Bugün 16 sahife

AKŞAM

Sene 19 — No. 6508 — Fiatı her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ — 28 TEŞRİNİSANİ 1936

Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe)

Hariciye vekilimizin mühim beyanatı

Antakya ve havalisinin mukadderatı Milletler Cemiyetinin mütaleasının alınmasına tecil olundu

Bay Refik Şevket, Atatürkün tahakkuk ettiremiyeceği sözü söylemiyeceğini işaret etti ve Fransanın dostluğumuza muhtaç olduğunu söyledi

Cebelibereket mebusu "Muhtariyet değil, doğrudan doğruya ilhak isterim„ dedi, Berç Türker, iş halledilinceye kadar 300,000 Türkün akıbeti hakkında Fransız hükûmetinden teminat alınıp alınmadığını sordu

B. Refik Şevket İnce

B. Tevfik Rüştü Aras

B. Berç Türker

Ankara 27 (Telefon) — Büyük Millet meclisi bugün toplandı. Mebusluğa seçilen B. Fazıl Nazmi ve B. Alâeddinin intihap mazbataları okunarak kabul edildikten sonra kaçakçılığın meni hakkındaki kanuna ek lâyihanın ve devlet demiryollarının Sivas atelyesi için 2,500,000 liralık teahhüdde bulunması hakkında Nafıa vekâletine salâhiyet veren kanunun müzakeresi yapıldı.

(Devamı 9 uncu sahifede)

General Şükrü Naili göz yaşları arasında ebedî medfenine tevdi edildi

Mezarın başında Sinop saylavı Cevdet Kerim İncedayı heyecanlı bir nutuk söyledi

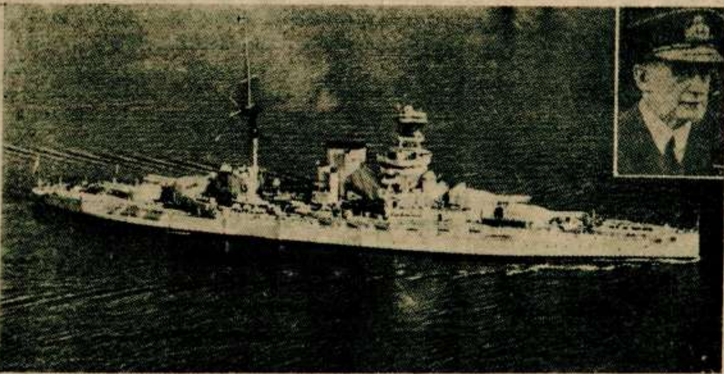
Çelenkler ve cenaze top arabasile nakledilirken

Ordumuzun kıymetli kumandanı, İstanbul mebusu general Şükrü Naili Gökberk dün dostlarının, silâh arkadaşlarının, kendisine sevgi ve saygı ile bağlı olan vatandaşlarının, bütün bir şehir halkının göz yaşları arasında ebedi istirahatgâhına tevdi edildi.

(Devamı 5 inci sahifede)

Donanmamız bugün Falere vasıl olacak

Yunan matbuatı bu ziyaret hakkında hararetli makaleler yazıyorlar

Akdeniz İngiliz filosu amirl gemisi Queen Elisabet ve amiral Dudley Pound

Yavuz 26 (A.A.) — Donanmamız bu sabah saat 9 da Valettadan ayrılmıştır. Evvelâ Erkin depo gemisi ve denizaltılarımız sonra da torpito filomuz ve nihayet Yavuz İngiliz harp gemilerinin selâm boruları ve bordolarda dizilen ve resmi selâmı yapan askerlerin hurra sesleri arasında Maltadan çıkmıştır. Bu esnada İngiliz gemilerinde istiklâl marşımız çalınıyordu ve Yavuz bandosu da İngiliz marşı ile mukabele ediyordu. Askerlerimiz de İngiliz askerlerinin selâmlarına yaşa avazeleriyle mukabele ediyordu. Dost memleketten çok derin ve mütekabil bir hürmet ve samimiyet içinde geçen altı günlük bir misafirlikten ve bu müddet zarfında cumhuriyet Türkiyesi bahriyesini tam mânasiyle şerefle temsil eden ve her taraftan takdir ve tebrikler toplıyan donanmamız şanlı bayrağımızı dost ve müttefik Yunan sularına götürmek üzere şimdi Şola çıkmış bulunuyor. Donanmamız cumartesi sabahı Yunanistanın Faler limanına girecektir.

MALTADAN AYRILIRKEN

Yavuz 27 (A.A.) — Yarın dost Elen donanmasına iadei ziyaret etmek üzere Faler limanına girecek olan donanmamız, Akdenizde seyretmekte bulunduğu şu saatlerde Maltada karşı-

(Devamı sekizinci sahifede)

Atatürk

İngiltere ve İran büyük elçilerini kabul ettiler

Ankara 27 (A.A.) — Reisicmhur nezdlerinde hariciye vekili doktor Tevfik Rüştü Aras bulunduğu halde bugün İngiltere büyük elçisi Sir Pers Loroni kabul buyurmuşlardır.

Ankara 27 (A.A.) — Reisicumhur Atatürk bugün İran büyük elçisini kabul buyurmuşlardır. Büyük elçi Şahinşah hazretlerinin bir mektubunu Atatürke takdim etmişlerdir.

Irakta sükûn

Yeni kabine büyük bir faaliyetle çalışıyor

Bağdad 20 — Irak başvekili B. Hikmet Süleymanın birçok gazetelerde resmi çıktı. Bunların hiç birisi doğru değildir. Bir kısım gazetelerde kardeşi B. Halid Süleymanın resmini B. Hikmet Süleyman diye basmışlardır. Irakın yeni başvegilinin bir resmini gönderiyorum.

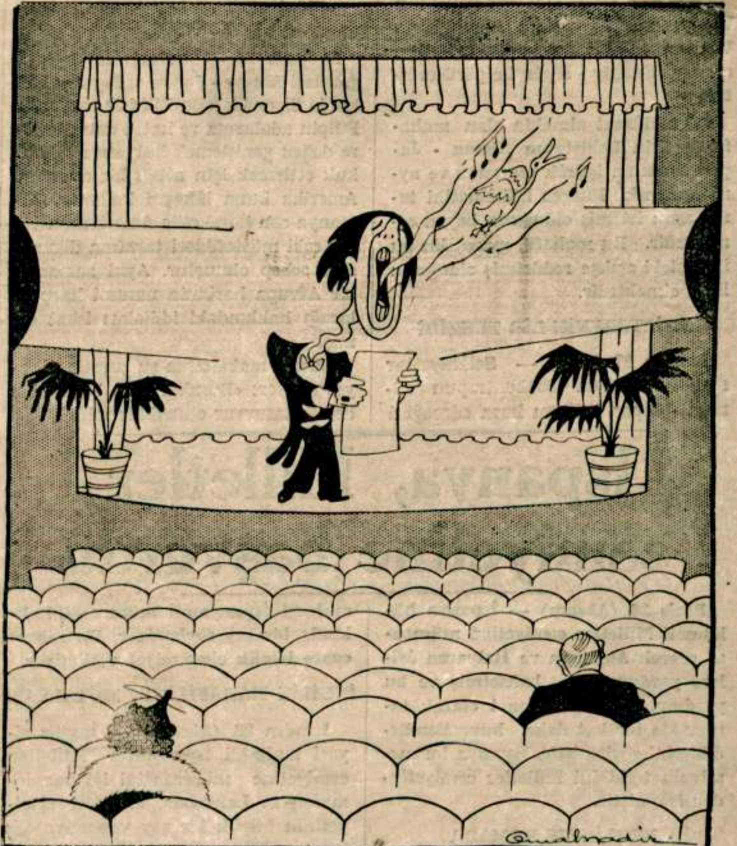

Yeni başvekil bay Hikmet Süleyman

Irakta sükün hüküm sürüyor. Herkes iş ve gücile meşguldür. bütün Irakta Türkiyeye karşı büyük bir dostluk ve kardeşlik hissi vardır. Yeni kabine büyük bir faaliyetle çalışıyor.

En gülünç adamı...

[Karikatür müsabakası serisinden: 15]

Dikkat: Müsabakamıza ait karikatürlerin 15 incisini bugün neşrediyoruz. Müsabakaya girmek için kupon biriktirmiş olanlar neşrettiğimiz 15 gülünç adamdan en çok hangisini gülünç buldularsa yalnız o karikatürü 15 kuponla beraber ve (15 Birincikânun 1936) salı günü saat 17 ye kadar (Akşam gazetesinde karikatür müsabakası memurluğu) adresine göndermelidirler. İsim ve adreslerin okunaklı yazılması rica olunur.

AKŞAM ın karikatür müsabakası kuponu: 15
(Bu kuponu kesip saklayınız)

Son dakika

Alevilerle Türkler arasındaki iş birliği kuvvetleniyor

Antakya ve İskenderunda bazı Türkler tahrikât yaptıkları iddiasile tevkif edildi

İskenderun 27 (Hususî muhabirimizden) — Müntehibi sanilerin istifaları devam etmektedir.

Antakya 27 (Hususî) — Alevilerle Türkler arasında işbirliği gittikçe kuvvetlenmektedir. Suriye meclisine iştirak edecek olan mebus namzetleri tarafından arapça bir beyanname neşredilmiştir. Bu beyanname aleviler arasında İlmiddin namında biri tarafından dağıtılmak istenmiş ise de aleviler bu adamı dayakla aralarından kovmuşlardır.

Antakya 27 (Hususî) — İntihabata iştirak etmiyenlere yapılan tazyik Antakya mıntakasında bilhassa Karamurt, Rebiye, Aşağı, Yukarı, Orta Kuseyr ve Ordu nahiyelerine tabi köylerde tekâsüf etmektedir. Bu tazyikin sebebi de basittir. Çünkü, Ordu nahiyesindeki 2250 müntehipten ancak 60 kişi, Yukarı Kuseyr nahiyesinin merkezi olan Şeyh köyü intihap merkezinde 1626 müntehipten 260 kişi, Orta Kuseyr nahiyesinde Kabültüren mıntakasında 1648 müntehipten 260 kişi, aşağı Kuseyr mıntakasında Korso merkezinde 1000 müntehipten 125 kişi intihabata iştirak etmiştir. Karamurt mıntakasındaki Türk köyleri ise intihabata katiyen iştirak etmemişlerdir.

İskenderun 27 (Hususî) — Bazı Türkler tahrikât yapmakla ittiham edilerek tevkif olunmaktadırlar. Karaksı ve Kisecik köylerinin muhtarları bazı köyleri tahrik ettikleri iddiasiyle hapse atılmışlardır.

Italya anlaşmaya girmiyecek mi?

Lehistan, Almanya tarafından kendisine yapılan teklifi reddetti

Londra 27 — Alman - Japon anlaşması etrafında münakaşalar devam ediyor. İyi malûmat alan mahafil, İtalya sefiri M. Grandinin İngiltere hariciye nezaretine müracaatla İtalyanın bu anlaşmaya iştirak etmiyeceğini bildirdiğini söylüyor. Bu mahafil İtalyanın gerek komünizm aleyhtarı cephe, gerek İspanya meselesinde, İngiltere ile anlaşmayı güçleştirecek bir yol tutmıyacağını söylüyor

Paris 27 — Bura mahafili İtalya ile Japonya arasında konuşmalar yapıldığını ve İtalyanın Alman - Japon anlaşmasına girmesi gün meselesi olduğunu söylüyor.

LEHİSTAN TEKLİFİ REDDETTİ

Paris 27 (A.A.) — Havas ajansının Varşova muhabirinden: Almanyanın Varşova sefiri M. de Molteke, dün mareşal Smigly - Rydz ile görüşmüştür.

İyi malûmat almakta olan mahafil, sefirin Lehistanın Alman - Japon itilâfına iştirâk etmesine ve ayni zamanda Burgos hükûmetini tanımasını istemiş olduğunu beyan etmektedir. Bu mahafil, mareşalin bu iki talebi açıkça reddetmiş olduğunu ilâve etmektedir.

İNGİLTERENİN BİR TEKZİBİ

Londra 27 (A.A.) — Selâhiyettar mahafil, M. Fon Ribbentropun Alman - Japon itilâfını imza edeceğini M. Baldwine evvelce haber vermiş olduğunu katî surette tekzip etmektedir.

FRANSIZ GAZETELERİNİN MÜTALÂALARI

Paris 27 — Gazeteler Alman - Japon anlaşmasını İngilterenin çok gayri müsait karşıladığını yazıyorlar. Journal İngilterenin Japonyaya karşı mukabil harekete geçeceği kanaatindedir. Oeuvre Almanyanın, son anlaşmaya girmeleri için bir çok devletlere müracaat ettiğini, Bu teşebbüslerin bilhassa Viyanada pek soğuk karşılandığını yazıyor.

Humanite, Sulhun muhafazasını istiyen bütün devletlerin birleşmelerini temenni ediyor.

BİR AMERİKA GAZETESİ NE DİYOR ?

Nevyork 27 — Nevyork Herald gazetesi Alman - Japon anlaşması hakkında diyor ki: «Bu itilâf Japonyanın Filipin adalarına ve hattâ daha ötelere doğru genişlemek hülyasını tahakkuk ettirmek için attığı bir adımdır. Amerika buna lâkayıd kalamaz. Almanya son hareketile Amerikanın tekrar eski müttefikleri tarafına dönmesine sebep olmuştur. Ayni zamanda bir Avrupa harbinin umumî harp olacağı hakkındaki iddiaları isbat etmiştir.» z

Gazete makalesine şu suretle nihayet veriyor: «Bundan daha büyük bir delilik tasavvur olunabilir mi?»

İspanya, Milletler cemiyetine başvurdu

Paris 28 (Akşam) — İspanya hükûmeti Milletler cemiyetine müracaat ederek Almanya ve İtalyanın âsilere yardımından bahsetmiş ve bu yardımı, âsileri hükûmet olarak tanımakla bir kat daha kuvvetlendirdiklerini söylemiştir. İspanya bu meselenin tetkikini Milletler cemiyetinden istemiştir.

BERLİN VE ROMADA

Berlin 28 (Akşam) — İspanya hükûmetinin telgrafına burada büyük bir ehemmiyet verilmiyor. Alman siyasî mahafili, Almanyanın İspanya işinde tuttuğu politika meydanda olduğunu, geri dönülemiyeceğini söylüyor. Ayni mahafil Almanyanın âsilere bahrî yardımı haberini tekzib ediyor.

Roma 28 (Akşam) — Salâhiyettar mahafil İspanyanın müracaati hakkında bir şey söylemiyor. Bu müracaate büyük ehemmiyet verilmiyor.

İNGİLİZ MAHAFİLİNİN MÜTALEASI

Londra 28 (Akşam) — İngiliz siyasî mahafili İspanyanın Milletler cemiyetine müracaatini iyi karşılamamıştır. Londrada, Milletler cemiyetinin büyük bir şey yapamıyacağı beyan ediliyor. İngiltere, Fransa ile görüşmeden hiç bir karar vermiyecektir.

İRLANDA, FRANKO HÜKÛMETİNİ TANIMIYOR

Londra 28 (Akşam) — İrlanda parlâmentosu, İspanyada Franko hükûmetinin tanınması hakkında azadan Tosgrad tarafından yapılan teklifi reddetmiştir.

Bu Sabahki Telgraflar

Asiler Madride hücum etmekten vaz mı geçiyorlar?

Üniversite mahallesine giren asiler tamamen muhasara altına alınmışlar

Lizbon 27 — Reuter ajansının muhabiri bildiriyor: Lizbonda çıkan Diaria de Lisboa gazetesinin iyi bir menbadan aldığı malûmata göre asiler Madridin kenar mahallelerinde işgal ettikleri mevkileri terketmeğe karar vermişlerdir. Asiler Madridi hücumla ele geçirmektense bütün yolları tutarak şehri muhasara etmek istiyorlar. İbtida Madrid - Valâns yolunu, sonra diğer yolları kesmeğe çalışacaklardır.

Diaria de Lisboa diyor ki: «Hükûmet kuvvetlerinin elinde 2000 mitralyöz bulunmaktadır. Bunlar Madride girilecek yerlere hâkim noktalara yerleştirilmiştir. Bu sebeple ilerlemek güçtür.

Üniversite mahallesine giren asiler burada yiyeceksiz ve susuz bir halde muhasara altındadırlar. Burada devamlı muharebeler oluyor. Asiler ümidsiz bir mukavemet gösteriyorlar.

ASİLERİN TEBLİĞİ

Paris 27 — Asilerin bir tebliğinde Madrid civarında bir parça ilerledikleri, iki tayyarenin Madridi ve hükûmet kuvvetlerinin mevzilerini bombardıman ettikleri bildirilmektedir. Bu tebliğde Madrid cephesinde büyük bir faaliyet hüküm sürdüğü ilâve ediliyor.

HÜKÛMET KUVVETLERİNİN TAARRUZLARI

Madrid 27 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri, hükûmet milislerinin aranjuez mıntakasında müvaffakiyetli bir taarruzda bulunmuş olduklarını haber vermektedir. Milisler, Polan ve San Martin de Montalban kasabalarını ele geçirmişlerdir.

Milisler, bir kaç kilometre mesafede bulunmakta oldukları Toledo şehri üzerine yürümek tasavvurundadırlar.

VALÂNSİYADA YENİ BİR HÜKÛMET

Valancia 27 (A.A.) — Kortezlerin 1 kânunuevvelde yapacakları ilk toplantıda Valanciada mıntakavi bir hükûmet tesisine esas itibarile karar verecekleri sönlenmektedir.

MAJORKA ADASINDA VAZİYET

Londra 27 (A.A.) — Lord Cranborne, avam kamarasında İtalyanların Majorka adasını işgal etmiş oldukları haberini tekzip etmiştir.

Göçmenler

Gelecek sene gelecekler için şimdiden hazırlık başladı

Ankara 27 (Telefon) — Yeni iskân edilen ve bundan sonra iskân edilecek olan göçmenlerin iskân edildikleri ve edilecekleri yerlerdeki hazineye aid, Rum emvalı metrükesinden gayri, diğer bilûmum gayri menkul malların bu göçmenlere borçlanma suretile verilmesi kararlaşmıştır.

Sıhhiye vekâleti önümüzdeki hazirandan itibaren ana vatana nakledilmeğe başlanacak Dobrice Türklerinin iskân edilecekleri mıntakaları şimdiden tesbit etmeğe başlamıştır. Vekâlet mevcud iskân mıntakaları üzerinde de tadilât yapacaktır. İskân mıntakaları bugünkü içtimaî ve iktisadî durumumuza göre yeniden tesbit edilecektir.

Yeni köyler

Kurutulan Karasaz bataklığı üzerinde bir köy kuruluyor

Ankara 27 (Telefon) — Sıhhiye vekâleti bu sene Aksaray kazasında kurutulmuş olan Karasaz bataklığı üzerinde 400 evlik yeni bir nümune köyü kuracaktır. Köyün plânları hazırlanmıştır.

Konya vilâyetinin Akşehir ve Çomra kazalarında ve Kocaelinin Derince, Tütünçifliği, Altunîzade, Sünbule Mahmudiye çiflikleri üzerinde ve Tekirdağının Paşaağılı mevkiinde de yeni ve modern köyler kurulmaktadır.

Muallimler arasında yeni tayinler

Muhtelif mekteplerde münhal bulunan muallimliklere yeniden şu tayinler yapılmıştır:

Kumkapı orta mektebi riyaziye yardımcı muallimliğine Ali, Haydarpaşa lisesi fen ve biyoloji yardımcı muallimliğine Fikret, Vefa lisesi beden terbiyesi muallimliğine Vahi, İstanbul kız lisesi müdür muavinliğine mektebin edebiyat muallimi Makbule, Trabzon orta mektebi daktilografi muallimliğine Vedat, Gazi Osmanpaşa orta mektebi riyaziye yardımcı muallimliğine Nahit, Davutpaşa orta mektebi doktorluğuna Niyazi tayin edilmişlerdir.

Amiral Horti Napoliden Romaya döndü

Roma 27 (A.A.) — İtalya kralile Macar Naibi hükûmeti ve zevcesi, saat 19 da Napoliden Romaya dönmüşlerdir. Kral, naibi hükûmet ve zevcesi, M. Mussolini, M. Ciano, M. Daranyi ve M. Dekanya dün akşam Quirinal sarayında verilen bir ziyafette hazır bulunmuşlardır.

Meksikada Japonya aleyhine nümayiş

Japon sefaretine ateş edildi

Londra 28 (Akşam) — Meksikodan bildirildiğine göre dün sabah on kişilik bir kafile Japon sefaretine ateş açmıştır. Bunun Japon - Alman anlaşması münasebetile Almanya aleyhinde bir nümayiş olduğu söyleniyor. Polis iki kişiyi yakalamıştır.

İTALYANIN VAZİYETİ

Roma 28 (Akşam) — İyi malûmat alan mahafil İtalya ile Japonya arasında müzakere yapıldığını, fakat bunun iktisadî meselelere ve Habeşistanın ilhakının tasdikine dair olduğunu, Alman - Japon anlaşması gibi anlaşma mevzuu bahsolmadığını söylüyor.

Basil Zaharof öldü

Kurtuluşta doğmuş olan bu Rum çocuğu milyonlar bırakmış

Montekarlo 27 — Sir Basil Zaharof ölmüştür.

[Basil Zaharof aslen Kurtuluşta doğmuş bir Rum çocuğudur. Genç yaşında İngiltereye gitmiş, bir çok işlere girmiş ve bilhassa silâh ticaretile milyonlar kazanmıştır. Bir çok silâh fabrikalarının başlıca hissedarlarındandı. Ayni zamanda Montekarlo kumarhanesine ait eshamın da büyük kısmı Zaharofun elinde idi. Serveti bir kaç milyon tahmin ediliyor.]

Pariste yeni hadiseler oldu

Fransada umumî grev çıkmasından korkuluyor

Paris 27 (A.A.) — Patronlarla amele sendikaları arasındaki ihtilâflar dolayısile dün akşam bir takım kargaşalıklar olmuştur. 2000 amele, Paristeki patronlar federasyonu binasına hücum etmişlerdir. Amele, mobilyeleri parçalamışlar ve binada çalışan dört elektrikciyi yaralamışlardır.

Bazı mahafilde Fransada umumî grev çıkması endişesi vardır.

İtalyan askeri Gore şehrini işgal etti

Roma 28 (Akşam) — İtalyan askerleri Habeşistanda Gore şehrini işgal etmiştir. Adisababa düştükten sonra bu şehrin hükûmet merkezi olduğu ilân edilmişti.

Sofyada nümayiş

Nöyyi muahedesi aleyhinde nutuklar söylendi

Sofya 27 — Nöyyi muahedesinin imzasının yıldönümü münasebetile Sofyada Üniversite talebesi ve papazlar da nümayiş yapmışlardır. Nümayişçiler «kahrolsun Nöyyi» yazılı siyah bayraklar ve «Nöyyiyi unutma» diye rozetler taşımışlardır.

Üniversite talebesi zabitan mahfiline giderek balkondan muahede aleyhinde şiddetli nutuklar söylemişlerdir. Polis ise müdahale etmiş yüzden fazla talebe ve papaz tevkif edilmiştir. Polis Yugoslav, Rumen ve Yunan sefarethanelerini sıkı bir kordon altında bulundurmuştur.

Ruzgâr hafifledi

Dün termometre 6 dereceye kadar çıktı

Dün rüzgâr bir parça hafiflemiş, sıcaklık artmıştır. Evvelki gün bir dereceye kadar düşen termometre dün 6 dereceye çıkmıştır. Maamafih hava elân bulutludur ve kar yağması ihtimali vardır.

Dün rüzgâr hafiflediği için iki gündenberi Boğazda bekleyen vapurlar Karadenize çıkmışlardır.

TRAKYADA KIŞ

Alpullu 27 (Akşam) — Burada dört gün şiddetli bir kış hüküm sürmüş, her tarafa kar yağmıştır. Termometre sıfırdan aşağı beş dereceye kadar inmiştir.

ESKİŞEHİRDE KAR

Eskişehir 27 (Akşam) — Buraya üç gün kar yağmış, şiddetli bir kuru soğuk hüküm sürmüştür. Odun fiatleri bu sene, geçen seneden yüksektir. Bunun için halkın büyük bir kısmı maden kömürü yakmaktadır.

Şibinkarahisar ve Kayseriye kar yağıyor

Şibinkarahisar 26 (A.A.) — İlçemize dünden beri yağmakta olan kar 60 santim yükselmiştir.

Kayesir 26 (A.A.) — 30 saattir Kayseri ve civarına kar yağmaktadır.

İngiliz kabinesi dün çok mühim bir toplantı yaptı

Londra 27 (A.A.) — Bugün öğle vakti kabine hususî bir toplantı yapmıştır. Bu toplantıya o kadar büyük bir ehemmiyet atfolunmuştu ki, birçok nazırlar, bunda hazır bulunmak için, başka yerlere gitmek ve başka işlerle meşgul olmak için girişmiş oldukları taahhüdleri bozmak mecburiyetinde kalmışlardır.

Bu toplantının gayesi, beynelmilel vaziyetin derin bir tetkike tabi tutulması olduğu zannedilmektedir.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Mekteblere soba kuruluyor

Geçen gün matbaamıza gelen bir zat, İstanbul tarafındaki mekteplerden birine devam eden çocuk babalarının şikâyetlerine tercüman olarak soğukların başladığı şu günlerde bu mektebin hâlâ sobasız olduğunu, çocukların soğuktan titrediklerini, bazı ailelerin bu yüzden çocuklarını bir müddet için mektebe göndermemeğe karar verdiklerini anlatmıştı. Bunları söyliyen zatı yakından tanıdığımız için sözüne itimad edilebileceğini bilmekle beraber daha emin olmak için hâdisenin tevsikini bir muharrir arkadaşa havale etmiştik.

Dünkü gazetelerde okuduğumuz şu haber, bu şikâyetin yalnız matbaamıza gelen zatın mevzuu bahsettiği mektep değil bütün İstanbul mekteplerine teşmil edilebileceğini gösteriyor:

«*Son günlerde soğukların şiddetlenmesi üzerine Maarif idaresi bütün mektep müdürlüklerine sobaların kurulması ve kışlık tedarikâtın ikmal edilmesini bildirmiştir. Dün de muhtelif mekteplere 2500 soba borusu tevzi edilmiştir. Bir haftaya kadar bütün mektepler bu husustaki eksiklerini ikmal edeceklerdir.*»

Halbuki bir haftadanberi hararet derecesi sıfırdan yukarı iki, üç arasındadır. Vakıâ teşrinisani sonlarında kar ve soğuk İstanbul için gayritabiî bir haldir, fakat, insaf ile söyliyelim, hangimizin evindeki sobaların kurulması için kânunuevvelin gelmesi beklenir, hangi aile, kendi kudretine göre az veya çok, bir miktar odun ve kömür tedarik etmek için karın ve şiddetli soğukların gelmesini bekler?

Anlaşılıyor ki bu işte ihmal olmuş. Asıl esef edilecek nokta, hemen her sene bu mevsimde buna benzer şikâyetlerin tekerrür edip durmasıdır. İşte dün bahsettiğimiz mevsimlik derd ve şikâyetlerin iki numaralısı! Belli ki yaz ve sonbahardan sonra kış gelir, ve gene herkesin malûmudur ki teşrinisaninin on beşinden sonra soğuklar başlıyabilir. Diğer taraftan maarif idaresinin bütçesinde mektep sobalarının tamiri, kurulması ve yakılacak odun ve kömürü için tahsisat konduğu muhakkak olduğuna göre bu işin tâ eylûl ve nihayet teşrinievvel sonuna kadar yapılmamış olması sırf idaresizlik ve beceriksizlikten ileri gelebilir. Bu işler ne kadar erken yaptırılır, odun ve kömür vakit ve zamanile tedarik edilirse maarif idaresinin o nisbette kazançlı çıkacağına şüphe yoktur. Kendi evlerimizin ihtiyaçlarını nasıl vaktinde düşünüyor ve nasıl en müsaid zamanlarda karşılamayı biliyorsak umumu alâkadar eden işlerden üzerimize aldıklarımızı da hiç olmazsa o kadar takayyüd ve ihtimam ile görmeğe alışmalıyız.

Akşamcı

Bir hırsız bir ay hapse mahkûm edildi

Balıkpazarında Yani adında bir adamın dükkânından bir teneke gaz çalan Ahmed adında biri dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde muhakeme edilmiştir.

Ahmedin suçu sabit olduğundan bir ay hapsine ve o kadar da emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulmasına karar verilmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

İstanbulun plânı

Mütehassıs çalışmasını çok ilerletti

Şehircilik mütehassısı M. Proste şehir plânı etrafında yaptığı çalışmalarını ilerletmiştir.

Mütehassıs, şehir plânında başlıca mühim noktaları işgal edecek olan büyük tesisatın yerlerini tesbit etmiştir. Bunlar arasında tayyare, spor meydanlarile, umumî mezarlıklar, umumî hâl ve şimendifer istasyonları vardır. Mütehassıs şehrin başlıca ana caddelerinin istikametlerini de tayin etmiştir.

İstanbulda yapılacak olan büyük stadyomdan başka Beyoğlu, Üsküdar ve İstanbul tarafından olmak üzere birer spor meydanı daha yapılacaktır.

İsatnbulda iki tayyare meydanı bulunacaktır. Biri Yeşilköyde, diğeri de şehrin münasip bir noktasında olacaktır.

Bir marangoz kolunu makineye kaptırdı, kemikleri parçalandı

Üsküdarda bir marangoz fabrikasında çalışan Hıristo adında yirmi yaşında bir delikanlı dün hızarla tahta biçerken sağ kolunu makineye kaptırmıştır.

Hıristonun kol kemikleri parçalanmıştır. Yaralı hastaneye kaldırılmış, kazada kimsenin ilişiği olmadığı anlaşılmıştır.

Kör hırsız

Bir topalın paralarını çaldığı anlaşıldı!

Dün Adliyeye hırsızlık suçundan maznun Mehmed adında bir adam teslim edilmiştir. Mehmedin iki gözü de kördür.

Bu adam Çemberlitaş civarında Kurşunluhanda oturan Hızır adında bir topalın paralarını çalmaktan suçludur.

Mehmedin sorgusu yapılmış ve suçu sabit görüldüğünden kendisi tevkif edilmiştir. Ancak nüfus tezkeresi olmadığı için yaşı tesbit edilmek üzere Adliye doktorluğuna gönderilmiştir.

Adliye doktoru B. Enver tarafından yapılan muayene neticesinde Mehmedin yirmi yaşını geçmiş olduğu tesbit edilmiş ve raporu mahkemeye gönderilmiştir.

Antakya ve İskenderun hakkında konferans

Eminönü Halkevinden: Evimizin Cağaloğlundaki merkez salonunda 29/11//936 pazar günü saat (14) de Maltepe Askerî lisesi felsefe muallimi bay Faik tarafından (Antakya ve İskenderunun cografî, içtimaî ve tarihî vaziyeti) üzerinde bir konferans verecektir.

Bu konferans bütün vatandaşlara açıktır.

Hususî idareler

Çalışma tarzı hakkında bir proğram yapılacak

Son zamanlarda her tarafta şehirlerde büyük bir inkişaf hareketi göze çarpıyor. Bu yüzden hususî idarelerin vazifeleri çoğalmıştır.

Bu cihet göz önüne alınarak hususî idarelerin çalışma tarzının daha muntazam bir jrogramla tanzimi kararlaştırılmıştır.

Bundan başka hususî idarelerin varidat ve masraflarının cibayeti için de daha asrî usuller tatbik edilecektir. Yapılacak program hakkında büyük Belediyelerin mütalâsı alınacaktır.

Yeni bina inşaatı

Son zamanlarda İstanbulda yeni bina inşası eski hızını kaybetmiştir. Bilhassa bir aydanberi, inşaat mevsimi geçtiği için, pek az bina yapılıyor. Birincitaşrinde ikisi apartıman, kırk ikisi ev, altısı dükkân olmak üzere 54 bina yapılmıştır. Ev inşaatı bilhassa Fatih kazasında fazladır.

Uyuşturucu zehirler

Bunlara karşı esaslı mücadele açılıyor

Dahiliye Vekâleti, heroin, esrar, kokain gibi zehirlerin halk ve bilhassa gençler arasında kullanılmasının önüne geçmek için bir çok tedbirler almıştır.

Bu arada her vilâyet ve kazada Halkevlerinde toplantılar yapılarak uyuşturucu maddelerin fenalıkları etrafında sık sık konferanslar verilmesi kararlaştırılmıştır.

Vilâyet ve kazalarda seçilecek kimseler halka konferanslar verecekler ve bu müthiş zehir müptelâlarının feci âkibetlerini vaka zikretmek suretile izah edeceklerdir.

Diğer taraftan mekteplerde de idare ve terbiye âmirleri tarafından talebeye bu hususta konferanslar verilecektir. Mekteplerdeki uyuşturucu maddeler konferanslarile Maarif idareleri yakından alâkadar olacaklar ve mıntakaları adhilindeki bütün mektep talebelerinin konferanslarda bulunmalarını temin edeceklerdir.

Bay Hüseyin Cahidin davasına İzmitte bakılacak

İstanbul müddeiumumiliği muharrir Hüseyin Cahid tarafından İstanbul valisi ve üç gazete aleyhine açılan dava evrakı üzerinde ki tedkikatını bitirmiştir.

Vali aleyhine açılan bu davaya İstanbul mahkemelerinde bakılmasına kanunî imkân olmadığı cihetle müddeumumilik dava evrakını İzmit müddeiumumiliğine göndermiştir. Dava İzmit mahkemesinde rüyet edilecektir.

Artırma ve yerli mallar haftası

Ulusal Ekonomi ve Arttırma Kurumu tarafından her seneki gibi bu yıl da 12 birincikânunda arttırma ve yerli mallar haftası yapılacaktır. Bunun için şimdiden hazırlıklara başlanmıştır.

Bozuk ekmekler

Ikinci nevi ekmek nümunelerinden yarısı bozuk çıktı

Teşrinievvel ayı içinde İstanbul Belediye tahlilhane müdürlüğünde muhtelif maddeler üzerine yapılan tahlillerin neticeleri bir raporla Belediye reisliğine bildirilmiştir.

Bu tahlillerin neticesine göre bir ay içinde İstanbulda 4 süt, 1 şira, 1 çavdar ekmeği, 9 francala, 8 ikinci nevi ekmek, 8 birinci nevi sert un ekmeği, 3 kalay nümunesi alınıp tahlil edilmiştir.

Belediye kimyahanesi bu muhtelif maddelerden bir kısmının yarısının, bir kısmının da dörtte birinin bozuk olduğunu tesbit etmiştir.

Bundan başka tahlilleri yapılan ikinci nevi ekmek nümunelerinedn yarısının bozuk olduğu görülmüş ve ekmek nümunelerinden başka un nümunelerinin alınmadığı kaydedilmiştir.

Belediye, yaptığı bir tamimde halkın gıdasına taallûk eden maddelerde, nümunelerin tam olarak alınmasını ve bilhassa ekmek nümunelerinin, un nümunesi de alınarak tahlil edilmesini bildirmiştir.

Mekteb kapısı önünde bekliyen çocuklar

Kasımpaşadan aldığımız bir mektupta dokuzuncu ilk mektepte öğle tatilinde çocukların soğukta kapı önünde beklediklerinden bahsediliyor. Mektep idaresinitn nazarı dikkatini celbederiz.

Balıkçılık

Balıkçılar cemiyeti düşüncelerini vekâlete bildirdi

İktisat Vekâleti balıkçılığı ıslah etmek için yeni bazı tedbirler almağa karar vermiş ve şehrimize gönderilen bir heyet marifetile de tedkikat yaptırmıştı.

Şehrimiz Balıkçılar cemiyeti de balıkçılığın ıslahı etrafındaki düşüncelerini Vekâlete bildirmiştir.

İstanbulun balıkçılığı, diğer sahil şehirlerdeki balığçılıka kıyas edilmiyecek derecede hususiyeti haizdir. Yapılacak ıslahatta İstanbul balıkçılığının hususiyeti göze alınacaktır.

Bundan başka yakında Ankarada toplanacak olan balıkçılık kongresinde balıkçılığın teşkilâtlandırılması esasları hazırlanacaktır.

Sebze halindeki tahkikat

26 Teşrinisani tarihli nüshamızda sebze hâlindeki yolsuzluktan bahsederken mesuliyetin hâl müdür muavini B. Feyzinin üzerinde toplandığı ve bu yüzden vazifesine nihayet verildiği hakkında bir haber vardı.

Dün B. Feyziden bir mektup aldık. Bu mektupta tahkikatın henüz bitmediği ve kendisinin tahkikatın hitamına kadar işten el çektirilip vazifesine nihayet verilmediği bildirilmektedir. Bu ciheti tavzih ederiz.

SOHBET:

Hayale dair

Littré, meşhur lûgatinde, romanı «Histoire imaginaire» diye tarif etmiş. Bunu türkçeye: «Muhayyel bir vakanın hikâyesi» diye tercüme edebileceğim gibi: «Muhayyel tarih» diye de tercüme edebiliriz. İkinci manayı verirsek belki Littré'ye söylemediği bir şeyi söyletmiş, fikrini zorla tahrif etmiş oluruz; fakat romanın bu son senelerde aldığı hal o ikinci manayı birincisine tercih ettiriyor.

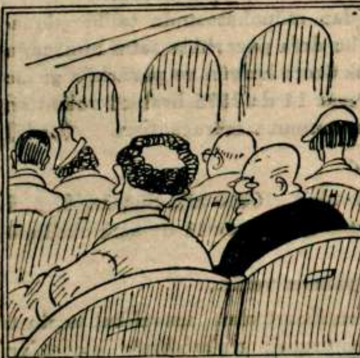
Roman, günden güne, bir tarih oluyor; hatta «muhayyel» sıfatını da atmağa çalışıyor. Roger Martin du Gard'ın Les Thibault adlı büyük romanının son kısmını teşkil edecek olan Été 1914, fransızca muhtelif mecmualarda ve haftalık gazetelerde parça parça neşrolundu. Bunların hepsini göremedim; fakat birçoğunu okudum. Onlara roman demeğe insanın dili varmıyor. Gerçi birtakım muhayyel şahısların hayatını, konuşmalarını, münakaşalarını anlatıyor; Jaurès, Poincaré, Vandervelde, Mussolini gibi hakikî şahısların da adları geçiyor ama onların yapıp söyledikleri yine muhayyel şahısların ağzından dinliyoruz. Fakat o muhayyel şahısların da «hakikî» olmadıklarına bir türlü inanamıyoruz; çünkü hepsi de, 1914 yazında geçen «tarihî» hadislere yakından karışıyor. Roger Martin du Gard kitabında bize, umumî harbe hemen takaddüm eden günlerin ve seferberlik ilânı günlerinin havasını vermek istemiş; içinde tamamile doğru olmıyan hiç bir hadise, hiç bir söz yok. Evet, muharririn anlattığı gibi Jacques Thibault adlı bir Fransız, Meynestrel adında bir İsviçreli, Mithoerg adında bir Avusturyalı Cenevre'de bir ihtilâlciler muhitinde toplanıp konuşmamışlardır; Jacques Thibault, seferberlik ilânından bir gün önce, büyük kardeşi Antoine ve onun arkadaşları ile vatanperverlik, hükûmetin emrine itaat edip etmemek gibi mevzular üzerinde münakaşa etmemişlerdir; çünkü o adamlar muhayyeldir. Fakat onların diye gösterilen sözler hiç şüphesiz o günlerde Avrupa'nın birçok yerlerinde, belki her evde söylenmiştir. Été 1914' de, bu da muharririn fikri, onun uydurduğu bir söz diyebileceğimiz bir tek satır yok. Tarih; yalnız «meşhur» adamların değil, adsız kalanların remizlerinin tarihi... Zaten Roger Martin du Gard'ın Jean Barois'sı, Dreyfus mücadelesini başaran neslin «muhayyel» tarihi idi, Les Thibault da Dreyfus davasından 1914 yılına kadar gelen neslin, yahut nesillerin öyle bir tarihi oluyor. On cild kadar tutacak olan bu roman, zamanımız Fransız edebiyatının belki en mühim eseri olacaktır. Ondan belki tekrar bahsederim.

Fakat romanı böyle tarih haline getiren yalnız Roger Martin du Gard değildir. René Béhaine'in büyük (yani uzun) romanın adı «Üçüncü Cumhuriyet devrinde bir ailenin tarihi» dir (okumadım). Jules Romains elli cild kadar tutacak olan romanında, 1904 ten 1932 ye kadar olan tarihi anlatıp o zaman zarfında cemiyetin muhtelif tabakalarının hayatını tasvir edeceğini söylüyor. Fransız romanı gibi İngiliz, Amerikan, Alman romanlarının da bu yolu tuttuğu söyleniyor.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Nurullah Ataç

Bay Amcaya göre...

— Sinemalar hakkında yeni tasavvurlar var bay Amca. Malûm a sinema artık yalnız eğlence vasıtası olmaktan çıkmıştır...

... Radyo gibi, gazete gibi halkın terbiyesi üstünde büyük tesirleri vardır!...

... Bunun için sinemalar her şatafatlı filimden önce bir faydalı, teknik filim göstermeğe mecbur tutulacaklar...

A. — Eyvah, seyircilerin bilgisi ahlâkı bozulacak desene!...

Fransada matbuat kanunu

Mecliste görüşülmekte olan yeni lâyihanın esasları

Paris 27 (A.A.) — Mebusan meclisi kavanin encümeni, matbuat kanunu lâyihasının tedkikine başlamıştır.

Encümen, neşriyat yapan müesseselerin anonim şirket haline gelmelerini ve bunların varidat membalarının kontrol edilmesini natık olan birinci maddenin müzakeresini atiye talik etmiştir. Komünistler lâyihada derpiş edilmiş olan kontrol tedbirlerinin gayri kâfi olduğu mütaleasında bulunmuşlardır.

Encümen, diğer bazı maddelerde hafif tadilât yapmıştır. Lâyihanın atideki hususatı derpiş etmekte bulunduğunu hatırlatalım:

1 — Administratör, adminstratör - delege veya naibi müdür mesul olmak üzere neşriyat mümesseselerinin anonim şirket haline gelmesi.

2 — Müdürü mesuller, bu tarihten itibaren ilk çıkacak nüshanın baş tarafından hükûmetin bütün tashihatını dercedeceklerdir.

3 — Nazırlar meclisi, ecnebi gazetelerin idhalini ve Fransız gazetelerinin ihracını menedebilecektir.

4 — Yanlış haberler, para cezasile tecziye edilecek zem ve kadihlerde cezalar arttırılacaktır.

5 — Gazeteciler, naklettikleri hâdiselerin delillerini ibraz mecburiyetindedirler.

6— Zem ve kadih cürümleri, ceza mahkemelerine verilecektir.

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede)

Böyle bir cemiyetin, bir devrin tarihi olmıyan romanlarda ruh tahlilleri ile uğraşıyor; onların insanın «tarihi tabiî» si olduğu söylenebilir. Eskiden de böyle değil miydi? Böyle idi ama romanda «hayal» in de geniş bir yeri vardı. Birkaç muharrir istisna edilirse geçen asır romancılarının şahıslar gibi vakalarını da kendileri icad ettiği söylenebilir. Bugünküler vakayı, muhiti icad etmiyor. Şu «roman romanesque» denilen tarz, yani «muhayyel bir vakanın hikâyesi» olan roman bugün için ölmüş gibidir. Hayal, romandan kayboluyor; onun için esaslı bir unsur olmaktan çıkıyor. Tarihe, tarihi - tabiîye yaklaşıyor.

Sergüzeşt romanının yerini de polis romanı aldı. Hiç şüphesiz bunda şahıslar gibi vakalarda «hayal» oluyor. Fakat onlarda da hayal başlıca unsur değildir; onlar da sırları akılla istihrac edilecek birer mesele, birer «zekâ oyunu» olmak istiyor. Onlar da hayalden uzaklaşmak istiyor.

Bunun iyi veya kötü olduğunu söylemiyorum; sadece bir hali anlatmak istedim. Her şeyden ziyade akle, muhakemeye, tenkide kıymet veren bir devirde böyle olması tabiî idi. Bugünün insanın, kendi yaratacağı hayalî bir âleme çekilip realiteden kaçmak istemiyor. Bilâkis, onu anlamak ve, kabilse, ona hakim olmağa uğraşıyor. Bunun içindir ki edebiyatı bir avunma vasıtası değil, etrafını saran meselelerin kavranmasına, belki de halline hizmet edecek bir yardımcı diye kabul ediyor.

Realiteden kaçmak, hayatta büyük kayguları olmıyan, kederlerini, ıstırablarını kendi kendilerine icad eden nesillerin arzusudur. Yani o, bahtiyar denebilecek insanlarda gözükür. İnsanlar tekrar rahata, saadete kavuştukları zaman yine hayale başvuracaklardır.

Nurullah Ataç

Karadeniz talebe birliğinin senelik toplantısı

Karadeniz talebe birliğinden: 28/11/936 cumartesi günü saat 15 de Eminönü Halkevi salonunda Karadeniz talebe birliğinin senelik içtimaı vardır; arkadaşların gelmelerini dileriz.

Kadıköy halkevi koral heyetinin konseri

Kadıköy Halkevinden: 1 Birnici kânun 936 salı akşamı saat 21 de Evimiz Koral heyeti tarafından Kuşdili ... nemasında bir konser verilecek ... vetiyeler idareden dağıtılmakt...

YENİ NEŞRİYAT:

HALK BİLGİSİ HABERLERİ

Eminönü Halkevi Dil, Tarih ve Edebiyat şubesi tarafından her ay çıkarılmakta olan Halk Bilgisi Haberleri mecmuasının (61) inci nüshası da çıkmıştır.

BORSA

İstanbul 27 Teşrinisani 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	95,—	İş. B. Hamiline	10,—
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	96,50	T. C. Merkez	
Ünitürk I	22,62,50	Bankası	86,50
» II	21,07,50	Anadolu hisese	24,25
» III	21,35,—	Telefon	6,50
Mümessil I	44,65	Terkos	11,75
» II	41,20	Çimento	13,25
» III	—	İttihat değir.	10,40
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,01,50	Prağ	22,38,—
Londra	618,—	Berlin	1,97,10
Nev York	79,55,—	Madrit	7,40,25
Milâno	15,05,33	Belgrad	34,38,50
Atina	88,35,.–	Zloti	4,20,75
Cenevre	3,44,70	Pengo	4,32,—
Brüksel	4,68,64	Bükreş	110,03,25
Amsterdam	1,46,10	Moskova	25,—,—
Sofya	64,72,53		

Ölüm

Kırk seneyi mütecaviz Türk Matbuat ve kültürüne bilhassa adlî mesleğine aid kanun kitapları neşrine hasrı nefs ederek ve memlekete büyük hizmette bulunmuş vatandaşlarımızdan İstanbulda Ankara caddesinde Cihan Kütüphanesi sahibi Bay Mihran kalp sektesinden füc'eten vefat etmiştir. Cenaze merasimi yarınki pazar günü saat 13 de Beyoğlu Balıkpazar Ermeni kilisesinde icra edilecek ve Şişli mezarlığına naklolunup ailesi medfenine gömülecektir.

İstanbul ve mülhakatı Ekmek yapıcıları Cemiyetinden:

Esnaf cemiyetleri talimatnamesinin beşinci maddesine uyularak idare heyetinin tebdil olunacak nısıf âzası yerine yeniden 30 ikinciteşrin 936 pazartesi günü seçim yapılacaktır.

Cemiyetimize kayidli esnafın tayin edilen günde saat ondan on altıya kadar hüviyet cüzdanlarile birlikte dördüncü Vakıf hanın asma katındaki cemiyet merkezine gelerek reylerini kullanması bildirilir.

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

M. M. Vekâleti Deniz Merkez satınalma komisyonundan:

6/11/936 günü kapalı zarfla yapılan münakasasında talibi çıkmayan 300 ton Dizel Mayi mahruku, bu defa pazarlıkla satın alınacağından isteklilerin şartnamesini görmek üzere hergün ve pazarlığa girmek üzere 10/12/936 perşembe günü saat 14 de 1575 liralık teminatları ile M. M. Vekâleti binasında komisyonumuza müracaatları. (3126)

★

Tahmin edilen bedeli (1100) lira olan 10000 kilo Süt, 12/Birincikânun/936 tarihine rastlayan Cumartesi günü saat 11 de açık eksiltme suretile alınacaktır.

Şartnamesi komisyondan hergün parasız verilir.

İsteklilerin (82) lira (50) kuruşdan ibaret olan muvakkat teminatı İstanbul Vilâyeti Muhasebeciliğine yatırarak mukabilinde alacakları makbuz veya Banka teminat mektubu ile ve belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan Komisyonumuza müracaatları. «3198»

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — Şartnamesi mucibince muhtelif renkte «2516» kilo matbaa mürekkebi pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 30/11/936 tarihine rastlıyan pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

... tayin olunan gün ve saatte % 7,5 güven... ...misyona gelmeleri lâzımdır. (2748)

Hukuk ilmini yayma konferansları başlıyor

Ankarada ilk konferansı bugün üniversite rektörü veriyor

Ankara 28 (Hususî muhabirimizden) — Geçen sene olduğu gibi bu sene de 28 ikinciteşrinden itibaren hukuk ilmini yayma konferansları başlıyacaktır.

Bu münasebetle Kurum başkanı Manisa mebusu B. Refik İnce Kurumun bu seneki faaliyeti etrafında bazı izahat vermiştir. B. Refik Şevket İnce ezcümle demiştir ki:

— Konferanslar bu sene İstanbul Üniversitesi Rektörü B. Cemil Bilsel tarafından açılacaktır. Rektörün «Devletleri ve hükûmetleri tanıma» mevzulu bir konferansından sonra memleketimizin en tanınmış profesörleri her hafta cumartesi günü saat on beşte Ankara Halkevinde konferanslar vereceklerdir. Bu seneki çalışma 24 hafta devam edecektir.

Kurumun âzaları adedi üç yüz elliyi bulmuş ve gittikçe artmaktadır.

Diğer taraftan her hafta cumartesi ve çarşamba günleri saat yirmide başlayıp yirmi dakika devam etmek üzere radyoda ayrıca konferanslar tertip edilmiştir. Verilecek konferanslar Kurum tarafından tabedilecektir.

Öğrendiğimize göre ilk konferansın verileceği 28 ikinciteşrin cumartesi günü Kurumun tabiî Başkanı Adliye Vekili B. Saraçoğlu Şükrü tarafından Anadolu klübünde elli kişilik bir ziyafet verilecektir.

Bu sene konferans verecek zevatın isimlerini ve verecekleri konferansların mevzuları ile tarihlerini bildiriyorum:

28/11/1936 B. Cemil Bilsel Üniversite Rektörü, Profesör. Devletleri ve hükûmetleri tanıma).

5/12/1936 B. Mazhar Nedim Göknil Ankara Hukuk Fakültesi Profesörlerinden. (Hava ve deniz hukuklarının seyrine bir nazar).

12/12/1936 B. Honig İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden: (Tabiî hukuk nazareyisinin devlet şekilleri üzerindeki tesirleri).

19/12/1936 B. Sıddık Sami Onar, İstanbul Hukuk Fakültesi Dekanı: (Devletçilik ve idare hukuku).

26/12/1936 B. Osman Nuri Uman, Cumhuriyet Merkez Bankası Hukuk müşaviri: (Hukukta serbest tedkik ve taharri usulü).

2/1/1937 B. Şevket Mehmed Ali Bilgişin, Ankara Hukuk Fakültesi Profesörlerinden: (Ticaret şirketlerinde mürakabe prensipleri).

9/1/1937 B. Namık Zeki Uzgören, Cumhuriyet Merkez Bankası Malî müsteşarı: (Banka ve hukuk).

16/1/1937 B. Sadri Maksudî Arsal Ankara Hukuk Fakültesi Profesörlerinden: (Mülkiyet hakkı: Mahiyeti, tarihî ve sosyolojik rolü).

23/1/1937 B. Ali Fuat Başkil, İstanbul Hukuk Fakültesi Profesölerinden: (Klâsik ferdî haklar ve muasır devletçilik prensipleri).

30/1/1937 B. Nusret Metya, Ankara Hukuk Fakültesi Profesrölerinden: (Ecnebilerin hukuku — Yeni telâkkiler).

6/2/1937 B. Hirsch İstanbul Hukuk Fakültesi Profesölerinden: (Ticaret hukukunda mahdut mesuliyet).

13/2/1937 B. Cezmi Erçin, Maliye Vekâleti tedkik Heyeti reisi: (Hukuk bakımından bütçe).

20/2/1937 B. Ali Haydar Özkent İstanbul avukatlarından: (Türkiyede avukatlık).

27/2/1937 B. Crozat, İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden: ((Âmme hizmeti mefhumu).

6/3/1937 B. İbrahim Âli Erberk, Siyasal Bilgiler Okulu Profesörlerinden: (İmtiyazla işliyen âmme hizmetleri).

13/3/1937 B. Fuat Hulûsi Demirelli, Temyiz icra ve iflâs dairesi reisi: (İçtimaî hukuk fikrine aid bazı mütalâalar).

20/3/1937 B. B. Schwarz, İstanbul Hukuk Fakültesi Profesörlerinden (İngiliz hukuku ve kontinantal hukuk).

27/3/1937 B. İsmail Hakkı Özer, Devlet Şûrası Tanzimat Dairesi reisi: (Bizde şûrayı devlet ve idarenin kazaî mürakabesi).

3/4/1937 B. Şinasi Zihni Devrim, Adliye Vekâleti Hukuk işleri U. müdürü: (Devlet teşkilâtında otorite mefhumu).

10/4/1937 B. Necip Ali Küçüka, Denizli mebusu: (Evrensl âmme hukuku).

17/4/1937 B. Fazil Ahmed Aykaç, Elâziz mebusu: (Parlâmento rejiminin tekâmülü).

24/4/1937 B. Baha Kantar, Ankara Hukuk Fakültesi Dekanı: (Ceza hukukunda yeni temayüller).

1/5/1937 B. Ali Esat Arsebük, Ankara Hukuk Fakültesi Profesölerinden: (Medenî akidelerde ahlâk kaidesinin rolü).

8/5/1937 B. Rifat Taşkın, Askerî Temyiz Müddei umumîsi hâkim general: (Millî Müdafaa hukuku).

DÜNYADA neler oldu neler oluyor?

PATATES ENSTİTÜSÜ

18 inci asırda patatesi Fransaya sokan Parmantiyeye fen akademisi büyük bir para mükâfatı verdikten sonra 1795 de kendisini enstitüye aza intihap etti.

Bu sene de akademi en büyük mükâfatı olan 50,000 frangı, elli senedir dağlarda patates yetiştirmek usulile uğraşan enstitü azası bay Konstantene verdi... Ne yazık ki, Konstanten bu paradan istifade edemedi, çünkü ertesi gün fücceten öldü.

TAYYAREDE COGRAFYA DERSİ

Bir coğrafya öğretmeni talebelerine ilk defa tayyarede coğrafya dersi verdi. Bu Hollandada oldu.

Hollandadaki mekteplerin programlarında şu okunuyor: «Pazartesi saat 10, «Aerodromda coğarfya.»

Kültür bakanı ilk ders münasebetile Aerodroma gelmiş, bir nutuk söyledikten sonra, öğretmen talebelerile tayyareye binerek havalanmıştır.

Hollanda pek büyük bir memleket olmadığı için bir saat süren ders müddetinde talebeler memleketlerinin büyük bir kısmını görebilmişlerdir.

Öğretmen dersini mikrofonla takrir etmiş, talebeler hem dinlemişler, hem de aşağıya, lâzım gelen yerlere bakmışlardır.

TÜTÜN

Bir zamanlar zehir sayılıyordu.

1620 de 13 üncü Lüi tütünü yasak etti. İngilterenin belli başlı tütün ziraatçısı Volter 1 inci Jakın emrile idam edildi.

1628 de Papa 8 inci Ürben tütün içenlerden ceza aldı. Rusyada Gran Dük Mişel Fedoroviç tütün içenlere sopa attırdı, tekrar yakalananların burunlarını kestirdi.

1670 de 4 üncü Mehmed cürmü meşhud halinde yakalanan tütün tiryakilerini idama mahkûm ettirdi...

1936 da fosur fosur sigara, sigar ve pipo içiyoruz!...

YAMAN BEYGİR

İrkutski şehrinin gazetesine göre orada 3,500 kilo yük taşıyan bir at varmış. Bu ağırlığı ancak kuvvetli bir kamyon taşıyabilir.

En kuvvetli hayvan ancak 2000 kiloluk ağırlığı çekebilir. İrkutskideki hayvanın kuvvetini artık siz tahmin ediniz!...

BRİÇ SERGİSİ

Şikagoda büyük bir salonda, büyük camekânlar içinde, briç oyununa aid her şey teşhir ediliyor ve sergiyi gezenlere briç hakkında konferanslar veriliyor.

Bu sergiyi on beş gün içinde 300,000 kişi gezmiştir.

Istanbulofis

Yeni kadro dün vekâletten geldi

İstanbulun yeni ofis kadrosu dün alâkadarlara resmen tebliğ edilmiştir. Bu kadroya göre İstanbul ofis müdürlüğüne Roma ticaret mümessili Suphi Ziya, şefliğe Necmeddin Meto, üstraportörlüğe Mümtaz Kavalalı, müşavirliklere Şefik ve İhsan, raportörlüğe Saadet, başmemurluğua Vasfı tayin edilmişlerdir. Bunlardan başka başmemurun emrine dört de memur verilmiştir.

Eski ofis müdürü Mahmud Celâl Londra ticaret mümessilliğine tayin edildiğinden yakında yeni vazifesine gidecektir. Eski üst raportörlerden Turhan yeni ihdas edilen Bombay mümessilliğine tayin edilmiştir. Bombay mümessili bilhassa Hindistan ile aramızdaki ticarî münasebatın inkişafına çalışacaktır.

Takasofis

Vilâyetlerdeki takas heyetleri lâğvediliyor

İktisad vekâleti, takas işlerini tanzim etmek maksadile yeni teşkilât yapmağa karar vermiş ve projesini hazırlamıştır.

Bu projeye göre vilâyetlerde bulunan takas heyetleri lâğvedilecek ve Merkez bankasına merbut merkezi Ankarada olmak üzere bir takas ofis kurulacaktır. Bu ofisin İzmir, İstanbul ve Mersinde şubeleri olacak ve her şubenin başında birer kâtibi umumî bulunacaktır.

Almanyadan soğan istekleri çoğaldı

Almanyadan soğan talepleri çoğalmıştır. Fakat bugünkü fiatlerle satısa imkân görülmüyor. Bununla beraber şubat ve mart aylarına doğru Alman piyasalarının bir mıktar daha yükselmesile bu memlekete ihracat yapabileceğimiz anlaşılmaktadır. Tacirler hazırlıklı bulunmaktadırlar.

SİYASÎ İCMAL

Alman - Japon anlaşması

Komünizme karşı müşterek olarak mücadele için Berlinde Almanya ile İtalya arasında yapılan anlaşmadan sonra Almanya ile Japonya da komünizme ve komünist enternasyonale karşı birlikte savaş yapmak için Berlinde bir muahede imzaladılar.

İki faşist devlet beynelmilel komünistliğin faaliyetini birlikte takip edecekler, buna karşı birlikte tedbirler alacaklar ve bunları da birlikte tatbik edeceklerdir. Her iki devlet müşterek bir komisyon teşkil edeceklerdir. Beynelmilel komünistliğe karşı mübarezeyi muhtelit bir erkânı harbiye gibi bu müessese idare edecektir. Alman - Japon muahedesinin ve buna merbut protokolun özü bundan ibarettir.

Fakat bütün dünya Almanya ile Japonya arasındaki anlaşmanın gayesi yalnız beynelmilel komünistliğe karşı beraberce çalışmak değil belki bu hareketin dayandığı Sovyetlere karşı bir ittifak olduğu kanaatindedir. Bu ittifakın tedafüi olmayıp Sovyet arazisini zapt ve ilhak gibi emeller güttüğü de tahmin olunuyor.

Söylendiğine göre Almanya ile Japonya siyasî maksatlarla kendilerinin genişlemeleri ve ham madde membaları temin etmeleri için nüfuz mıntakaları ayırmışlardır. Cihan piyasasında yekdiğerile rekabet etmeyip bu piyasayı taksim etmeği de kararlaştırmışlardır. Almanya Amerikadan sonra dünyanın ikinci ve Avrupanın birinci sanayi devletıdir. Japonya da en büyük sanayi memleketlerinden biri olup cihan iktisadî buhranına rağmen hiç durmaksızın bugüne kadar büyümüştür. Bu iki büyük sanayi memleketinin şimdi iktisadî noktadan birlikte hareket etmeğe karar vermeleri dünya iktisadî vaziyetini değiştirecektir.

Her ikisi de dünyanın birinci sınıf askerî devletleri olduklarından ve biribirinin eksikliklerini bundan sonra tamamlayacaklarından dünyanın askerî vaziyeti de çok değişecektir.

General Şükrü Naili göz yaşları arasında ebedî medfenine tevdi edildi

General Şükrü Nailinin cenazesi vagondan çıkarılırken

Merhumun cenazesi dün Konvansiyonel trenile Edirneden İstanbula getirildi. Sirkeci garında büyük bir kalabalık vardı. İstasyonu dolduran asker, sivil herkes çok müteessirdi. Cenaze lokomotifin arkasına bağlanan bir forgona konmuştu. Forgon çelenklerle dolu idi. Türk bayrağına sarılan tabutun iki başında iki süngülü asker nöbet bekliyordu.

Tren istasyonda durunca tabut vagondan indirildi ve eller üzerine alındı. Cenaze burada bir müfreze polis ve askerî inzibat memurları tarafından selâmlandıktan sonra istasyon avlusunda bulunan cenaze arabasına kondu ve Gülhaneye nakledildi. Hazırlanan program mucibince cenaze merasimine burada başlanacaktı.

CENAZE ALAYI

Tam saat 11 de hastane avlusunu dolduran cemaat huzurunda İstanbul kumandanlığı imamı tarafından yapılan bir duadan sonra tabut bir top arabasına kondu ve cenaze alayı hastaneden hareket etti. Alay şu suretle teşkil edilmişti: Önde bir müfreze süvari, matem alâmeti olarak tüfeklerinin namluları yere doğru çevrilmiş bir piyade müfrezesi, makineli tüfek müfrezesi, İstanbul komutanlığı muzikası, muhtelif teşekküller ve zevat tarafından gönderilen çelenkler ve bundan sonra da merhumun tabutu geliyordu. Top arabasının iki tarafında ve önde askerî tıbbiye talebesi, askerî inzibat ve polis memurları, arkasında da bir müfreze polis efradı yürüyordu. Polis müfrezesinin arkasında merhum generala son tazim ve hürmeti ifa edecek büyük bir cemaat kütlesi ilerliyordu. Cenazeyi takip edenler arasında bilhassa aşağıda isimlerini kaydettiğimiz zevat göze çarpıyordu:

General Fahreddin, general Ali Said, mütekaid general Cevad, harp akademisi komutanı Ali Fuad, İstanbul valisi, general Salih, Millî müdafaa vekâleti müsteşarı general Abdurrahman Nafiz, vekâlet kara müsteşarı Kılkışlı Hüsnü, general Osman Tufan, mebus general Refet, general Ekrem, general Fehim, İstanbul deniz kumandanı, bütün İstanbul kumandanlığı erkânı, şehrimizde bulunan ve merhumun cenazesinde hazır bulunmak üzere Ankaradan gelen mebuslar, Edirnenin kurtuluş bayramına iştirak eden saylavlarımız, muvazzaf, mütekaid zabitler, Emniyet müdürü Salih, parti, matbuat erkânı cenaze alayı İstanbul kumandanlığı muzikasının çaldığı matem havası arasında Ayasofya, Sultanahmed, Divanyolu, Çarşıkapısı yolile Beyazıda geldi.

Tabutu hamil bulunan top arabası caminin önünde durdu. Tabut burada üniversite gençleri, merhumun hürmetkârları tarafından eller üzerine alınarak musalla taşına kondu ve burada kısa bir dua yapıldı. Cuma namazından sonra kalabalık bir cemaat tarafından cenaze namazı kılındı. Tabut musalla taşından tekrar eller üzerine alındı. Cemaati teşkil eden büyük bir halk kütlesi, sivil, asker herkes büyük kumandanın tabutunu elleri üstünde taşımak, ona karşı beslediği hürmet ve sevgiyi göstermek için âdeta biririle müsabakaya girişmiş bir halde idi.

ŞEHİTLİKTE

Tabut burada cenaze arabasına kondu. Cenaze arabasının önünde giden bir kamyon gönderilen çelenkleri taşıyordu. Tabutu hamil olan arabanın arkasından otomobiller, otobüsler ilerliyordu. Cenaze alayı bu suretle Beyazıd, Şehzadebaşı, Fatik Edirnekapı yolile Şehidliğe kadar geldi. Cenaze burada ebedî medfenine tevdi edildi. Defin merasimi, İstanbul müftüsü Hasan Fehminin hazin ve bedii bir duasile bitti ve mezarın üzerine çelenkler kondu. Bu çelenkler, Millet meclisi, parti kurulu, İstanbul kumandanlığı, İstanbul belediyesi, Edirne kolordusu, Halkevleri, İstanbul emniyet müdürlüğü, İş bankası, saylavlar, eski kumandanı bulunduğu 49 ncu fırka resmî ve hususî teşekküllerle dastları ve hürmetkârları tarafından gönderilmişti.

Defin merasiminden sonra Sinop saylavı Cevdet Kerim İncedayı büyük ölünün mezarı başında çok müessir bir hitabe irad etti. Edirnenin kurtuluş bayramı şenliklerine iştirak eden heyet arasında bulunan Cevdet Kerim, merhum general kolları arasında son nefesini verdiği için bir kat daha müteessir ve kederli idi. Nutkunda merhumun faziletlerinden, İstiklâl harbindeki kahramanlığından, büyük Atatürkün itimadına lâyık olduğunu isbat etmiş bulunduğundan bahsettikten sonra:

«Sen manen hiç ölmiyeceksin, çünkü aziz, büyük namını daima muhafaza edecek, senin gibi kumandanlar yetiştirecek büyük Türk milleti vardır. Rahmet olsun sana!» dedi.

Cevdet Kerimin sözleri herkesi ağlattı. Artık her şey tamamlanmıştı. Hazırun büyük ölüyü ebediyete terkederek şehidlikten ayrıldılar.

MERHUMUN AİLESİNİN TEŞEKKÜRÜ

Sevgili zevcim ve babamız general Şükrü Naili Gökberkin ölümü dolayısile taziyette bulunan, cenaze törenine iştirak eden ve çiçek gönderen zevat, müessesat ve kurumlara ayrı ayrı cevap vermeğe derin teessürümüz mani olduğundan teşekkürlerimizin iblağına sayın gazetenizin tevassutunu rica ederiz.

Zevcesi Nazire Gökberk, oğulları Macid, Turgud Gökberk, kızı Saadet Gökberk

Et kaçakçılığı ile mücadele

Belediye, et kaçakçılığı hakkında Belediye şubelerine yeni bir tamim göndermiştir.

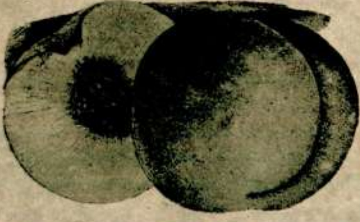
Bu tamimde et kaçakçılığı varidata tesir ettiğinden kaçakçılığın önünü almak için şiddetli surette takibatta bulunulması bildirilmiştir.

Yeni çöp kamyonları alınacak

Belediye, yeniden getirteceği çöp arabları ve kamyonları için şehir meclisinden 43 bin liralık bir münakale kararı almıştı. Meclisin bu kararı dün belediye tarafından vekâlete gönderilmiştir. Karar tasdik edildikten sonra bir münakasa açılacaktır.

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

Kayısı ağacı nasıl yetiştiri ir?

Diğer meyvalar kadar aranılan ve çok sarfedilen, oldukça mühim bir meyva olan kayısılar, öyle yendiği gibi, bundan yapılan marmelâd ları reçel ve şekerlemesi, pestili cidden çok nefistir.

Kayısının menşei, memleketimiz ve İran olduğu söylenmektedir.

Kayısı ağaçlarına muhtelif cesamet ve muhtelif şekiller verilebilir. Ağacı 10 - 12 metreden fazla boylanmaz.

Kayısı ağacı iklim ve toprak hususunda müşkülpesend olmıyan bir meyvadır. Mutedil iklimlerden hoşlanır, soğuklara oldukça mukavemet eder.

Ratıb topraklardan hoşlanmaz, bu gibi topraklarda kayısı ağacı zamg hastalığına tutulur; maamafih kayısı, erik ağacına aşılanırsa ratıb topraklardan korkmaz. Şayed badem üzerine aşılanırsa kuru, kireçli, killi topraklara da uygun gelir ve iyi mahsul verir.

Kayısı ağacı nasıl yetiştirilir? Kayısı, çekirdeklerinden yetiştirilen fidanlarla teksir edilir. Ancak çekirdekten yetiştirilen kayısılar aslına rücu ederek yabanileşeceğinden çekirdekten yetiştirilen kayısı fidanlarını aşılıyarak ehlileştirmek lâzımdır.

Kayısı ağaçlarının anaçları.

1 — Çekirdekten yetiştirilen ve zerdali namı verilen yabani kayısı fidanına cins kayısı aşılanır.

2 — Erik üzerine aşılanarak killi ve nemli topraklara elverişli cinsler elde edilir.

3 — Badem üzerine aşılanarak kireçli, killi topraklar için iyi bir cins elde edilir.

Kayısı ağacı şekilleri: Yüksek boydan ziyade orta boy tercihen verilir. Kayısı ağaçları fazla budanamıyacaklarından elma, armud ve diğer meyva ağaçlarında olduğu gibi ispalya şekilleri, muntazam şekiller verilemez.

Makbul nevileri: Malatya kayısısı; meyvaları beyzi şekilde, çok lezzetli, tatlı ve hoş kokuludur. Çekirdeği badem gibi çok tatlıdır. Kuru olarak sarfedilen kayısıların en makbulüdür. Rengi kehribar sarısı rengindedir, yalnız güneş gören noktaları penbemsi bir renktedir. Erken kemale gelir.

Şam kayısı: Resmimizde görülen şekli andırır, yuvarlaktır ve oldukça iridir. Kumsal topraklarda iyi kemale gelir, çekirdekleri etine pek yapışık değildir. Kabuğu ince ve suludur. Ziya ve güneş gören noktaları kırmızı renktedir. Bunun kurusu pek makbul değildir. Taze olarak sarfedilir.

Şekerpare: Bu da bir nevi kayısıdır. Kabuğu kalınca ve kırmızı renktedir. Üzerinde kırmızı siyaha meyyal noktaları ve benekleri vardır. Çekirdeği etinden kolaylıkla ayrılabilir. Bu cins kayısı en ziyade Mersin, Tarsus, Adanada yetiştirilmektedir.

Kayısının yabanisi demek olan zerdali: Kayısıdan çok daha küçüktür, kabuğu kalın, kokusu yoktur ve çekirdeği de acıdır. Avrupa nevilerinden Hollanda kayısısı pek makbuldür, rengi bidayette yeşilimtırak ve bilâhare sararır. Güneş gören noktaları parlak kırmızıdır. Lezzeti nefis ve ağızda tereyağı gibi erir.

Bağ ihdas edilecek bir arazi nasıl hazırlanır?

Bağ, ya hiç işlenmemiş bir arazide, yani açmalarda ve yahut evvelce meyva ağaçları veya eski ihtiyarlamış bağlarda yaşlı asmalar çıkarılarak genç fidanlar dikilmek suretile ihdas edilir.

Bu şekilde, yani, hiç işlenmemiş bir arazide bağ yapmak için evvelâ kaba taslak toprak sürülerek muzır otlar veya funda, çalı gibi nebatlar çıkarılarak arazi temizlenir ve bittabi o sene, hububat veya çapa nebatı mısır veya diğer mahsul araziye ekilir, bundan sonra bu mevsimlerde toprak güzelce ve derince kirizme yapılır.

İkinci şekilde, evvelâ eski asmalar çıkarılır, arazi sürülür ve o sene bağ yapılmaz, bir sene dinlendirilir. Çünkü eski bağ toprağı epeyce yormuştur. Yalnız marinli, kireçli topraklardaki bağlar, ihtiyarladıktan sonra tecdid edilirse bu gibi topraklarda yeniden dikilecek asmalara karşı yorulma hassası görülemez. Mahaza herhalde toprağı bir iki sene dinlendirdikten sonra bağ ihdas etmeli ve bu müddet esnasında bittabi araziyi büsbütün boş bırakmıyarak ya çapa nebatı veya hububat ekilebilir ve bir müddet istifade edildikten sonra bağ yapılır..

Bağ yapılacak mahal, mutlak kirizme edilmelidir. Bağ, araziyi senelerce işgal edeceği cihetle iyi hazırlanması, güzel bir şekilde kirizme edilmesi lâzımdır..

Derin işlenmiş yumuşak bir arazide bittabi asma kökleri kolaylıkla toprağa nüfuz eder, bununla beraber, böyle iyi hazırlanmış, bağ ihdas edilecek bir araziye, mutlak surette bolca gübre verilmesi faydadan hali değildir. Toprağın kirizme yapılması hava ve yağmur sularının kolaylıkla toprağa nüfuzunu temin eder; yalnız, kuvvetli alevyonlu derin topraklarda kirizme yapılmazsa da olur.

Kirizmenin ne vakit ve nasıl yapılarak toprağın hazırlanmasını da diğer bir yazımıza bırakıyoruz..

Şık ve zarif bir bahçe plânı nasıl olmalı?

Buralara bu mevsimde neler dikilebilir?

Havalar müsaid gittikçe, çiçek bahçelerinin tarh ve tanzimi yapılabilir. Yeniden yapılacak çiçek bahçelerile, evvelce yapılıp ta tekrar tadilen tanzimi icab eden bahçelerde, ameliyatın muntazam ve esaslı bir şekilde cereyanını temin zımnında, bahçenin, evvelâ muayyen bir plânı yapılır ve ona göre bahçeye bir şekil verilmekle beraber, ekilecek çiçeklerle, dikilecek süs ağaçlarının yerleri tesbit olunarak hazırlanır.

Yapılacak plân, bahçe sahibinin hüsnü tabiat ve arzusuna bağlı bir mesele olmakla beraber, bu bapta mütehassıs bir kimsenin reyini, fikrini almak bittabi daha faydalıdır..

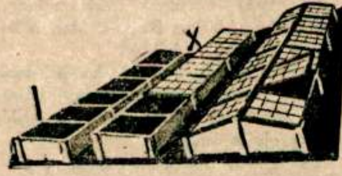
Okuyucularımıza, bu bapta yardım edebilmek maksadile, arasıra, muhtelif vüsatte, birer bahçe plânının nümunelerini dercetmeği faydalı bulduk. Muntazam, çok şık, güllerle tezyin edilmiş bir bahçe plânını bu nüshamızda dercediyoruz.

Plânın işgal ettiği arazi 20 metre arzında, 48 metre uzunluğundadır.

Bahçenin arka tarafı, ispalya şeklinde meyva ağaçları, yan taraflarında küçük mikyasta bir sebze bahçesi parselleri, diğer bir yanında şık bir istirahat mahalli, kameriye vardır.

Bahçenin ortasında, göbek kısmında ve etrafında, muhtelif renkte yedi veren gülleri dikilmiş olduğu gibi, bahçeyi boydan boya kateden, yol beyaz, kırmızı, kanarye sarısı renginde sarmaşık güllerinden, kemer geçitler yapılmıştır. Bununla beraber bahçenin münasip mahallerine nerkis, lâle, sümbül, klematis, çuha çiçeği - Primüla - Adonis, matem gülü, yabani küçük meyane gülleri dikilmiştir. Anamon, Hollanda, İspanya süsenleri Levkojen, Tatus albus Grandifolia çiçekleri dikilebilir. Bu çiçek bahçesi plânının bir mücessem şeklini de, gelecek haftaki, nüshamıza dercedeceğiz.

Vaktinden evvel sebze yetiştirmek maksadile duvar diblerinde yapılan sırt veya etek yastıkları nasıl olmalıdır?

Bahçelerde turfanda sebze yetiştirmek için, sıcak yastıkların nasıl yapıldığını, geçen haftaki nüshamızda izah etmiştik. Şimdi de etek veya sert yastıkların nasıl yapıldığını, bu yastıklardan ne şekilde istifade edildiğini izah edelim.

Etek yastıkları, duvarla tahdid olunan bahçelerde duvar diplerinde, cenuba maruz olan mahallerde yapılır.

Şu tarzda olur: Duvarlardan itibaren bir buçuk metre arzında olan mahal etek yastıklarına tahsis olunabilir. Burası iyice işlenip bellendikten sonra, toprakla karışık gübre duvar tarafına doğru atılarak meyilli bir şekilde tesviye edilir, üzeri tırmıklanır.

Verilecek meyil 15 - 20 santim olursa kâfidir. Bilâhare sebze fideleri, yapılan bu yastıklar üzerine, zamanında dikilirler. Bu yerlere dikilen sebzeler, bahçenin diğer, açık yerlerine dikilen sebzelerden çok daha evvel kemale gelirler. Zira yastıklar cenuba maruz ve meyilli olduklarından duvarların sathına çarpan güneşin ziya ve hararetinden daha fazla istifade ederler.

Bu etek yastıkları üzerine, meyilli çıtalar konarak üzerleri de geceleri hasırla örtülürse, fideler kırağı ve donlardan muhafaza edilmiş olur. Sırt yastıkları atek yastıklarına muadildir. Bunlar, güneşin hararetinden daha ziyade istifade maksadile bahçenin ortasında yapılan, sade bir takım meyilli toprak satıhlarından başka bir şey değildir.

Toprak satıhlarında yapılan bu yastıklara verilecek meyil 15 - 20 santimetreyi geçmez ve bu meyil kâfidir..

Resmimiz geçen hafta izahatı verilen sıcak yastıklardan bir nümunedir.

OKUYUCULARIMIZIN SORGULARINA CEVAPLAR

Meyva ağaçları ve bağ

Eyüp, Orhan: Mektubunuzu alâka ile okuduk. Evvelce sebze ektiğinizi bildirdiğiniz araziden, bağ, meyva ağaçları dikmek suretile istifade edebilirsiniz. Bittabi, bu arazide, meyva ağaçları ve bağ tamamile meydana gelinciye kadar hazırlanan araziye, çilek, suya muhtac olmıyan kuru sebzeler dikmek şartile istifade kabildir.

Duvarla tahdid edilen mahalle, meyva ağaçları ve duvar diplerine de, ahu dudu, frenk üzümü, çakal eriği gibi şüceyr halindeki meyvaların dikilmesi gayet muvafıktır.

Meyva ağaçlarından, elma, armud, badem, şeftali gibi meyva ağaçları ile keza anacı badem olan kayısı ağaçlarının yetiştirilmesi muvafıktır. Aşılı ve köklü meyva fidanlarını, ufak bir ücret mukabilinde, Büyükdere meyva enstitüsünden, asma fidanlarını da, Erenköy asma fidanlığından tedarik edebilirsiniz..

(AKŞAM) ın ziraat mütehassısı

Okuyucularımızın süallerine cevap veriyor. Ancak yazacağınız mektubun zarfına adresten sonra «Ziraat muharriri için» kelimelerini ilâve ediniz.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA

Tefrika No. 36

— Nermin hanımefendi.

— Ya, nereye?.

— Nereye olduğunu bilmiyorum. Yalnız evvelki gün adliyede vekili Şevket Fazıla tesadüf etmiştim. O söyledi. Pasaport yaptırıyormuş.

Ahmed Melih isteksiz bir dudak büktü:

— Güle güle

Sonra birdenbire içine çöken şüpheyi yenemiyerek sordu:

— Yalnız mı?

— Zannederim. Şevket Fazıla bir de umumi vekâlet vermiş. Kendisi bir kaç ay istirahat edecek, sinirlerini tedavi edecekmiş.

— Allah şifa versin. Lâkin bu seyahatin altında başka sebepler var gibi geliyor bana.. sen bu işle meşgul olsan. Eğer bir münasebetsiz vaziyet olursa tesbit edelim?

— Ne gibi?

— Ben İzmire giderken ne tavsiye ediyordun bana... Yanında kadın götürme, karşı tarafın eline ipucu vermiş oluruz, demiyor miydin?

— Demiştim.

— İşte iyi ya. Şimdi de biz onların vaziyetinde bulunuyoruz. Bu yolculuk yalnız olarak yapılmıyorsa...

Rıza Sedad arkadaşının maksadını şimdi anlamıştı. Birdenbire elini başına götürdü:

— Şu mesele... Fakat sen böyle bir şey ümid eder misin?

Ahmed Melih omuzlarını kaldırdı:

— Kadın azizim. Kadına güvenilir mi?

Ve sonra gözleri dalarak devam etti:

— On sekiz yıl bir göl gibi sakin dururken birdenbire nasıl kabardı, dalgalandı baksana. Bu fırtınanın elbet bir sebebi olacak.

Rıza Sedad arkadaşının gözlerindeki endişeye dikkat etti. Ahmed Melih âdeta müteessirdi. Bir gece evvel zevkinden başka bir şey düşünmiyen on sekiz yıllık koca, aralarındaki resmî bağlar henüz çözülmiyen, fakat emektar hayat arkadaşı tarafından terkedilen koca şimdi birdenbire o kadar yeisli, ıztırablı görünüyordu ki!. Nermin hanımın kendi kendine bir seyahat programı çizmesi bile onun erkek duygularını şahlandırıvermişti. Şimdi göz bebekleri dumanlı, içini kemiren şüphenin tazyiki altında düşünüyordu.

Rıza Sedad onu bir müddet kendi haline bıraktı. Sonra elini omuzuna koyarak dalgınlıktan kurtardı.

— Ne kadar düşünsen faydasız. Müdahale etmek, onu kararından döndürmek imkânı olmadıktan sonra. Yalnız eğer sen de ayrılmak için kanunî bir sebep aramak istersen bu seyahatle meşgul olabiliriz.

Ahmed Melih ümidsizlikle omuzlarını kaldırdı:

— İmkânı var mı? Her gittiği yere hafiye gönderecek değiliz ya.

— O halde şüphelenmek ve düşünmek mânasız. Bu seyahatin hakikaten bir dinlenme ve tedavi maksadile mi yoksa bir macerayı herkesin gözü önünden uzaklaştırmak niyetile mi yapıldığı anlaşılır elbet. Ona göre..

Ahmed Melihin gözleri çakırlaşmıştı. Tok ve sert bir sesle:

— Nasıl olur, dedi. Benim adımı taşıyan bir kadın keyfine göre hareket edebilir mi?

Rıza Sedad onun bu parlayışına aldırmadı:

— Neden hareket etmesin, dedi. Kanun ona bu hakkı vermiştir. Eğer bu müddet içinde senin adını kirletecek bir maceraya atılırsa bu ancak ayrılmak için bir sebep olabilir. Fakat bunu tesbit etmek o kadar güçtür ki!

İlk hamlede bu haberi mühimsemiyen Ahmed Melih gittikçe sinirleniyordu.

— Havsalam almıyor monşer. diye bağırdı. Buna kanun nasıl müsaade eder?

— Kanun onun zevkine, havasına göre macera geçirmesine müsaade etmez. Fakat istediği yere gidip, istediği gibi gezmesine de müdahale etmez.

— Malûm. Fakat gittiği, gezdiği yerde benim karım olarak yaşıyacak değil mi?

— Tabii!

— Onun bu seyahatte adımı taşıyarak maceraya atılmıyacağını kim temin eder?

Rıza Sedad gülmemek için dudaklarını ısırdı:

— İzmir seyahatlerinde senin şahane maceralar geçirmediğini ona kim temin ediyordu?

Ahmed Melih yerinden fırladı. Kıpkırmızı olmuştu. O kadar sinirlenmiş, hırslanmıştı ki bir zaman dudakları titrediği halde bir şey söyliyemedi. Sonra top ağzından mermi fırlar gibi şiddetle haykırdı:

— Ben erkeğim!

Rıza Sedad telâşsız, heyecansız cevap verdi:

— O da kadın!

Ahmed Melihin şimşek çakan gözleri arkadaşına saplandı. İki elini arkasına koyup bir haile kahramanı tavrı ile geriye çekildi:

— Nermin hanımın vekâletini ne zaman kabul ettiniz beyefendi!

Avukat Rıza Sedad onun teessürle muhakemesini kaybettiğini anlayınca sükûnetini bozmadan elinden tuttu. Sakin, yumuşak bir sesle:

— Heyecana düşmeye lüzum yok dostum, dedi. Böyle şeyleri açık ve sağlam tarafından münakaşa etmek gerek.. Nâzım Cemalle, mühendis Ragıbla konuşurken kadınları, erkekleri istediğiniz gibi çekiştirebilirsiniz. Fakat böyle işlerde muhakeme, mantık ve hatta hukuk ilmi hâkimdir. Kadın şöyledir, böyledir zayıftır. Kuvvetlidir diye dedikodu edebiliriz. Fakat meselenin bir de hukuki tarafı vardır ki oraya gelince iş değişir. Konuştuğumuz bahis falan filan hakkında değil. Bugün henüz seninle resmi rabıtası kesilmiyen bir kadın hakkındadır.

(Arkası var)

Hergün bir hatıra

Yıldızın bahçesinde Peruzla beraber hünkârın karşısında nasıl oynadık?

Şırak diye düşüp bayılmışım. Harem ağaları koşmuşlar, ayıltmağa çalışmışlar. Ne mümkün...

Dışarıda kar, soğuk, rüzgâr azıttıkça azıta dursun sahneler yıldızı, İstanbulun Mitsinguettei bayan Şamramın odası sıcaktı. Artık eğlenceli kantolarını seyredemediğimiz «Şanolar kraliçesi» yorgan kaplamakla meşguldü. Gazetecilik hayatımda şu Peruzla bir mülâkat yapamadığıma çok yanarım. Bunun için Peruzla mülâkat yapamadığım aklım geldikçe pek nazik bir sanatkâr olan bayan Şamramı dinlemeğe giderim. Onda ne meraklı sahne hatıraları vardır. Bayan Şamram:

— Hey gidi hey... dedi, bir zamanlar Peruzla beraber ne tuvaletlerimiz vardı. Ne tuvaletleriz... O ağır, pul ve sırma işlemeli elbiseleri Peruz, ben ve o zamanın en gözde artistleri meşhur «Leon» a yaptırırdık. Leon Beyoğlunda çalışırdı. Pulları, sırmaları o işletirdi. Rahmetli Peruz elbiselerinde çiçek ve kelebek resimlerine pek meraklı idi. Leonun başında durup elbiselerimizin işlerini saatlerce tarif ederdik: «Bir lâle yapacaksın... Etrafında yaprakları.. üzerine bir kelebek konacak..» yahud bir kalb ta orta yerinden bir ok geçmiş... Daha ne güzel, şiirli şekiller... Hem de bir elbiseyi 60 liraya işlerlerdi.. elbiselere avuç dolusu para verirdik.

Elbiselerimize olduğu kadar saçlarımıza da çok meraklı idik. O belden çok aşağıya kadar uzanan saçlarımı açmak için ne kadar fildişi taraklar kırmışımdır. Ne fildişi taraklar.. heygidi hey...

Hiç unutmam, bir gün Peruzla Kadıköyünde oynuyoruz. Kadınlara... Gayet şık iki kadın, Türk kadını beni tuvalet odamda, sahnenin arkasında ziyaret ettiler. O zamana kadar hiç bir Türk kadının sahneye girdiğini görmemiştim, şaşırdım. Kadınlardan biri:

— Affedersiniz Şamram hanım, dedi. Sizin saçlarınızı kendi elimizle bir çözeceğiz...

Şaşırdım:

— Sebeb?. dedim.

İkisi de paşa karısı imiş. Biri:

— Sinirlenmeyiniz, dedi. Maksadımız sizi gücendirmek değil.. arkadaşımla büyük bir ziyafetine bahse giriştik. Sizin saçlarınız takma mı? Değil mi? diye.. şimdi saçlarınızı bunun için kendi ellerimizle çözmek istiyoruz.

O zaman gülümsedim:

— Buyrunuz... dedim. İkisi birden saçlarımı çözdüler. Saçlarımın takma olmadığını görünce kadınlardan biri bahsi kaybetti. Onların bu bahse tutuşmaları gayet tabii idi. Çünkü o vakitler kadının en büyük zinti, en büyük güzelliği saç olduğu için birçok artistler takma saç takarak sahneye çıkarlar öyle oynarlardı. O vakit kadında belden aşağıya kadar uzanan sajlardan daha mühim bir güzellik mi aranırdı ki?.

Bayan Şamram şimdi hatıralarının kutusunun kapağını açmıştı:

— Hiç unutmam bir gece Peruzla beraber otururken Borazan Tevfik telâşla içeri girdi Peruza:

— Seninle Şamramı Hünkâr istiyor. Fındıklı sarayına gidip bir kaç düeto oynıyacaksınız.. dedi..

Peruzla birbirimize bakıştık:

— Ne yapalım şimdi?

Peruz çok neşeli kadındı. Hovardaca bir jestle:

— Adam sen de gideriz... dedi.

Biraz sonra kapıya kapalı bir saray arabası dayanmıştı. Arabacının yanında kömürden kara bir Arab... Borazan Tevfik:

— Haydi, dedi. Çabuk giyininiz... En iyi elbiselerinizi giyiniz. Elbiseler kırmızı olsun.. Hünkâr kırmızı rengi çok sever...

Peruz ateş kırmızılarını, ben de bülbüldili rengindeki kırmızı elbisemi giydim. Arabaya girdik. Uzun müddet gittik, gittik. Nihayet Fındıklı sarayının önünde durduk. Kapıda ellerinde kırbaçlarla iki zebellâh Arab.. evet, hayret etmeyiniz, bugünkü gibi hatırımda.. ellerinde kocaman kırbaçlar.. içeriye girdik. Önümüzde büyük bir kapı açıldı. Yürüdük.. gene kocaman bir kapı ardına kadar açıldı. Biraz daha ilerledik, gene bir kapı açıldı. Muazzam bir salon..

Bayan Şamram

Etrafı tekmil kafes.. bu kafeslerden birinin arkasında da Hünkâr oturuyormuş.. gözdeler, saraylılarla dolu olan öteki kafeslerin arkası cıvıl cıvıl kaynaşıyordu. Âdeta kafese kapatılmış kuşlar gibi kadınlar cıvıldaşıyorlardı... Kafeslerin önünde de bütün şehzadeler...

Korkudan tirtir titriyordum. Kalbimin çarpıntısı işitilecek gibi geliyordu. Evvelâ ben ortaya çıktım. Bir şarkı söyledim. Şimdi kafeslerin önünden geçerken sultanların bulunduğu yerlerden sesler geliyordu:

—Hınzır kâfir bu tarafa gelsene..

— Hınzır kâfir bizim kafesin önünde dursana...

Her taraftan fısıltılar.. ne yapacağımı şaşırdım kaldım. Salonda yüzlerce mum yanıyordu. Ben kantoya başlayınca Hünkârın emrile salondaki mumlar bir kat daha fazlalaştırıldı. Haremağaları başlarında hasır sepetlerle geldiler. Sepetlerin içi mum dolu... Birçok mum daha yaktılar. Salon, gündüz gibi aydınlandı.

Benim şarkım bitince Peruzla beraber meşhur «Bir kuzulu çoban» düetosunu oynadık. Bu pek beğenildi. 3 kere tekrar ettirdiler. Lâkin benim korkum heyecanım arttıkça artıyor, arttıkça artıyor... Bir paravanın arkasında nöbetle istirahat ediyoruz. Peruz ikide bir:

— Canım ne korkuyorsun? diyor, o cesaretli kadındı. Nihayet ben bir şarkıdan sonra paravananın arkasına çekilir çekilmez «şırrak» diye düşüp bayılmaz mıyım?..

Salon allak bullak oldu. Sarayın doktoru koştu geldi. Ne yapsalar faydasız.. bu sırada iki haremağası geldi:

— Küçük kantocuyu, yani beni, Valde Sultan çok beğendiler.. hemen kendilerini istiyorlar... Kendi elleri le küçük kantocuya bir hatıra vereceklermiş..

Ne mümkün?. Kımıldamama imkân yok... Haremağası 3 kere gidip geldi. Valde Sultan vereceği hatırayı mutlaka kendi elile vermek istiyordu. Lâkin olmadı. Beni kollarıma girerek kapıya zor indirdiler. Bir araba ile hep birden döndük. Çıkarken bir kırmızı kese bana, bir kırmızı kese de Peruza verdiler. Bir kere de Abdürrezakla oynıyorduk. Abdürrezak:

— Hünkâr Yıldız sarayında sizi seyretmek istiyor.. dedi. Ve ilâve etti:

— Aman hiç dekolte elbiselerden hoşlanmaz, çok kapalı giyininiz.. biz tuttuk. Şalvarlarımızı giydik. Bir arabaya atladık. Doğru Yıldız.. bahçede oynıyacaktık. Baktık bahçede kimsecikler yok.. bize:

— Haydi.. dediler. Oynamağa başlayınız..

Başladık. Bomboş bahçede oynıyoruz. Bir de baktık. Bahçeye bakan bir pencere açıldı. Hünkâr.. öteki pencerelerde şehzadeler... Nazırlar... Bu suretle garib bir tiyatro oldu. Peruz hanımla bana karşılıklı beş altı kere düeto oynattılar. Oyundan sonra bize şerbetler geldi, içtik. Döndük.

Bayan Şamram bugün halk dilinde popüler olmuş «Leblebci», «Turşucu», «Kalaycı», «Bozacı», «Keten helvacı», «Çapkın çocuk» gibi birçok meşhur şarkıların hem güftesini yapmış, hem de bestelemiştir. Bunların hakkı telifi de sanatkâra aittir. Aynı zamanda bestekâr olan bayan Şamrama bir zamanlar İstanbulda çok rağbet gören kantoları, düetoları sordum:

— Peruzla oynadığımız «Çingeneler» düetosu şayanı hayret bir rağbet görmüştü. Peruz çıkıp da bir:

«Fal bakar, niyet bakar»
«Falın fili fili fillice»
«Göbek namesi epice..»
«Mangizi fazla verince»
«Ivırırım, kıvırırım haylice.»

Şarkısına başlamaz mıydı? Tiyatro kırılırdı..

H. F. Es

Bergama halkevinde

Bergama (Akşam) — Bergama Halkevi temsil kolu, zengin bir müsamere vermiştir. Bergamalılar, gençlerimizin muvaffakıyetlerini çok alkışlamışlardır. Müsamerede Bergamanın genç kızları da vazife alarak zeybek oyunu oynamışlardır. Resmimizde zeybek oyunundan çok güzel bir tablo görünüyor.

Bağlarda Balgam hastalığile mücadele

İzmir (Akşam) — En mühim bağ mıntakası olan Manisa ve Kemalpaşadaki bağlarda geçen yıl Ödemiş haşeresi mühim zararlar yapmıştır. Köylülerin (balgam hastalığı) adını verdiği bu hastalık, uzun zaman bakılmaz ve mücadele edilmezse yüzde 50 - 70 nisbetinde zarar yapar. Ziraat vekâleti, bu sene Manisa ve Kemalpaşa bağlarında bu hastalıkla mücadele açılmasına karar vermiştir.

Kuduz eşek bir çocuğu ısırdı

İzmir (Akşam) — İzmirin Değirmendere nahiyesinin Gümüldür köyünde Mehmed oğlu 12 yaşında Ahmedi, kuduz olduğundan şüphe edilen bir eşek ısırmıştır. Çocuk tedavi altına alınmış, eşek itlâf edilmiştir.

VENEDİKLİ BAFFA

"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 36

Ferhad paşa hududa hareket etti, İstanbulda ikinci vezir İbrahim paşa kaymakam kaldı

Şair Baki 1000 yılında tekaüd edilmişti. Devrin «sultanüşşüerası» en nefis gazeller ve kasideler yazmış, milletin gönlünde yer etmişti. Fakat gözü gene devlet makamında idi. Geçinmesi mi yolunda değildi?. Aldığı tekaüd ulûfesi ona belegan mabelâğ yeterdi. Fakat o, tabiatin güzelliğini ve aşkın tatlı ıstıraplarını candan terennüm ettiği halde, hâlâ divanın şaşaası karşısında kamaşan gözlerile lâl ve mebhuttu.

Gülşen istersen işte meyhane
Güli handan dilersen işte peymane
Tabibi şem'i vasl olunca kişi
O da yanmaktan ana pervane

Diyen ehli dil şair:

Yoktur sebât çünki cihanı harapta
Birdir hezâr sal ile bir dem hisapta
Devri gül irdi taze civandır cihan yine
Sa'y eyle ayşü işrete ahdi şebahta

Dedikten sonra, o ihtiyar halile, devlet mansıbına göz dikmemesi ve hatta tenezzül etmemesi lâzımdı. Elinden gelmedi: Kanunî devrindenberi ilmi ve irfanile bu devlete hizmet etmişti. En büyük makamı işgal etmemeyi nefsine yediremiyordu.

Venedikli Baffanın oğlu cülûs eder etmez, ona da en nefis kasidelerini yazdı. Nevalî efendiden gençliğindenberi ders okuyan Üçüncü Mehmed, Sigetvar önlerinde ölen atasına en nefis mersiyeyi yazarak şiirin en değerli âbidesini vücude getiren şair Baki efendiyi Rumeli kazaskeri nasbetti. Şimdi, sözü dinlenir diye onu, ve devrinin en yüksek adamı Ebussuud efendinin oğlunu kul oğullarını teskine yolluyordu.

İkisi de divandan çıktılar. Kul oğullarının karşısına geldiler. Kendilerine en akılâne nasihatleri ettiler. Kul oğulları onları da eslemediler.

Bağırıyorlardı:

— Ferhad paşanın başı!

Ferhad paşa bu isyana kendinin sebebiyet vermiş olmasından korktu. Tekrar bir telhis yazdı. İçeriye gönderdi.

Telhisinde şöyle diyordu:

«Benim kelâmım, padişah emrine itaat etmiyen kâfirdir dedim. Bu sözde ne hâta vardır? Ben cümleyi mutlaka ikfar etmedim. Bu sözleri söylediğim zaman Lala Mehmed paşa ve sair vezirler hazırdılar. Bu kulunuzun başı gitmekle padişahıma vezir eksik olmaz. Bunların sözüne müsaade olunursa, her zaman bu işi kâr edinürler. Ve ziyade tecavüz eder olurlar. Bir mertebe ki, kendilerine söz geçirmenin imkânı olamaz. Buna tedbir, yeniçeri ağası arza girdikte şifahen tenbihi hümayun ola ki odalardan müsellâh ziyadece yeniçeri getirüp cebehane altında duralar. Ve Bostancıbaşı kulları dahi memur ola ki, tuvana bostancılardan çoğunu Demirkapı önünde pürsilâh müheyya eyliye. Ve cümlesi işareti âliye mutarassıd olalar. Vüzera divandan çıktıkları vakit sipah hücuma cesaret edecek olurlarsa, her taraftan ortaya alup cezalarını vereler.»

Ferhad paşanın bu telhisini Üçüncü Mehmed anasına okudu. İkisinin de hoşlarına gitti. Şimdi Türklerden devşirilen sipah oğulları, devşirme çocuklarına kırdırılacaktı!

Şair Baki efendi ile Ebussuud zade arza girdiler, ve çıktılar. Vezirler de arza girmişlerdi.

Üçüncü Mehmed Ferhad paşaya döndü:

— Yalnız sen bunda dur. Benim tarafımdan tekrar vezirlerim varup nasihat etsünler. Dinlemezlerse, reyi sabık üzere tedariklerin görelim.

Ferhad paşa divanhanede oturdu. Bu sefer vezirler nasihat etmeğe gittiler. Kendilerini yağmur gibi yağan taşlar altından zor kurtardılar.

Divanı hümayuna sipahilerin bu üçüncü hücumu idi. Silâh kullanmıyorlardı; hep taş atıyorlardı. Bostancıbaşı, ortakapı ile Babüssaade arasındaki taşları bile toplatmayı aklına getirmiyordu.

Nihayet, yeniçerilerle bostancılar birdenbire boşandılar. Sipahileri bir lâhzada dağıttılar. İki kişinin bile bir yerde durduğu görülmedi. Fakat damad Halil paşanın başı yarıldı. Lala Mehmed paşanın kolu yaralandı. Üçüncü Muradın bir kızı, Ayşe sultan Boşnak İbrahim paşada; bir kızı, Fatma sultan da Boşnak Halil paşada idi.

Sipahiler dağıldıktan sonra ikisi de kubbe altına geldiler. Meseleyi Üçüncü Mehmede anlattılar. Divan dağıldı. Vezirler saraylarına döndüler.

Ferhad paşa sarayına geldiği zaman çok müteessirdi. Bu işi kim yapabilirdi? Hiç şüphesiz Arnavut Sinan paşa ile «frengiyülasıl» Çiğale Sinan paşa...

Sarayından bir telhis yazdı. Üçüncü Mehmede gönderdi. Ferhad paşa telhisinde, Sinan paşanın gözlerine mil çekilmesini Çiğale zade Sinan paşanın da Karahisara sürülmesini muvafık görüyordu.

Venedikli Baffanın oğlu telhisi okudu. Anasına işi anlattı. Ağalarını etrafına topladı. İhtiyar Sinan paşanın gözlerine mil çekilmesine hiç biri razı olmadı. Bu adam, haristi, şan ve şöhret meftunu idi. Fakat bu toprağa hiç bir hizmeti dokunmamış mıydı?

Sinan paşa, Kanunî zamanındanberi saraydan yetişmiş, çeşnigirlik etmiş, Malatya, Kastamonu, Gazze, Trablus sancak beyi, Erzurum, Haleb ve Mısır beylerbeyisi olmuştu. Tunusu ve Halkulvadı İspanya elinden alan o idi. İspanyol edebiyatının şaheserini, Don Quichotte'u yazan Cervantes İnebahtı muharebesinde sol kolundan Türk kurşunile ağır surette yaralanarak ömrü oldukça sakat kaldıktan üç sene sonra, ona serdarlık eden Avusturyalı Don Juanın Afrika kıyılarında yaptırdığı tabyeleri yıkan ve İspanyolları denize döken, o idi.

Şarl Kenin piçinin İnebahtıda gösterdiği kabadayılığı, Sokollu siyasî bir inhizamla neticelendirmiş, Sinan paşa da Afrika kıyılarında yaptırdığı Tunus tabyesini kökünden söküp atmıştı. Sinan paşanın gözlerine mil çekmek Türk toprağında hiç bir hizmetin kıymeti olmadığını göstermek demekti.

Üçüncü Mehmedin adamları, zulmün bu derecesine razı olmadılar.

— Bu husus emrü şenidir. Şimdiye kadar hiç yapılan bir şey değildir. Sizin ihdasınız olmak lâyık değildir. Sonra âdet olur. Sebep olana lânet ederler, dediler.

Ferhad paşa, Bizans imparatorlarının âdetini, Roma şark imparatorluğunu zaptedenlerin korkak torunlarına tatbik ettirmek istedi; fakat muvaffak olamadı. Üçüncü Mehmed, Sinan paşayı gene Malkaraya, Çiğalezadeyi de Karahisarı şarkiye sürdürdü. Ertesi gün, gazalarından dolayı yeniçerilere yüz bin kuruş, ocak neferlerinden yararlıkları görülen on kişiye de hilatler ihsan olundu.

Bahar. Bakinin:

Sakî zemanı ayşü meyi hoşgüvardır
Bir kaç piyale nûş idelim nevbehardır
Bûyi nesimü rengi gülü revnakı behar
Âsârı fazlü rahmeti perverdigârdır
Gafil geçürme fursatı kim bağı âlemin
Gül devri gibi devleti napayidardır

Dediği günlerdi.

İstanbul, gene bir lâlezare dönmüştü.

Ferhad paşa, al tuğlar açarak, Babü hümayundan çıktı. Davud paşa sahrasına geldi. Venedikli Baffanın damadı ikinci vezir İbrahim paşa İstanbulda kaymakam olarak kaldı. Yeniçeri ağası yemişçi Hasan ağa da İstanbulda kaldı. Çünkü Eflâk seferi Üçüncü Mehmedin gitmeğe tenezzül edeceği seferlerden değildi. O, ancak sefere çıksa, Nemçe kâfirine karşı çıkabilirdi. Eflâkı ak, yıllardanberi Türklerin idaresinde yaşıyan bir eyaletti.

(Arkası var)

General Frankonun merkezi Burgos nasıl bir yerdir?

Burgosun üç şöhreti: 1 - Kadınlarının fevkalâde güzelliği, 2 - Havasının sertliği 3 - Kuzu kızartması

Burgosta 9 ay kış, 3 ay cehennem gibi sıcak hüküm sürer. Son zamanlarda şehirde büyük bir faaliyet vardır

İspanyada dahilî harp general Frankonun sürgün bulunduğu Kanarya adasında çıkardığı isyanla başlamıştır. Daha sonra bu general İspanyol ordusunun en büyük kuvvetinin ve güzide kıtalarının bulunduğu şimalî Fasa gelmiş ve buradaki işgal ordusunun büyük kısmını kendi tarafına celbetmiştir.

Aynı zamanda şimalî Fasta yakın zamana kadar istiklâllerini İspanyol kuvvetlerine şiddetle müdafaa eden Rifli mücahidleri bu memlekete geniş muhtariyet vadederek kendisine bağlamıştır. Bunlardan teşkil ettiği kuvvtlerle işgal ordusunun bir kısmını Cebelüttarık boğazından Endülüse geçirmiştir.

General Frankonun Fastan getirttiği İspanyol ve arap kuvvetleri asıl İspanyada isyan eden ordu kuvvetlerile birleştikten sonra şimaldeki kuvvetlerin evvelce kendisine karargâh ittihaz eylediği Burgos şehri ihtilâl hükûmeti için umumî merkez ve karargâh ilân edilmiştir.

Burgosta Franko hükûmetinin merkezi

BURGOS NASIL BİR YERDİR?

Burgos son zamanlarda adı işidilmiyen İspanya şehirlerinden biridir. Fakat tarihte ve bilhassa İspanyolların 700 sene Iberya yarım adasında hüküm süren mülüman araplara karşı yaptıkları istiklâl harplerinde ve Napolyonun istilâsına karşı yapılan müdafaada çok şöhret bulmuş askerî bir mevkidir.

Burgos İspanyanın aynı namdaki bir vilâyetinin merkezidir. Bu vilâyetin mesahası 10,000 kilometre murabbadır. Vilâyet yüksek bir yaylâ halindedir. Üzerinden çok yüksek dağ sırtları geçer. Havası sert ve toprağı çıplaktır.

Ebro ve Douro büyük nehirleri bu eyaleti sular. Nüfusu 400,000 kişiye yakındır. Halkı buğday ve hayvan yetiştirir. Kâğıt şapka, keten mensucat gibi küçük sanayi vardır.

Eyaletin merkezi olup aynı adı taşıyan Burgos 31,500 nüfuslu bir şehirdir. Bu şehir üçüncü Alfons tarafından araplara karşı bir müdafaa kalesi olmak üzere inşa edilmişti. Bu hükümdar milâddan sonra 866 ilâ 910 senesine kadar yaşamıştı.

Burgos dünya edebiyatında da meşhurdur. İspanyanın efsanevî kahramanı Cid bu şehir civarında doğmuştur. Meşhur atının üzerinde dim dik durmuş olduğu halde hapsedilmek üzere buraya getirilmiş olduğu mervidir.

Cidin kemikleri Burgosun belediye dairesinde medfundur. Napolyonun askerleri bu kemikleri alıp götürmüşlerdi. Sonradan Almanyada keşfedilerek tekrar yerine getirilmişti.

Burgos mimarî sanat noktasından da meşhurdur. Çünkü İspanyadaki Gotik âbidelerin en muhteşemi bu şehrin büyük kilisesidir.

Daha bir çok eski güzel kiliseler ve saraylar vardır. Bu eserlerin yanında Madrid hiç kalır. Burgosa rekabet eden ancak Toledo şehridir. Burgosun eski saraylarından birinde Amerika kıtasının kâşifi Kristof Kolomp yeni dünyanın mahsullerinin nümunelerinden mürekkep bir koleksiyonu İspanya kral ve kraliçesine takdim etmişti.

Burgosun muhteşem bir iç kalesi vardı. Fakat İspanyanın Napolyona karşı yaptığı istiklâl harbinde bu kalede tahassün eden Fransız askerleri uzun müddet İngiliz kumandanı dük Wellingtona karşı mukavemet ettiklerinden iç kale harap olmuştur.

BURGOSTA BUGÜNKÜ HAYAT

İspanyadaki asiler hükûmetinin en büyük şefi general Franko olduğu Burgosta general Molanın balkonundan halka ilân edilmiştir. O gün bu şehir eski İspanya krallığı bayraklarile baştan başa donatılmıştır. Balkonun önündeki meydan türlü türlü renkte bere giymiş gönüllülerle dolmuş olduğundan gelincik ve papatya ve emsali çiçeklerle bir tarla şeklini almıştır.

Bugün Burgos İspanyanın en gürültülü ve hümmalı faaliyet beldesidir. Hiç durmaksızın askerî ve sivil otomobil ve kamyonlar kafile halinde caddelerden geçmektedir. Askerî kıtaların caddelerde arkası kesilmez. Bütün cephelere askerî kuvvetler ve esliha buradan gönderilerek dağıtılmaktadır.

İhtilâl hükûmetinin merkezi olduktan sonra sivil daireler de hep bu şehirde toplanmış olduğundan kalabalık ve faaliyet bir kat daha artmıştır.

Şehrin en mühim ve işlek dairesi evvelce şimal orduları kumandanı general Molanın karargâhı olup şimdi bütün orduların ve sivil idarelerin karargâh ve merkezi bulunan ve (askerî muhafızlık) denilen muhteşem binadır.

Burgoslu bir kadın ve bir rakase

İkinci işlek mahal Tudanca denilen eski gazinodur. Arlanzon nehri boyunda bulunan bu bina vaktile pasta ve meşrubat veren büyük bir kahve idi. Şimdi ise bütün İspanyanın en kalabalık bir eğlence mahalli olmuştur. İçinde iğne atacak yer yoktur. Her rütbe ve sınıfta asker ve memur ile gece gündüz doludur. Havası sigara dumanından zifirleşmiştir. İçinde o kadar gürültü vardır ki bir adam yanındakine meramini ifade edebilmek için bağımak mecburiyetindedir. Garsonlar zorla yol bulurlar. Cephelerdeki ihtilâl askerleri kısa müddetle aldıkları izinleri genç zevcelerile hep burada geçirirler.

BURGOSUN ŞÖHRETİ

Burgos eskidenberi eski Kastiler eyaletinin ve hükûmetinin merkezidir. Bu şehir eskidenberi üç şeyi ile çok meşhurdur:

1 — Kadınlarının fevkalâde güzelliği. Her hangi kadın Burgoslu olduğunu ifade eden Burgalesas denildi mi yüzüne bakmadan fevkalâde güzelliğine hükmedilir.

2 — Havasının sertliği. Dokuz ayı kış ve üç ayı cehennem bir belde diye dillere destan olmuştur.

3 — Kızarmış kuzu yemeği.

Kastil İspanyolları çok müteassiptırlar. Genç kadınların ve kızların kahve ve gazinolarda oturmalarına hiç tahammül etmezlerdi. Fakat harp zamanı olduğundan hastanelerde ve diğer cephe gerisi müesseselerde gece gündüz çalışan genç kadınların yegâne eğlenceleri olan cepheden izinli gelen nişanlı ve kocaları ile kahvelerde bir iki saat görüşmelerine ve çakıştırmalarına göz yumuyorlar.

Çekoslovak rejisi tütün alıyor

Çekoslovakya rejisinin açtığı tütün münakasası bitmiştir. Reji Türkiyeden 1,281,000 kilo tütün alacaktır. Bu mıktar memleketimizdeki 17 firma tarafından verilecektir. Tütünler menşei itibarile 248,000 kilosu Taşova 265,000 kilosu Hendek, 395,000 kilosu İzmir, 85,000 kilosu Gönen, 30,000 kilosu Düzce, 125,000 kilosu Trabzon, 93,000 kilosu Bafra, 40,000 kilosu da Samsun ve Bafra mahsulu olacaktır.

937 maarif bütçesi

Maarif müdürlüğü 1937 senesi vilâyet Maarif bütçesini hazırlamak için mektep, muallim, malzeme ve saire ihtiyaçları tesbit etmeğe başlamıştır. Gelecek sene yeniden mektep açılıp açılmıyacağı yapılacak tedkikat sonunda anlaşılacktır.

Donanmamız Falerde merasimle karşılanacak

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

laşmış olduğu İngiliz deniz kuvvetlerinin gösterdiği dostluk alâkasının kalplerde bıraktığı sevgi heyecanı içindedir. Filhakika amiral Okandan başlıyarak en küçük deniz erimize kadar herkes, Maltada geçen günlerin en tatlı hatıralarını ve bilhassa bu arada valinin konağında duvarları Maltada Türk şehametini tasvir eden tablolar önünde bahriyelilerimizi istiktilâl marşile selâmlamak ve ayrılırken her biriyle ayrı ayrı vedalaşmak suretile göstermiş olduğu dostluk tezahürü bütün dekoruyle gözümüz önünde yaşamaktadır.

YAVUZDA VEDA ZİYAFETİ

Valetta 26 (A.A.) — Amiralımız Şükrü Okan dün gece Yavuzda verdiği veda ziyafetinde İngiliz donanması kumandanı amiral Sir Duşley Pounda hitaben Türk donanmasına karşı gösterilen büyük ve samimî hüsnü kabulden dolayı teşekkürlerini bildirmiş ve demiştir ki:

Gördüğümüz bu yakınlık ümid ettiğimizden daha fazla olduğu ve bu dostluk ve yakınlığı gerek cumur başkanımıza gerek milletime anlatmayı bir vazife bilirim.

Amiral hazretleri, sizden de subay ve efradımızın teşekkürlerini kumandanız altındaki subay ve erlere iblâğ etmenizi diler ve size tekrar görüşelim, derim.

Şükrü Okan sekizinci Edvardın şerefine içmiş ve İngiliz amiralı da aşağıdaki nutku vermiştir:

«Sözlerime başlamadan evvel amiral Okana teşekkürlerimi beyan ederim. Amiral Okan geldiğinizin ilk akşamında toplandığımız zaman sözlerimi iki esasa bağlamıştım. Birisi milletlerimiz arasındaki, anane ve münasebet, diğeri de milletlerimizin biribirine karşı duyduğu hayranlık, siz montreuxden beri milletimizin ilk defa tam bir surette hâkim olduğu Boğazlardan geçerek gemilerinizi ve efradınızı Akdenize çıkardınız ve Maltaya geldiniz. Bu hâdisenin fevkalâde mühim bir şey olduğuna hassatan işaret ederim.

Beş gündenberi Türk ve İngiliz filoları yanyana yatıyor, her ikimiz de eski gemici adeti olmak üzere biribirimize ihtimam ettik. Ve size beyan edebilirim ki, biz gördüğümüz ihtimamdan çok memnunuz. Her iki tarafın yaptığı bu ihtimam yalnız sözle kalmadı. Filiyata da intikal etti. Bundan yaptığımız kürek yarışını ve futbol maçlarını murad etmek istiyorum. Bugün öğleyin kupaları verirken söylediğim gibi kürek yarışında bize tam bir surette galip geldiniz. Futbol maçını da kaybettiğinizden dolayı müteessirim. Fakat öğleden sonra futbol maçında söylediğim gibi bir galibiyetten daha büyük bir şey kazanarak memleketinize götürüyorsunuz ki, o da, spor centilmenliği ile oynamış olmak şöhretidir. Amiral Okan, pek kısa olan bu beş günlük müddet zarfında sizle arkadaş olduk, geride dostlar bıraktığınızı hatırlarsınız. Size iyi bir seyahat temenni ederim ve Türkiye cumuhur reisi şerefine kadeh kaldırmaya davet ederim.»

MALTADAKİ TÜRK ASKERLERİNİN MEZARINI ZİYARET

Valetta 26 (A.A.) — Dün öğleden sonra amiral Şükrü Okan maiyeti ve Malta fahrî konsolosumuz olduğu halde Maltada yatan Türk askerlerinin mezarını hususî olarak ziyaret etmiş ve bir çelenk koymuştur. Fahrî konsolosumuz da bir çelenk koymuştur.

İKİ DONANMA TAKIMLARI ARASINDA MAÇ

Valetta 26 (A.A.) — Dün iki donanma futbol takımları arasında bir maç yapılmış ve takımımız çok güzel bir oyun çıkarmış olmasına rağmen yenilmiştir. Bununla beraber maçta hazır bulunan İngiliz amiralı takımımızın güzel ve centilmence oyunundan dolayı tebrik etmiştir.

Maçtan sonra amiral Queen Elizabette evvelsi günkü kürek yarışlarını kazanan takımımıza galibiyet ve futbl takımımıza da bir hatıra kupası vermiş ve tebrik etmiştir.

DONANMAMIZ MALTADA ÇOK İYİ TESİR BIRAKTI

Londra 27 (A.A.) — Röyter ajansının Malta muhabiri bildiriyor: Mürettebatın ve zabitanının disiplini, kibar tavırları ve dostane hareketleri ve centilmenliklerile çok güzel bir intiba bırakmış olan Türk donanması, altı gün devam eden bir ziyaretten sonra dün adadan hareket etmiştir.

İngiliz amiralı Pound ile Türk amiralı Şükrü Okan arasında dostane telgraflar teati edilmiştir.

FALERDE KARŞILAMA

Atina 28 (Hususî) — Maltadan hareket eden Türk donanması bu sabah saat 8,30 da Falere vâsıl olacaktır. Türk donanmasının istikbaline aid zengin bir program hazırlanmıştır. Donanmanın Faleri ziyareti münasebetile Atinada müteaddid ziyafetler verilecektir.

Yunan matbuatı, Türk donanmasının ziyaretine dair şimdiden hararetli makaleler yazmaktadır. Gazeteler bilhassa, bu ziyaretin Türkiye - Yunanistan arasındaki sağlam dostluğu daha ziyade takviye ettiğini yazıyorlar.

Atina 26 (A.A.) — Gazeteler, cumartesi günü Falere gelecek olan Türk filosunun ziyaretine çok samimî ve hararetli makaleler tahsis etmektedirler. Gazeteler, bu münasebetle, diğer Balkan antantı müttefiklerinin askerî kuvvetleri ile beraber Türk ve Elen filolarının şarkta sulhün hakikî desteklerini teşkil etmekte olduğunu tebarüz ettirmektedirler.

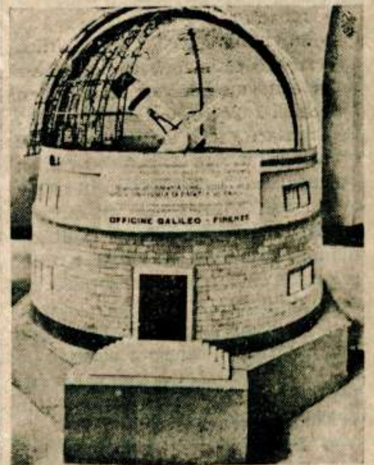
Atina 27 (A.A.) — Atina jansı bildiriyor: Amiral Şükrü Okanın idaresindeki Türk filosu yarın sabah saat 8 buçukta Faler limanında beklenmektedir. Türk filosu limana girince, Yavuz ile Averof arasında sancak merasiminden sonra, Yunan donanması kumandanı amiral Sakelaryu Yavuza giderek, Türk amiralı Şükrü Okana «Hoş geldiniz» diyecektir.

Öğleyin amiral Şükrü Okan erkânı harbiyesile birlikte meçhul asker abidesine giderek bir çelenk koyacak ve ondan sonra sarayda defteri mahsusa ismini kaydedecektir.

Cumartesi akşamı, başvekil Metaksas, bahriye nazırı sıfatiyle Türk filosu kumandanı şerefine bir ziyafet verecek ve onu bir resmi kabul takib edecektir.

Bütün Elen matbuatı, halkın Türk donanmasını Elen donanmasına ziyaretinden mütevellit sevincine tercüman olmaktadır.

Büyük bir rasathane

İtalyanın Padova üniversitesinde büyük bir rasadhane yapılmıştır. Bu rasadhaneye dünyanın en büyük teleskopu konmuştur. resmimizde bu rasadhane görünüyor.

Hariciye vekilimizin mühim bayanatı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

İSKENDERUN VE ANTAKYA MESELESİ

Meclis reisi, hükûmetin Antakya ve İskenderun meselesi hakkında izahat vereceğini söyliyerek celseyi yirmi dakika tatil etti. İkinci celsenin açılmasına üç beş dakika kala başvekil İsmet İnönü ve diğer vekiller, mebuslar yerlerini almış bulunuyorlardı. Reis:

— Söz Hariciye vekilinindir.

Diyerek ikinci celseyi açtı Hariciye vekili B. Rüştü Aras bir saat süren ve çok alkışlanan şu mühim nutku irad ettiler.

HARİCİYE VEKİLİMİZİN NUTKU

Arkadaşlarım,

Bugün size İskenderun ve Antakya meselesinin ne halde bulunduğundan bahsedeceğim. Herşeyden evvel, hergün bana her ras geldiğiniz her yerde hep bu meseleyi sorduğunuzu düşünerek ne kadar sabırsızlıkla beklediğinizi bildiğim bu husustaki izahatımın biraz geçiktiğinden dolayı mazur görmenizi rica edeceğim.

Büyük şefin, bu meseleye dair sarih beyanatını duyduktan sonra cumhuriyet hükûmetinin bu işle, nasıl can ve başla iştigal etmekte olduğunu söylemeye lüzum var mı? Harbi umumî felâketinin başınıza yığdığı ve tasfiyesini neslimize bıraktığı binbir türlü elemli hesaplarını, Moskovada, Ankarada, Lozanda ve onları takip eden konuşmalarda ve konferanslarda, görüşerek ve eski anlaşmazlıkların yerleri ne sağlam dostluklar ikame ederek hallettikten sonra İskenderun ve Antakya mukadderatının henüz tatbikatta esaslı bir şekle bağlanmamış olması, Türk milletini gece gündüz düşündüren tek millî mesele olarak ortada duruyor. Bu işin sona kalması nazarımızda ehemmiyetinin diğer hallolunan işlerimizden farklı olmasından asla değildir.

Büyük meclisin yüksek azasına hariciyenizin takdim ettiği bir ve iki numaralı beyaz kitaplar, bu işle 1921 denberi şaşmaksızın mütemadiyen iştigal ettiğimizi açık gösteren vesikalarla doludur. Taahhütlere riayeti seven ve istiyen Türkiye cumhuriyeti hükûmeti, dostluğuna ehemmiyet verdiği Fransa ile konuşmak suretiyle, bu Türk mıntakasının, mümkün olsaydı biran bile mahrum olmasına rıza göstermiyeceği, hürriyet ve istiklâline, komşuları olan Suriye ve Lübnanla birlikte tekrar kavuşmasını bekliyordu.

Arzettiğim beyaz kitaptaki vesikalara şöyle sadece bir göz atanlarca ayan olsa gerektir ki her vesikada ve her vesile ile bu görüşümüzü tasrihten asla fariğ olmadık. Son günlerde teati edilen notalar muhteviyatı bu hakikatı açık göstermektedir.

İskenderun ve Antakya meselesi hakkında Paris büyük elçimiz marifetiyle Fransa hükûmetine verilen 9 teşrinievvel 1936 tarihli notada: Milletler cemiyeti konseyinde tarafımdan ve Fransa Hariciye müsteşarı M. Vienot tarafından yapılan beyanata işaret edilerek Fransa hükûmetinin Suriye ve Lübnan ile yapmakta olduğu muahedelere mümasil bir muahedenin İskenderun ve Antakya mıntakaları Türk ahalisi ile de müzakereye Fransanın amade olup olmadığı hakkında ne karar ittihaz edeceği sorulmuş ve bu sualin iradına amil olan esasatı hukukiye mücmelen ifade edilmişti. Bu notamıza Fransa hükûmeti 10 teşrinisani 1936 da cevab vermiştir.

B. Tevfik Rüştü Aras evvelce esaslarını bildirdiğim Fransız notasından ve hükûmetimizin verdiği cevabî notanın hülâsasını yaptıktan sonra demiştir ki:

—Davamız bir arazi (reviziyon)u meselesi değildir. İstediğimiz muahedelerle bizim ve Türk halkın kazandığı hakların filî ve amelî teminatını korumak ve Türk mıntakasının haklarının muahedelerle temin edilmiş olan inkişafını görmektir.

Hülâsa, şurasını hemen tasrih etmeliyim ki, işi bilenler arasında teati edilen bu notalarda esaslı delillerimizin ancak bir kısmını söylemiş bulunuyoruz. İktisadî bakımdan olanlara daha temas etmedik. Manda şartlarını ifade eden vesika ile 1923 de tekrar müteaddit vesikalarla teyit edilen 1921 muahedesinin mukayese ve tetkikine girişmiyerek işaretle iktifa ettik.

Meselâ 1921 muahedesinin 7 nci maddesinin son fıkrası Sancakta resmî dilin türkçe olduğunu serahatle bildiriyor. Manda şartlarını gösteren vesikanın 16 ncı maddesi de Suriye ve Lübnanda resmî lisanın Fransızca ve arapça olduğunu tasrih ediyor ve yine 1921 mukavelesine bağlı ve onun esaslı parçalarından birini teşkil eden imza protokolunun 7 'nci, 8 inci, 9 uncu ve 10 uncu fıkralarında İskenderun limanında Türkiyeye tanılan haklar arasında Türkiyeye kâfi bir sahanın uzun müddetle kiraya verileceği açıkça ifade edilmiştir. Manda şartlarını beyan eden vesikanın 4 üncü maddesinde ise mandater Fransaya Suriye ve Lübnanda hiç bir sahanın kira ile başka bir devlete verilmiyeceğini temin etmek vazifesi veriliyor. Bu başkalıklar İskenderun ve Antakya ve havalisinin manda şartlarını tevsik eden ahkâma dahil bulunmadığı binaenaleyh Sancak mıntakası 1921 muahedesi ile istiklâle kavuşmak üzere otonomiye tabi olduğu için bahse karıştırılmadığını bizimle kabul etmek tabiidir. Aksi takdirde bu mütearız ahkâm biribirini ifna ederek bizim muahedemizin ortadan keyfî oalrak kaldırılmış olduğunu anlamaktan başka bir çare ve izah bulunabilir mi?.

Bu sonuncu takdirde ise 1921 muahedesine mevzu olan bütün meseler olduğu gibi açıkta durmakta ve bir hal şekli beklemekte bulunuyorlar, demektir.

Asamble münasebetiyle Cenevrede bulunduğum sırada yaptığım mülâkatların ve temasların neticesi olarak avdette Ankarada bu millî meselemiz için Fransa ile aramızda konuşacağımızı tahmin ediyordum. Beyaz kitaplarda gördüğünüz gibi müzakere yerine notalar teaitisi ve münakaşa oldu. Bunların da dostane bir hava içinde cereyan ettiğini ayrıca kaydederim.

Bu mühim mesele tabiatiyle böyle sürüncemede ve münakaşa halinde kalamazdı.

FRANSANIN İKİ TEKLİFİ

Fransa büyük elçisi iki gün evvel tercihini bize bırakmak suretiyle hükûmetinin iki teklifini ifade etti. Bunları da işte ayniyle arzediyorum:

10 teşrinisani tarihli notasiyle Fransa hükûmeti İskenderun meselesindeki hukukî vaziyetini, gerek manda yasasiyle bağlı bulunduğu Milletler cemiyetine karşı gerek Ankara itilâfnamesi mucibince deruhte ettiği hususî mecburiyetler itibariyle Türkiyeye karşı tesbit etmiştir.

Evvelce verilmiş olan izahat sayesinde Fransa hükûmeti mevzuu bahis muhtelif taraflar için mucibi memnuniyet bir uyuşmaya atideki iki usulden birinin kabulü suretiyle varılabileceğine şüphe etmez:

1 — Türkiye hükûmeti mandanın iptidasından beri tatbik edilmiş olan Sancağın siyaseten Suriye tebaiyeti meselesini ortaya atmadığı takdirde Fransa hükûmeti, işbu mıntaka Türk unsurlarının lehine olarak 1921 itilâfları çerçevesi içinde Türkiye hükûmetince serdolunması şayanı arzu telâkki edilen teminatın tetkikine derhal başlamağa hazırdır.

2 — Türkiye hükûmeti Sancak için meselâ Suriyeye karşı istiklâliyeti ihtiva eden yeni bir yasa talebinde ısrar ettiği takdirde mesele mandater hükûmet sıfatiyle Fransa hükûmetinin salâhiyetini tecavüz eder. Böyle bir halde manda yasasını tefsir etmek ve salâhiyetle rey vermek hakkı Milletler cemiyeti konseyine aittir.

Bu iki telkin, ayni zamanda Türkiye ve Fransa ile elyevm Fransa Cumhuriyeti otoritesi altına konulmuş olan memleketleri alâkadar eden bu meselenin hallinde yegâne ilham olması lâzım gelen dostluk zihniyeti dairesinde yapılmıştır.

BÜYÜK ŞEFİN DİREKTİFİ

Bunun üzerine Büyük şefimizin ve başvekilizimin ve icra vekilleri heyetinin, milletimizin arzularına uygun olarak hariciyenize verdiği direktifi telâkki etmiş bulunduğum için birinci teklifi kabul edemiyeceğimizi derhal söyledim. Milletler Cemiyetine müracaatla muvaffakıyetimiz keyfiyeti, fırkamız içtimaında bahse koyduktan sonra Fransa büyük elçisine ifade ettim. Şimdi İskenderun, Antakya ve havalisinin mukadderatı meselesi Milletler Cemiyetinin tedkik ve mütalâasının alınmasına tecil edilmiş oluyor. Bu suretle Milletler Cemiyeti bizim için millî ve büyük bir meselemizle iştiğal etmeğe, hele sulh ve iktisadî bakımdan şimalî İranın cenub kısmından başlıyarak Türkiyenin Van gölünün ve Diyarıbekirin cenub mıntakasını teşkil eden büyük bir kıtasile Irakın şimalini ve Suriyenin şimalinde küçük bir mıntakayı ihtiva etmek üzere yakın şarkın kocaman bir sahasile Akdeniz ve Avrupa arasındaki mübadelelerin tek esaslı bir limanı olan bu Türk mıntakasının emniyet ve ikbali hakkında mütalâasını bildirmeğe davet edilmiş oluyor. Hariciyenizin bu safhayı da dikkat ve itina ile takip edeceğini temin ederim. Şimdi bu suretle harekete müsaade ve itimad buyurmanızı rica ederim. Huzurunuzda vaziyeti daima adım adım olduğu gibi arzedeceğim. İcabında icabeden kararı almak her vakit sizindir.

ANTALYA MEBUSU KÜRSÜDE

Bundan sonra Antalya mebusu B. Rasih kürsüye gelerek, Türk milletinin dünya sulhü üzerinde ne kadar titrediğini ve milletlerle nasıl iş ve düşünce birliği yaptığını işaret ettikten sonra dedi ki:

— «15 sene evvel Fransa ile yaptığımız mukavelenin nasıl tatbik edildiğini görüyoruz. Bizimle beraber bütün dünya da görüyor. Bu mukavelenin hangi maddesi Antakya ve İskenderun lehine tatbik edildi?»

«Suriyelilerin istiklâle kavuşmalarını biz kedilerinden evvel arzu ederiz. Yalnız Antakya ve İskenderunluların kendi yuvalarında yabancı görülmelerine asla tahammül edemeyiz..»

«Arkadaşlar!.. Siyasî emniyet, iktisadî emniyet denilen şey bu sancağın etrafında kalmış mıdır. Siyasî ve iktisadî emniyet tesisi için bu hudut üzerinde teksif ettiğimiz teşkilâtı göz önüne getiriniz. Buna rağmen o emniyet teşekkül etti mi, etmedi mi? Asla teessüs etmediğini hepimiz biliyoruz...

«Arkadaşlar. Bizim istediğimiz o sancağın muhtariyeti ve istiklâlidir. Bunu da çok görmezler.

«Başta Büyük Şefimiz Atatürk olduğu halde Türk milleti, bu sancağın Türklerin yuvası olduğuna kani bulunuyor. Bütün dünya milletlerince bu hakkımızın kabul edilmesini bekliyoruz.»

REFİK ŞEVKET İNCE DİYOR Kİ

Manisa mebusu B. Refik Şevket İnce söz alarak hükûmetin Antakya ve İskenderun meselesinde takip ettiği hattı hareketi şükranla anmış, Ataürkün 1 teşrinievvelde Mecliste Antakya ve İskenderun meselesine temas ettiği vakit duyulan yüksek heyecanı tebarüz ettirerek demiştir ki:

«Bu, bütün vicdanda müşterek duygularımızın bir anda lektriklenmiş olmasından doğan bir heyecandı. Ayni zamanda Fransa hükûmeti tarafından defatla teyid edilmiş olan hakkın tanınmamış olmasından mütevellit bir sukutu hayaldı.»

DOSTLUĞUNU GÖRMEDİĞİMİZ MİLLET

«Arkadaşlar.. dostluk sözünü en çok işitiğimiz devletlerden biri de Fransızlardır. Maalesef dostluğunu fiilen görmediğimiz milletlerden biri de gene Fransızlar oluyor.»

Suriye ile akdettiği bir mukaveleyi vesile ittihaz ederek şimdi bunları tanımamak istemesini Fransa devletinin şiarına asla yakıştıramam. Çok ümit ederim ki bu hata yarın hakkaniyet yerinde tasrih edilsin.

FRANSA BİZİM DOSTLUĞUMUZA MUHTAÇTIR

B. Refik Şevke bundan sonra meseleyi Fransa, Suriye ve beynelmilel bakımlardan tedkik ederek demiştir ki:

— «Fransa gibi diplomatlıkta üstad olduğunu iddia eden bir milletin dostluğuna muhtaç olduğumuz gibi Fransa da bizim dostluğumuza muhtaçtır.»

B. Refik Şevket sözünün bu noktasında Küçük antant devletlerinden ikisi ve Sovyet Rusya ile olan ittifakımızı beynelmilel vaziyetin bugün için yeni bir ihtilâf çıkmasına asla tahammülü olmadığına işaret ederek demiştir ki:

— «Arkadaşlar işin asıl ehemmiyetli ciheti Suriyeye taallûk eden cihettir. Suriyeliler bilmelidirler ki Fransızlardan evvel Türkler onların dostudur.»

ATATÜRK TAHAKKUK ETTİREMİYECEĞİ SÖZÜ SÖYLEMEZ

» Arkadaşlar.. bir milletin hayatına taallûk eden meselelerin nezaketi hepimizin malûmudur. Fakat bu nezaketi nazarı dikkate alan Türk milleti çok teşekküre lâyıktır ki hakkından emin bir vaziyette Milletler Cemiyetine gitmek yolunu tutmuştur. Biz emri vakileri nimet telâkki eden bir siyasete taraftar değiliz. Şimdi asıl yük Milletler Cemiyetinin sırtına yüklenmiştir. Milletler Cemiyeti içinde bulunduğu müşkül şerait altında bir daha imtihana çekilmiştir.»

B. Refik Şevket İnce, başımızda bulunan Atatürkün tahakkuk ettiremiyeceği bir sözü söylemiyeceğine işaret ederek:

— Atatürk bu iş üzerinde ehemmiyetle tevakkuf etmiştir.

Demiş ve alkışlar arasında kürsüden inmiştir.

BU İŞ BEYAZ KİTAPLA HALLEDİLEMEZ

Bundan sonra B. Kılıçoğlu söz almış ve demiştir ki:

— «Bu işin beyaz kitapla halledilemediğini görüyoruz. Türk milleti isterlerse kızıl kitap çıkarmak için kendilerine istedikleri kadar kızıl mürekep verebilirler.»

BİZ SABRETMESİNİ DE MİLLETİMİZİ MÜDAFAAYI DA BİLİRİZ

Kılıçoğlundan sonra Gaziantep mebusu B. Remzi kürsüye gelerek, Gaziantebin kurtuluş mücadelesinde şehit düşen İskenderun ve Antakyalıları saygı ile andıktan sonra demiştir ki:

— Fransa hükûmeti neden bu bahsin mahiyetini anlayamamıştır. Fransa hükûmeti Suriyeye verdiği istiklâli İskenderundan esirgemek istemiştir. Fransa hükûmetinin bu bahsi anlayacağı gün gelecektir. Biz Türkler sabretmesini bildiğimiz kadar milletimizi müdafaa etmesini de biliriz.

300,000 TÜRKÜN ÂKİBETİ

Berç Türker söz alarak Antakya ve İskenderun meselesinin hallinde mantık ve siyasetin bizim lehimizde olduğunu söylemiş, yalnız yüksek diplomasiye hâs sürüncemeler devam ederse Antakya ve İskenderundaki 300,000 Türkün âkibeti hakkındaki şüphelerini açıkça söyliyerek demiştir ki:

— «Mesele halledilinceye kadar, sayın hükûmetimiz Fransa hükûmetinden teminat almış mıdır.»

ÇANTADA KEKLİK

Akagündüz kürsüye gelerek:

— Hatay meselesini Atatürk konuştu. Cumhuriyet hükûemeti konuştu, bugün de Türk milleti konuşuyor. Bu üç konuşuşa karşılık bugün başlıyacağına kani bulunduğumuz Fransız dostluğu da cevap verdikten, bu mesele haklı olarak Milletler Cemiyetine tevdi edildikten ve Milletler Cemiyetinin, milletler arası haklarına karşı olan endişemizi bildikten sonra bu işler artık çantada kekliktir.

Demiştir. Mebuslardan biri:

— Keklik avlanır..

Dedi. Bunun üzerine Akagündüz:

— İcap ederse Hatayı da avlarız..

Cevabını verdi ve sözüne devam ederek:

HATAYİN VAZİYETİ NE OLACAK?

— Milletler Cemiyetinde bu işin halli ne kadar çabuk olursa olsun bir zamana muhtaçtır. O zamana kadar Hatayın vaziyeti ne olacaktır. Biliyoruz ki hususî idare baki kalacak, bu iş on beş senedenberi baki idi. 15 senede 15 asra sığmıyacak münasebetsizlikler oldu. Hükûmet bu hususta bütün hassasiyetini sarfedecektir.

HATAYLILAR KILINIZA BİLE DOKUNULMIYACAK

Ben bu kürsüden Hataylı kardeşlerimize temin edeyim ki: Ey Hataylı kardeşler... Siz nasıl olsa kurtulacak ve kurtuluncaya kadar kılınıza bile halel gelmiyecektir. Gelirse Atatürk devleti bunu karşılıyacaktır. Hataylı kardeşlerimize bu kürsüden selâmlar...

HUDUT TABİİ DEĞİL

Kütahya mebusu kürsüye gelerek Fransızların ahdlerinde durmadıklarından bahsederek demiştir ki:

— Şimdiki hudut tabii hudut değildir. Bunun düzeltilmesi zamanı gelmiştir. Fransanın, bütün Suriye sahillerini Cebeli Lübnana verdikten sonra İskenderunu Suriyeye mahreç yapmak istemesi en hafif tabirile haksızlıklıtır. Türk milleti Atatürkten aldığı kuvvetle bu haksızlığı tamir ettirmesini her zaman bilir.

İLHAK İSTİYORUM

Bundan sonra Cebelibereket mebusu B. İbrahim söz almış ve Fransa dostluğunun dolambaçlı olduğunu söylemiş:

— Dolambaçlı bir dosta, hür bir düşmanı tercih edelim.

Diyerek sözlerini şu suretle bitirmiştir:

— «Ben açık konuşurum. muhtariyetten bir şey anlamam, doğrudan doğruya ilhakını isterim.»

921 MUAHEDESİ NASIL İMZALANDI

En son söz alan ve eski hariciye vekillerinden Kastamonu mebusu Yusuf Kemal 921 muahedesini vazifesi icabı olarak imzaladığını ve bunun, için de daimî bir dert olarak kaldığını, ölmeden evvel düzeltilmesi temennisini her zaman tekrar ettiğini söyledi.

Hatip bundan sonra, elyevm berhayat bulunan ve itilâfnameyi hükûmeti namına imza etmiş olan Franklen Buyyonun bu mesele üzerindeki müzakerelerde hâkim olan hissi inkâr edemiyeceğini söyliyerek baştan sona kadar bütün görüşmelerimize «İskenderun ve havalisi Türktür» sözü hâkim kalmıştır, dedi.

B. Yusuf Kemal tengrişenkin bir mebus olarak söylediği sözlerin hiç bir şeyi angaje etmiyeceğini kaydettikten sonra bugün artık kendisi için hiç bir kıymeti kalmamış olan İskenderun ve havalisi üzerinde Türk hakkını tanımamakla Fransanın yanlış bir yol tuttuğunu, Fransa için Türk dostluğunun hayatî bir kıymeti bulunduğunu hatırlatmayı lüzumlu gördüğünü ilâve etmiştir.

HARİCİYE VEKİLİMİZ TEKRAR KÜRSÜDE

Mebusların beyanatını müteakip tekrar kürsüye gelen hariciye vekili Aras, şunları söylemiştir:

«Söz söyliyen arkadaşlarımın beyanatlarının hepsinde âcil müşterek bir endişe var, o da İskenderun ve Antakya havalisi halkının içinde bulunduğumuz müzakere devresindeki emniyetidir. Hükûmetimiz bu mühim noktayı daima göz önünde tutmuştur. Sayın başvekilim bu ehemfiyetli mevzua Fransa büyük elçisi ile mülâkatında ehemmiyetle devam etmiştir. Büyük Meclisin bu hususta bugün gösterdiği ıstırabı bir direktif olarak telâkki ettiğimi arzederim.»

Hariciye vekilinin izahatını müteakip müzakerenin kifayeti tasvip edilmiş ve pazartesi günü toplanmak üzere dağılmıştır.

AKŞAM SPOR

ESTİĞİ GİBİ

Ya sen gel, ya biz gidelim!

Evli değilim, tabii çocuğum da yok, fakat olanlarda gördüm: Minimini biraz sızlanınca ağzına bir lâstik meme dayayorlar, o da hedefini dudaklarına sıkıştırılan hayalile avunup gidiyor...

Biz İstanbul sporcuları, yalancı memenin şapırtısile avunan miniminiye ne kadar benziyoruz! Galiba altı yedi sene oluyor, belediyemiz bize bir şehir stadı yaptıracağını haber vermiş, ondan sonra da seçtiği yer doğru veya yanlış olsun, bir sürü arsa istimlâk etmişti. Seneler geçiyor ve biz yapılacağı söylenmiş olan şehir stadının artık hayalile bile değil.. sadece lâfile geçiniyoruz. Eğer belediyemiz ağıza sürülen bir parmak balın yedi sene yalanabileceğini İstanbul sporcularına ispat etmekteki kudretini şehir stadını yapmakta gösterseydi bir refikimizin Adanadan aldığı aşağıdaki haber üstünde gıpta ile durmaktan çoktan vareste kalırdık:

Adana — Şakir Paşa yolu üzerinde, inhidarın tütün fabrikası yanındaki 30750 metre murabbaı arazide Hipodrom yapılmasına karar verilmiş, istimlâk muamelesi bitmiştir. Burada evvelâ at koşusu sahası yapılacak ve bütün Hipodrom için yüz bin lira sarfedilecektir. İnşaatın dört, beş senede biteceği umuluyor. Ayni yerde hayvan sergileri için de yer yapılacaktır.

Şehir stadyomunun tevsi ve ikmaline derhal başlanacaktır. Bunun projesini, Ankara stadyomunu yapan İtalyan mimarı Viyoletti hazırlamıştır. Yeni stadyomda asgari beş bin kişi oturarak müsabakaları seyredebileceklerdir. Stadyom inşaatı için de yüz bin lira temin edilmiştir.

Bu haberin biz İstanbul sporcularında uyandırdığı gıpta o kadar büyük ve o kadar yerindedir ki:

«Adana belediyesi! Ya sen İstanbul sporcularına gel, ya biz İstanbul sporcuları Adanaya gidelim!.»

Cümlesinin, zihnimizdeki şehir stadı hayalini koğup onun yerine yerleşmek istediği zamanlar oluyor.

Sadun Galip

FUTBOLDEKİ DERTLERİMİZ

Favullü ve tekmeli oyunla mücadele ancak el birliğile olur

Son Fenerbahçe - Beşiktaş maçında Beşiktaş oyuncuları çok favullü ve çok fena bir oyun oynadılar. Pek tabiî bütün spor yazıcıları bu kötü oyunu haklı olarak şiddetle tenkid ettiler.

İşlerinin seyrini yakından takip ettiğimiz spor varlığımız için bir yara haline gelen bu mevzuun gene kapanıp gideceğinden ve unutulacağından korkuyoruz. Evet, korkuyoruz ki, biribirini takip eden bu favullü ve sert oyunlar hakkında hiç bir tedbir alınmıyacak ve alâkadar makamlar bu işe seyirci olup kalacaklardır.

Biz bu yazımızda favullü ve tekmeli oyunun yokedilmesi için ne gibi tedbirler alınması lâzım geldiğini, aklımızın erdiği kadar izaha çalışacağız.

Gün geçtikçe bir tehlike haline girmek istidadını gösteren bu favullü oyuna karşı nasıl mücadele etmeli, ne tedbirler almalıyız? İşte düşünülecek, münakaşa edilecek mevzu budur.

Bir futbolcü herşeyden evvel bir klübün azası, bir klübün malıdır. Klübü için oynar; yorulur, çekişir, terler, koşar, düşer, yaralanır. Hep bunları klübü ve takımı için yapar.

Klüp de bu oyuncuya elinden geldiği kadar arkadaşlık, kardeşlik, ağabeylik icabında babalık gösterir. Her türlü yardımda bulunmaktan da çekinmez.

Oyuncu klübünün şeref ve haysiyeti için çalışır ve çabalar. Fakat klübün namını, şöhretini lekeliyecek ufak bir harekette bulunmağa hakkı yoktur. Ve bu hakkı hiç bir zaman kendinde göremez.

Klüp idarecileri, oyuncularını çok yakından kontrol ederler. Oyuncuların iyi harektlerinde onlara teşekkür, onları takdir nasıl manevî bir borç ise fena ve usulsüz hareketlerinde ve kabahatlı anlarında gene onları mesul tutmak elzemdir. Böyle yapmayan idareciler beceriksiz ve zavallı olanlar dır.

Şu halde, favullü ve tekmeli bir oyunla herkesin nefret ve asabiyetini toplayan bir oyuncunun vaziyetini ilk tedkik edecek makam kendi klübünün idaresidir.

Bu sebepten favuller ve tekmelerle kazanılan bir müsabaka hiç bir zaman iyi ve düşünceli bir idareciyi tatmin etmemelidir.

Favullü ve tekmeli oynamakta inad edecek oyuncuların karşısında aciz gösteren, onları bu fena huydan kurtarmağa teşebbüs etmeyen idareciler derhal klüplerin başından çekilmelidirler. Bu gibi idarecilerin müsamahaları ve iş başında kalmaları klüpteki, söz dinlemez ve şımarmış oyuncuların hüküm sürmesi demektir. Bu da klübün menfaati ve şerefi için bir tehlikedir.

Bu gibi idareci ve oyuncuların zararları yalnız klüplerine inhisar etmez.

Bu fena misaller diğer hattâ başka takımlardaki oyuncuları da baştan çıkarabilir.

İyi bir idareci, klübündeki oyunculıarın harekâtına her zaman hâkim olmalıdır. Aksi takdirde o klüpteki disiplin ve mütekabil hürmetin mânası kalmaz.

Şunu da kaydedelim ki, biz mesuliyetin, kabahatın, yalnız klüplerde olduğunu da kabul etmiyoruz. Favullü ve tekmeli oyunun önüne geçmek hususunda klüpler ne kadar kabahatlı ise, hakem, mıntaka ve federasyon da o derecede mesuldür.

Hakemler favullü oyunla şiddetle mücadele etmeli ve bu mücadele mıntaka, klüp ve federasyonndan azamî yardım görmelidir. Bu işte hakem yalnız kalırsa gene bir netice alınmaz. Kısacası favullü ve tekmeli oynayanlara karşı açılacak mücadele klüp, hakem, mıntaka, ajanlık, federasyon tarafından el birliğile yapılmalıdır.

Mıntaka ve federasyon favullü oyundan dolayı verilen cezaları derhal tatbik etmeli ve hele bu cezalar sık sık ve kolayca affedilmemelidir. Netice olarak şuna varıyoruz:

Favullü ve tekemil oyunla mücadele, ancak müttehid bir cephe tarafından olursa müsbet netice verebilir: Yoksa klüp, mıntaka, hakem ve federasyon bu işte ayrı ayrı düşünür ve ayrı kararlar verilerse favullü ve tekmeli oyun devam eder gider.

Herkesin şikâyet ettiği, herkesin tenkid ve nefret ettiği favullü ve tekmeli oyunla mücadele ve onu ortadan kaldırmak mümkündür. Ancak bunun için hüsnüniyet ve mutlaka el birliği ile çalışmak lâzımdır. ★

Olimpiyad hesapları inceleniyor

Bundan evvel yazdığımız bir yazıda olimpiyad hesaplarının tedkikine başlandığını ve bunun için mürakipler seçildiğini bildirmiştik.

Açık bulunan umumî merkez muhasebeciliğine eski futbolcülerden Altınordulu Kara Cemil seçilmiş ve vazifesine başlamıştır. Yeni muhasebeci olimpiyat hesapları ile meşgul olmaktadır. Bu hesapları inceden inceye tedkik eden muhasebeci bazı noktalara takılmış bilhassa harcırah meseleleri üzerinde durmak mecburiyetinde kalmıştır. Gene pek mevsuk bir membadan haber aldığımıza nazaran bazı kimselerin hakkı olmayarak aldıkları harcırahların iadesi için kendilerine tebligat yapılmıştır

Cecchie Karlin geliyor

Fenerbahçe, Güneş ve Galatasaray takımları tarafından getirtilen Cecchie Karlin takımına yeni bazı teklifler yapıldığını ve Çek takımının bu vaziyeti kabul ettiği takdirde geleceğini evvelki gün yazmıştık. Çek takımı, dün alâkadarlara gönderdiği telgrafta bütün şartları kabul ettiğini bildirmiştir.

Cecchie Karlin haber verdiğimiz gibi 5, 6 ve 8 kânunuevvel tarihlerinde Galatasaray, Fenerbahçe ve Güneşle, 11 ve 12 tarihlerinde de Ankara stadının açılış günlerinde Ankarada oynayacaktır.

Fenerbahçe - Galatasaray Güneş - Beşiktaş kulüpleri bir anlaşma yaptılar

Bundan dört beş ay evvel İstanbulun dört güzide klübü Fenerbahçe, Galatasaray, Güneş, Beşiktaş klüpleri biribirile anlaşmışlar ve aralarında bir mukavele imzalamağı da karar altına almışlardı. Galatasaray Güneş klüplerinin birleşme hususundaki yaptıkları teşebbüsler bir müddet için bu anlaşmayı geri bırakmıştı.

Haber aldığımıza nazaran klüpler toplanarak tekrar görüşmüşler ve yapılan anlaşma mukavelesi üzerinde mutabık kalmışlar. İstanbul altıncı noterliği tarafından tanzim edilen mukaveleyi imzalamışlardır.

Mukavele üç sene müddetle yapılmıştır. Bu üç sene hitam bulduktan sonra dört klüp feshi için müracaat etmediği takdirde kendiliğinden dört sene daha uzamış olacaktır. Mukaveleye göre bu dört klüb yekdiğerinden her ne suretle olursa olsun oyuncu alamıyacak ve Avrupadan getirilecek ecnebi takımlar hasılatı her kim oynarsa oynasın mütesaviyen taksim edilecek ve aralarında müsabakalar tertip edilecektir. Bu işleri dört klüp murahhasından teşekkül edecek komite idare edecek, bay Yusuf Ziya da komitede hakem olarak bulunacaktır.

Beşiktaş stadının Bölge ile olan mukave'esi bozuluyor mu?

Beşiktaş klübü Galatasaray ile yaptığı maçta bölgeye isabet eden hisseden 220 lirayı verememiş ve bilâhare vereceğini bildirmiştir.

Fenerbahçe - Beşiktaş karşılaşmasında bin yedi yüz lira gibi oldukça mühim bir hasılat olduğu halde bölgenin müteaddid müracaatlarına rağmen Galatasaray maçındaki hisse gene verilmemiştir. İstanbul bölgesi başkanlığı bu vaziyet karşısında bu para ödenmediği takdirde mukavelenin feshedileceğini resmen bildirmiş buna da bir cevap verilmemiştir.

Bunun üzerine bölge başkanlığı mukaveleyi bozarak İstanbul futbol ajanlığına vaziyeti resmen yazmış ve stadla böglenin mukavelesi feshedildiği için gelecek haftadan itibaren maç konulmamasını bildirmiştir.

Beşiktaş klübünden salâhiyettar birini gördük ve bize:

— Biz borcumuzu inkâr etmiyoruz. Borcumuzdur vereceğiz. Yalnız para maçın akabinde verilir diye mukavelede bir şey yok. İşte gelecek hafta maçımız var oradaki hissemizden alsınlar dedi.

Hüsnü beden terbiyesi enstitüsüne kabul edildi

Beşiktaşın çok kıymetli futbolcüsü ve millî takım müdafii Hüsnü bundan bir müddet evvel Ankara beden terbiyesi enstitüsüne girmek için müracaat etmiş ve imtihan vermişti. İmtihanını muvaffakıyetli geçiren Hüsünüye mektep idaresi resmen mektebe kabul edildiğini bildirmiştir. Hattâ yarın İstanbuldan Ankaraya hareket edecektir. Bu kıymetli futbolcüye muvaffakıyetler dileriz.

Ankarada idareciler arasında

Güvenç spor klübünü tesis ve Berlin olimpiyatlarında büyük muvaffakıyetler gösteren Türkiye bisiklet şampiyonu Talâtın yetişmesinde âmil Ankarnın idarecilerinden Kemal Celâl klübünden ayrılmıştı. Bu müteşebbis ve kıymetli idarecinin Ankaragücüne girdiğini haber aldık. Ankaragücü Kemal Celâlin iltihakile çok kıymetli bir idareci kazanmış oluyor.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkımahfuzdur.

Tefrika No. 787

Ali paşa fermanı getiren Arif paşaya on bin altın verdi

Şerifin hediyesi ne olabilirdi? Böyle bir vaid bir inci tesbihten aşağı bir şey için de yapılmazdı ya! Yalnız şerif hazretleri vaidlerini unutmuşlardı. Reşid Akif bey Mekkeden ayrılacağı zaman Cenab bey bunu kendisine tahattur ettirir; şerif te hediyesini gönderir; bir orta mektep şakirdinin bile yapabileceği derecede bayağı bir tablo! Şerifin düşüncesine göre bu «frenk işinin» kıymetini olsa, olsa garp terbiyesi almış bu misafiri bilebilirdi!.

Avnürrefik paşa daima kısmen açık duran dizinin vali dahi olsa ziyaretçileri tarafından öpülmesinden, bu suretle kendisine tazim eseri gösterilmesinden pek hoşlanırdı. Araplar buna alışmışlardı. Fakat hariçten gelen memurlar için bu biraz istikrahı calib bir hal idi. Hassaten herhangi bir sebeple vücudda yara bulunabilmek ihtimali de hatıra geliverirse... Bir ara Avnürrefik paşanın vücudunda çibanlar çıkmıştı. Artık Ratıb paşanın hali tasavvur olunabilir!

Şerif paşa Cenab Şehabeddin beyin tedavisinden pek memnun bulunuyordu. Bir defa kuvvetsizliğinden şikâyet ve evvelce kendisine bir sarı ilâç verildiğinden bahsetmesi üzerine şerifin ne istediğini anlıyan Cenab bey Mısırdan bir sandık martel konyağı celbettirmişti. Mekkeye müskiratın katresi giremezdi. Ama üç yıldızlı kuvvet ilâcı idi bu!

Cenab bey şerifin bu hususi tababetinden de, Mekkeden de kurtulmak istiyordu. Nihayet mazuniyetle kapağı İstanbula atmağa muvaffak oldu. Avdet zamanı gelince ayak sürüdü. Şerif ise mektup, mektup üstüne göndererek Mekkeye gelmesinde ısrar ediyordu.

Cenab bey şerifin istediği zaman, istediği yolda irade çıkartmakta hiç te müşkülâta uğramıyacağını bildiği için telâş ve sıkıntı içinde bir karar veremiyordu.

Bir gün ehibbasından birisinin evinde Mekkeye dönmek istemediğinden bahsetti; orada hazır bulunan birisi Cenab beyin haline acıdı.

Bu efendi Abdülhamidin mensuplarından imiş. Cenab beye:

— Bunun çaresini bulabilirim. Şerifin Avrupa ile münasebetlerini teyid eylemek kastile sizi sureti mahsusada yanına aldığına dair bir ariza takdim ederim. Padişah bir daha size Mekkeye adım attırmaz!

Dedi. Cenab bey tehlikeli olmakla beraber bu oyuna razı oldu. Filvaki bu meseleden dolayı Cenab bey şiddetli istintak altına alındı; ama sonunda bir daha Mekkeye ayak atmamasına da irade çıktı!

Şerifin alıştırılmış bir fili vardı. İdaresi muntazam olmıyan konakta çok defa bunu doyuracak şey bulunmazdı da. Fil gıdasını serbestçe tedarik eylemek üzere sokaklara bırakılırdı. Fil bir defa çarşıya çıktı mı, açık bulduğu dükkânlardan hortumile okkalarla ekmeği, kangal, kangal sucuğu kapar, ağzına atardı. Bittabi şerifin filinin bu tecavüzüne kimse sesini çıkaramazdı. Bu sebeple fil çarşının hangi tarafına teveccüh etse dükkânlardan kapanan kapanana olurdu.

Esnaf filin bu teklifsizliklerine iki sene tahammül ettiler; nihayet bıktılar. Fakat başka türlü kurtulamıyacaklarını anladıklarından hayvanı zehirlediler.

Avnürrefik paşa 1905 de yetmiş dört yaşında vefat etti. Ondan sonra emaretin kardeşi Abdıilâh paşaya yahut Hüseyin paşaya geçmesi muhtemeldi. Fakat Ahmed Ratıb paşa bunların ikisini de sevmediği için Abdülhamide takdim ettiği maruzat ile emaretin şerif Ali paşa uhdesine tefvizini temin etti. Avnürrefik paşanın vefatile halefinin tayini arasında bu muhaberelerle vakit geçmesi Hicazda padişahın Mekke emaretini lâğvetmek istediği yolunda bir şayia çıkmasını bu da Taifte bulunan vali Ratıb paşaya karşı Taif civarındaki (Beni Harb) kabilesince bir hareketi intac eylemiş idi; Ratıb paşa bir belâya uğramamak için Taiften Ciddeye savuşmağa mecbur kalmıştı; fakat yeni emir tayin edilince sükûnet avdet eylemişti.

Gerek Avnürrefik, gerek Ali paşalar Osmanlılığa hiyanet etmediler. Şerif Ali paşa zeki, nazik, az konuşur, tahsili mahdud bir zat idi.

Hicaz arapları üzerinde şerif aileleri efradının hepsinden fazla itibar sahibi idi.

İkram ve ihsanı boldu.

Hususî meclisinde konyak içer, hac zamanı da olsa çengi oynatmaktan çekinmezdi.

Ratıb paşa emaret maiyetinde muktedir ve dirayetli bir divan efendisi bulundurulmasını dahiliye nezaretine bildirmişti. Nezaretçe arapçaya vâkıf dahiliye matbuat mümeyyizi bay Nail Reşid seçildi ve kendisine gerek nazır paşa, gerek mabeyin başkâtibi tarafından vali ile emir arasında daima itilâf teminine çalışması talimatı verildi.

Bay Nail Reşid Mekkeye giderken kime sorsa evvelâ şerif ile mülâkat etmesi lâzım geleceği cevabını alıyordu.

Mekkeye varınca akşama doğru mutavvifi şeyh Yusufun oğlu kendisini şerif Ali paşaya götürür. Bay Nail Reşid emir ile biraz görüştükten sonra kalkıp vali paşanın ziyaretine gitmek ister.

Ali paşa — Acelesi yok. Yarın görüşürsünüz.

Der. O da ertesi sabah Ratıb paşaya gider.

Ratıb paşa — Şerif ile görüştünüz mü?

— Görüştüm.

— Kim görüştürdü?

— Mutavvif şeyh Yusufun oğlu.

— Evvelâ bana gelmeniz lâzımdı. Sonra sizi ben şerife takdim edecektim. Edepsizlik etmişler!

Ratıb paşa mutavvif ile oğlunu çağırır; ikisinin de yüzlerine tükürür. Gencin hapsini emreder. Emirin divan efendisi bu muameleden pek müteessir olur:

— Efendim! Bu muamele bana pek ağır geldi. Ben şimdi bilmiyerek ve istemiyerek zatı samilerile şerifin arasını açmağa sebep olmuş oldum. Lûtfen emrediniz. Develeri hazırlasınlar. İstanbula döneceğim. Bendeniz şeref ve haysiyetimi tanıyan ve tanıtmağı da seven bir adamım. Böyle zelil bir vaziyette burada kalmağı ve aranızda soğukluğa ve ihtilâfa vesile vermiş olmağı kabul edemem.

Vali kalkar, divan efendisinin bir kere yüzüne bakar.

— Sen benim tam istediğim adam imişsin. Ben böyle izzeti nefis sahibi adamlardan pek hoşlanırım. diyerek bay Nail Reşidin alnından öper. Mektupçu Hüsnü efendiyi çağırır:

— Beyi şerif hazretlerine götür. (Vali paşa kendisi takdim edecekti; Mutavvif hâta etmiş) diye söyle. emrini verir.

Mektupçu emri yerine getirir. Şerif Ali paşa:

— Doğrudan doğruya bana gelmiş olmasında ne var ki... diye infialini izhar eder.

İki gün sonra vali paşa mutavvifin oğlunu hapisten tahliye eder. Bu hâdiseden vali ile şerif arasında hasıl olan soğukluk ta çok sürmez.

Bay Nail Reşid iki buçuk sene kaldığı Mekkede Ratıb ve Ali paşalar arasında devlete muzır olacak bir ihtilâf çıkmaması hususunda bütün dikkat ve gayretini sarfeylemiştir. Ali paşanın emaret fermanını tayininden beş ay kadar sonra Edirne vali ve kumandanı müşir Arif paşanın götürmesine irade sadır olmuştu. Arif paşa fermanı hâmilen evlâdı ve kalabalık maiyetile Mekkeye geldi. Ali paşa Arif paşaya on bin altın verdi! Maiyetindekilere de iki bin küsur altın tevzi etti!

(Arkası var)

Her akşam bir hikâye

Bay Asım

Daha çok genç yaşında iken ismi «Islahatçı Asım bey» kalmıştı. Bu zatın iş hayatında ıslahat yapması kendisinde âdeta illet haline girmişti.

«Islahatçı Asım bey» tekaüde sevkedilince şaşırdı, kaldı. Hayatında o derece çok ıslahat yapmağa, lüzumlu lüzumsuz onun bunun yerini değiştirmeğe o kadar alışmıştı ki şimdi Erenköyündeki münzevî köşkünde denizden çıkmış balığa dönmüştü.

Islahat yapmak onun için önüne geçilmez bir ihtiyaçtı... Fakat bunu nasıl yapmalı?.

Tekaüde sevkinden bir ay sonra tıpkı dairede yaptığı gibi evin içine şöyle bir baktı. Islahat yapacak şey arıyordu. Birdenbire köşkün dış kapısındaki zil hatırına geldi. Zil sol tarafta idi. Hemen:

— Ne saçma şey.. dedi, biz insanlar daha ziyade sağ elimizi kullanırız. Binaenaleyh zili de sağ elimizle çalarız. Bunun için zilin de sağ tarafta olması lâzımdır. Derhal elektrikçiye haber gönderin.

Hemen elektrikçiye haber gönderildi. Adam palas pandıras geldi. Bay Asım emretti:

— Çabuk... Şu zili soldan sağa al.. Bu ne rezalet solda zil olur mu?.

Ve uzun yıllardan beri kapının sol tarafında duran zil sağ tarafa alındı.

Oooh.. «Islahatçı bay Asım» memnundu. Bir aydanberi ilk defa olarak rahat bir nefes aldı. Bugün bir ıslahat yapmıştı işte. Bir aydanberi aç kalmış ve nihayet yemek yemiş bir adam gibi âdeta canlanmıştı. Ertesi gün mutfağın önünden geçerken gözü ahçı Ramazana rast geldi...

— Ulan Ramazan.. buraya bak...

— Efendim Bayım..

— O ne o pala bıyıklar?

— 30 senelik bıyıklarım bayım..

— Git yukardan benim eski usturamı getir..

— Aman efendim.

— Sana git diyorum..

Emir emirdi. Bay Asım ıslahat yapmak istiyordu. Ve bunun önüne de geçmek kabil değildi. Ustura geldi. Biraz sonra Ramazanın bıyıkları kökünden uçtu, gitti..

Kapının zili soldan sağa alındıktan ve Ramazanın bıyıkları uçurulduktan sonra gene bay Asımın içine sıkıntı çökmüştü. Şimdi ne ıslahat yapacaktı? Islahat yapacak ne bulacaktı? Bir gün tamam 40 senedenberi kullanılan misafir salonunu beğenmedi.

— Bu salon yukarıya nakledilecek..

Dedi. Evde herkes ondan korktuğu için 40 senelik salon yukarıya nakledildi. Ertesi gün yatak odaları değiştirildi. Daha ertesi günü yemek odası başka yere nakledildi.

Artık bay Asımın ıslahat merakı yüzünden evde ne rahat kalmıştı, ne huzur..

Herkes büyük bayın gözüne ilişmekten korkuyordu. Çünkü bay Asım bütün ıslahat merakını artık eve vermişti. İnsanın yüzüne şöyle bir baktı mı? Mutlaka ıslahat yapacak bir şey buluyordu.

Meselâ sütninenin uzun saçlarını:

— O ne öyle at yuları gibi saçlar? Biraz asrîleş.. böyle zamanda öyle saç olur mu? diye berberi çağırttırmış, saçlarını alâgarson kestirmişti.

Islahat yapmak yüzünden her gün ev altüst ediliyor, odalar naklolunuyor, herkes kan ter içinde çalışıyordu.

Islahatçı bayın tekaüdlüğündenberi evde kimsenin rahatı kalmamıştı. Neredeyse bay Asım ıslahat olsun diye bahçedeki kuyuyu minare şeklinde ters çevirmeğe kalkacaktı. Evde odaların, eşyaların yerlerinin değişmeleri bitmişti. Artık ne nakledilecek oda, ne de yeri değiştirilecek eşya kalmıştı.

Gene Asımı gam, kasavet aldı. Şimdi ne yapacaktı? Senelerdenberi ıslahat yapmağa o derece alışmıştı ki.. bir gün eve gelirken gözleri parladı:

— Hah.. dedi, köşkü boyatırım..

Evet.. İşte mükemmel bir ıslahat... Ertesi günden itibaren köşk beyaza boyanmağa başladı. Lâkin bu iş bir haftada bitiverdi.. peki şimdi ne olacak?

Bay Asım başını çatlatıncaya kadar düşünüyor, bir türlü ıslahat yapacak bir şey bulamıyordu. Bazan kendi kendini teselli ediyordu:

— Adam sen de, diyordu, kendimi niçin bu derece sıkıyorum.. daha da olmazsa bu sefer köşkü yeşile boyatırım.. pek sıkılırsam bu kere de sarıya boyatırım olur, biter...

Köşk ıslahat olsun diye evvelâ beyaza, sonra yeşile, yeşilden de sarıya boyandı..

Bay Asımın karısı bayan Nadide artık her gün etrafına komşularını toplıyor:

— Ah, diyordu, bizim bay memuriyette iken ne kadar rahattık... O günleri mumla arıyoruz.

Zaten evde Asımdan şikâyet etmeyen kimse de kalmamıştı.

Bütün aileyi bu müthiş dertten kurtarmak için tek bir çare vardı: Bay Asıma bir iş bulmak, amma nerede olursa olsun... Şirketlerden birinde, bankalardan birinde, hususî müesseselerde...

Mahtumlar, kerimeler, damatlar hep birden etrafa haberler saldılar. Aman münasip bir iş.. Aman münasip bir iş..

Nihayet bir gün büyük damad:

— Müjde.. diye geldi... Kainpedere iş bulundu..

Hakikaten kainpedere hususî müesseselerden birinde iyi bir iş bulunmuştu.

Ertesi haftadan sonra işe başladı. Ooooh.. ev halkı rahat...

Ramazan bıyıklarını istediği gibi uzattı, sütnine saçlarını beline kadar bıraktı.

Hattâ kapının zili sağdan sola nakledildi. Odaların yeri gene değiştirildi.

(Bir yıldız)

Radyo

28 Teşrinisani 936 Cumartesi

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi, 12,50 Havadis, 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi, 19,30 Dyalog: Bedia, Vasfi Rıza tarafından, 20 Saz heyeti, 20,30 Cemal Kâmil ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları, 21 Orkestra: 1 - Mendelsohn: (Yurda dönüş) vertür, 2 - Tchaikowsky: (Balet Dornroschen) 3 - Jean Sibelius: (Fellandiya) fantezi senfonik, 4 - Labitzky: (Çifci kızın rüyası), 5 - Bortkiewicz: (Gavotte - Caprice), 6 - Lecoque: (Girofle - Girofla) dan. 22 Plâkla sololar, 22,30 Ajans ve borsa haberleri, 23,Son.

29 Teşrinisani 936 Pazar

İstanbul — Öğle neşriyatı: 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,05 Plâkla hafif müzik, 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

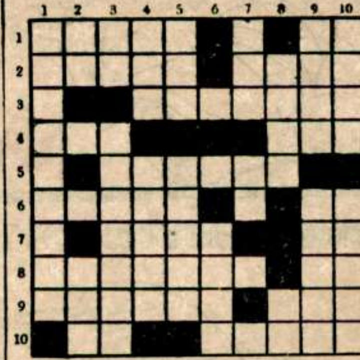
Akşam neşriyatı: 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Konferans: Suat Derviş tarafından. 20 Belma ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20,30 Nezihe ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 Orkestre: 1 - Komzak: (Kar çiçeği) uvertür. 2 - Benatzky: (Tatlı saatler) vals. 3 - Lehar: (Mariska ve Çardaş). 4 - Saint - Saeens: (Samson ve Dalilia) operasından parçalar. 5 - Schebek: (İtalyan serenadı). 6 - Severac: (Aşk penceresi). 22 Plâkla sololar. 25,30 Ajans ve borsa haberleri. 23 SON.

Nöbetçi eczaneler

Bu akşam nöbetçi eczaneler şunlardır:

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limonciyn, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellâ Suda, Tepebaşında Kinyli, Galata: Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Vasıf, Hasköy: Halıcıoğlunda Barbut, Eminönü: Yemişte Bensason, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Şehzadebaşında Asaf, Karagümrük: Mehmed Arif, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Ziya Nuri, Beşiktaş: Süleyman Receb, Kadıköy: Pazar yolunda Merkez, Modada Faik İskender, Üsküdar: Ömer Kenan, Fener: Defterdarda Arif, Beyazıd: Yeni Lâleli, Küçükpazar: Hikmet Cemil, Samatya: Kocamustafapaşada Rıdvan, Alemdar: Ankara caddesinde Eşref Neşet, Şehremini: Ahmed Hamdi.

BULMACAMIZ

Soldan sağa:

1 — Bir kuru yemiş (5) İle (2)
2 — Cefalı (5) Kudurmuş (4)
3 — Likörü bizde meşhurdur (7)
4 — Dudak (3) Esrar (3)
5 — Başına «H» koyun tahkir olsun (6)
6 — Meşhur komik (5) İsim (2)
7 — Durmak, dinlenmek (4) Sonuna «p» koyun kulp olsun
8 — İpek tire (7) Nota (2)
9 — Gökte çakan (6) Noksansız (3)
10 — Mısır mabudu (2) İlgi (5)

Yukardan aşağı:

1 — Karnı doyurulmuş (9)
2 — Çok değil (2) Tek (3)
3 — Dahi (2) Muvaffakıyet (7)
4 — Göz rengi (3) Tel (5)
5 — Çivi (3) Sefarete bağlı (5)
6 — Çabuk yanan bir madde (4)
7 — Lezzet (3) Benzer (2)
8 — Karı seven vahşi hayvan (4) Nida (2)
9 — Bir mabut (4) Sallandırmak (5)
10 — Bir vezin (4) Her zaman (5)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ

Soldan sağa 1 - Kaburga - Ad 2 - Alaza - Ya 3 - Tohum - İmam 4 - İnilti 5 - Kar - Si 6 - Ney - Maaş 7 - Öc - Emekli 8 - Ma - La 9 - İklim - Mey 10 - İnatçı.

Yukardan aşağı 1 - Katık - İn 2 - Alo - Ancak 3 - Bahire - Li 4 - Uzun - Yemin 5 - Ramis - Mama 6 - Lime 7 - Akit - Aba 8 - Misal - Mı 9 - Aya - Şile 10 - Damat - Aya.

Osmanlı Bankasından :

İLÂN

%3 faizli 1911 ihraçlı MISIR KREDİ FONSYE tahvillerinin, 1/12/1936 tarihinde yapılacak itfa çekiminde başa baş tediyesi tehlikesine karşı, Osmanlı Bankası Galata merkezi ile Yenicami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek iyi şartlarla sigorta edileceği, mezkûr tahvilât hamillerinin malûmu olmak üzere ilân olunur.

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Ramazan 13 — Ruzu Kasım 21

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,35	2, 9	7,19	9,46	12,00	1,37
Va.	5,18	7,02	12,02	14,29	16,43	18,20

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ — No 29

— Ustan nerede?

— Burada hocam, burada.. buyurunuz!

Yahya Nasib içeriye girdi:

— Aman oğlum, beni sessiz, gürültüsüz, kansız bir odaya götür...

Yer sahibi hocayı merdivende karşılıyarak:

— Böyle vakalar pek ender olur, dedi, dün gece yattığınız oda Endülüsün asılzadelerine ve tanınmış kibar müşterilerimize mahsustur. Şüphe yok ki bu gece çok rahat edeceksiniz!

O gece vakit biraz erkendi. Müşterilerin hepsi sızmamıştı.. gözleri açık olanlar, biribirile konuşanlar da vardı.

Dükkân sahibi hocaya odanın pencereye yakın sedirlerinden birini gösterdi.

— Burası çok rahattır.

— Zaten bundan başka da boş bir sedir yok. Rahat olsa da olmasa da bu sedire uzanacağım.

Hoca oturdu.. ayaklarını uzattı ve etrafını şöyle bir gözünün ucile tetkik etti.

Temiz çehreli, kibar tavırlı zenginler.. hançeri belinde görünen bir kaç delikanlı. Hasılı bütün sedirler akşamdan işgal edilmiş bulunuyordu. Hoca Yahya biraz daha gecikmiş olsaydı, pencerenin önündeki boş sediri de bulamıyacağını anlamıştı.

Dükkân sahibi, hocanın afyon çubuğunu getirmişti.

Yahya Nasibin biraz ötesinde iki müşteri hızlı hızlı konuşuyordu.. odanın boğucu, sersemleştirici havası belli ki onları uyuşturmağa kâfi gelmemişti.

Biri delikanlı.. öteki orta yaşlı iki zengin. Delikanlı soruyordu:

— Dün gece Mustafanın intiharına ne dersin?

— İnanmadım.. çünkü Endülüste ben doğduğum gündenberi bir müslümanın kendi kendini öldürdüğünü işitmedim. Zaten intihar dinen de günahtır. Mustafa dindar bir gençti.. böyle günahlardan korkar ve kendi kendini öldürmeyi en müşkül zamanlarda bile hatırına getirmezdi.

— Ben de senin gibi düşünüyorum. Mustafa kendi kendine kıyamazdı. Onu hain bir el mutlaka kendi hançerile öldürmüştür.

— Nasıl duymamışlar ya?..

— Kim duyacak? Herkes sızdıktan sonra, düşmanı kimse, yavaşça kalkıp bu işi becerir. Bu da güç bir iş mi?

— Zavallı Mustafa.. ölmeseydi, mühim bir iş görecekti.

— O işi Yusuf üzerine aldı. Fakat, ben onun buradan, aramızdan, Garnatadan uzaklaşmasına hiç te taraftar değilim.

— Onun yerine bize kim baş olacak diye mi endişe ediyorsun?

— Evet.

— Yusuf beni seçti kendi yerine. Kıştaleden dönünciye kadar mücahidleri ben idare edeceğim.

Hoca Yahya afyon çubuğunu çekerek çarçabuk sızmış gibi görünüyordu. Elini alnına dayamış.. kulağını bu konuşmadan ayırmıyordu. Kendi kendine:

— Avlar ayağile önüme geliyor. İşte canı cehenneme gönderileceklerden biri daha...

Diye mırıldanarak gözlerini kapadı.

Konuşan arkadaşların iyice sızmalarını beklemek lâzımdı. Fakat, delikanlı lâfını çabuk bitirdi ve çubuğunu büyük bir sabırsızlıkla çekmeğe başladı. Delikanlının gözleri çok çabuk kapanmıştı. Orta yaşlı adama gelince.. Yusufun yerine mücahidlere yeni reis olan bu adam çok yakışıklı, iri boylu top sakallı ve sevimli bir Garnata zenginiydi.. dükkân sahibinin getirdiği afyon çubuğunu teennî ve tereddütle içiyordu.

Acaba odada nöbet mi bekliyecekti?

Hocanın içine böyle bir şüphe girmişti.

Bu adamı nasıl öldürmeli?

Diye düşünürken, oda kapısının önünden bir hayalet geçti.. hoca Yahya:

— İşte Yusuf Hayyat da geldi..

Diye mırıldandı.. hocanın sevinci sonsuzdu. O gece Yusufun işini bitirmezse, Yusuf, Kıştalenin yolunu tutmuş olacaktı. Demek ki pehlivan Mustafayı boşuna öldürmüştü. Mücahidler Mustafanın yerine ne çabuk da bir başkasını seçmişlerdi ya!

Yusuf Hayyat dükkân sahibine sert bir sesle bağırıyordu:

— Benim geleceğimi bilmiyor muydun? Ben sana bu odada bir sedir ayırmanı söylememiş miydim?

Dükkân sahibi bu eski müşterisini memnun etmek için şöyle bir çare buldu: Çıraklarla birlikte sızmış bir müşteriyi kucaklayıp öteki odaya götürdüler. Odanın ortasında bir sedir boşalmıştı. Yusuf Hayyat:

— Bunu yapmasaydın bir daha ayak basmıyacaktım dükkânına! diye söylenerek sedire uzandı.

Yusuf bu iltifattan pek memnun kalmıştı:

— Haydi çabuk getir benim çubuğumu... diye seslendi.

Yusuf Hayyat o kadar yorgundu ki, afyon çubuğunu sonuna kadar çekmeden başı omuzlarının üstüne devrilmişti.

Yusuf horul horul uyuyordu.

Hoca Yahya biraz önce konuşan orta yaşlı zengine şöyle bir göz attı.. hâlâ uyanıktı. Fakat, o da, katlanmış bir pestil yığını gibi boynunu bükmüştü.. nerdeyse sızacak, kendinden geçecekti. Hoca Yahya bu fırsatı kırk yıl beklese bulamazdı. Kıştaleye seraskeri öldürmeğe gidecek olan müslüman mücahidi ile yeni reisleri yan yana yatıyorlardı. Bunların işini becermek, Endülüs tarihini çok çabuk kapamak demekti. Hoca Yahya uyumuyordu..

Bu büyük ve şerefli mazisi olan müslüman devletinin mutlaka yıkılmasını istiyen İspanyol papazı ele geçirdiği fırsattan çok çabuk istifade etmek istemişti. Yavaşça kalktı..

(Arkası var)

ÇOCUK DÜNYASI

Yavru Eşeğime pantolon istiyorum!.

Evvel zaman içinde bir eşek yavrusu vardı, çayırda anasının yanında otluyordu. Çayır yemyeşildi. Aralarında sarı sarı papatyalar güneş altında pırıldıyordu. Gökyüzünde kuşlar uçuyordu. Güzel bir gündü!

Eşek yavrusu siyahtı, anası gümüşiydi. Sinekler çoğalınca kuyruklarile kırbaçlayıp kovuyorlardı. Rahat oldukları zaman da durmadan çayır çimen yiyorlardı.

Yoldan bir araba geçti. Bu arabada bir eşek koşulmuştu. Çayırdaki gümüşi eşek başını kaldırdı:

— Hey Uzun kulak dedi. - Arabaya koşulu eşeğin adı Uzun kulaktı - bacaklarında ne var?

Uzun kulağın ön bacaklarında dallı kumaştan yapılmış pantalon vardı.

Uzun kulak kulaklarını salladı:

— Görmüyor musun pantalon var.

— Neye pantalon giydirdiler sana?

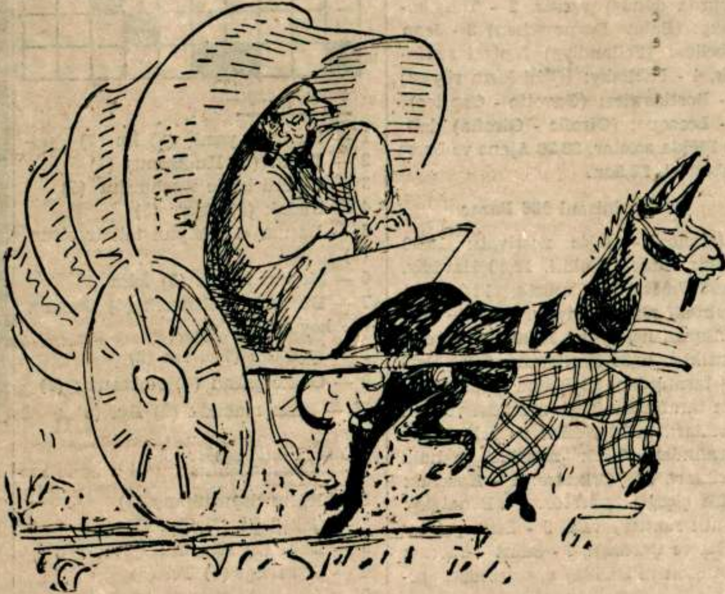
— Sineklerden kurtulmak için!

Gümüşi eşek düşünceye daldı:

— Fena şey değil bu...

Yavru eşek ağlar gibi anırdı:

— Ben de pantalon istiyorum!..

Gümüşi eşek yavrusuna baktı. Ne de güzeldi... Tüyleri pırıl pırıl pırıldıyordu. Burnunun üstünde beyaz bir leke vardı. Gözlerinin etrafı haleliydi... O diyarın en güzel eşegiydi. Sanki neden onun pantalonu olmasın?..

Akşam erdi, sular karardı. Sahibi eşeklerini almağa gelince gümüşi eşek adamın karşısında ayak gerdi:

— Pantalon istiyorum.

Adam şaştı:

— Ne!?..

— Yavruma bir pantalon istiyorum.

— Hah hah hah... Bunu karıma söyle de diksin.

Evin kapısı önünde adamın karısı çorap örüyordu. Gümüşi eşek ona yalvardı:

— Ne olur bir pantalon dik.

Kadın şaştı:

— Ne!?..

— Yavrum için bir pantalon lâzım.

— Haydi haydi, yürü ahırına...

Fakat ertesi sabah gümüşi eşeğin sırtına süt güğümlerini yükledikleri zaman eşek yerinden bile kımıldamadı, silkindi, güğümleri attı, yere yuvarlandı ve başını alıp kaçtı...

Bunu gören bütün civardaki eşekler de, gümüşi eşeğin yavrusuna pantalon dikilmiyor diye başlarını alıp kaçtılar.

İşler fenalaştı. Kimse pazara, şehre malını götüremiyordu. Toplanıp konuştular, işi köy sahibine söylemeğe karar verdiler.

Yüzlerce kişi, önlerinde eşekleri, en önde gümüşi eşek köy sahibinin kapısına dayandılar.

Köy sahibi çatık suratlı bir adamdı. Gümüşi eşek korkmadı ve söze başladı:

— Yavrum için pantalon istiyorum.

Köy sahibi kulaklarını dört açtı:

— Ne istiyorsun?

— Pantalon!

— Böyle bir istekle ilk defa karşılaşıyorum. Hele bir hafta mühlet ver de düşüneyim.

Köy sahibinin karısı ise yumruklarını çıktı:

— Bu eşekleri hemen buradan defetsinler.

Eşekler şehrin sokaklarına yayıldılar. İnsanlara rahat vermemeğe başladılar. İş götüleşiyordu. Bu hal ne olacaktı.

Birden herkesin aklına geldi. Şehrin iyi yürekli bir ihtiyarı vardı. Her derdin çaresini de bilirdi.

Ona gittiler. Söze gene gümüşi eşek başladı:

— Yavruma bir pantalon istiyorum.

İhtiyar, eşek yavrusuna baktı, gülümsedi:

— Hakkın var, istiyebilirsin... Hem neden onun da bir pantalonu olmasın, buna ne mâni var?

Herkes düşündü. Doğruydu.

Eşeklerini alıp köylerine gittiler, yavru eşeğe bir pantalon diktiler, giydirdiler.

Her şey yoluna girdi.

Kısaca

Kömür madenleri 14 üncü asrın başlangıçlarında işletilmeğe başlandı.

***

Sovyet Rusyada 60,000 paraşütçü vardır.

***

Tarihten evvelki zamanlardan kalma ilk geyik ve at resimleri 1862 de meydana çıkarıldı.

Bedava tiyatro

Harpten sonra halka bedava tiyatro seyrettirmek her memlekette revaç buldu. Bugün bizde, Sovyetlerde, Almanya ve İtalyada bir çok temsiller bedava veriliyor.

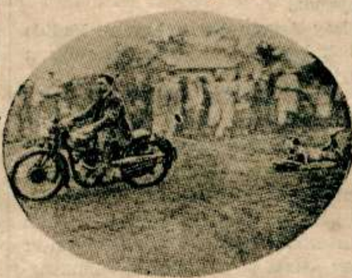
İlk bedava temsil usulü 1682 de Fransada kuruldu. Operanın müdürü Lulli, kendi bestelediği Perse operasının Paris halkına bedava seyrettirilip dinletilmesini istedi. Bedava temsil oradan kalmadır.

Kış

Daha yaz ortasında rasathane müdürleri kışın derecesini anlamağa çalışırlar.

Bunun bir çaresi daha vardır: Hayvanların dilinden anlamak. Çok kış olacağı senelerde karıncalar yumurtalarının yerlerini değiştirirler, köstebekler erkenden yerin dibine çekilirler, koyunlar kafalarını birbirlerine sürtüp kaşınırlar, öküzler tüylerini ters tarafa doğru yalarlar... mış.

Yeni spor

Tahtalardan bir sal yapacaksınız, bu salı bir motosiklete bağlıyacaksınız, salın üstüne yüzü koyun uzanacaksınız ve yeşilliği bol bir çayırda böyle kayacaksınız..

Bu spor Londrada çok revaçta imiş!

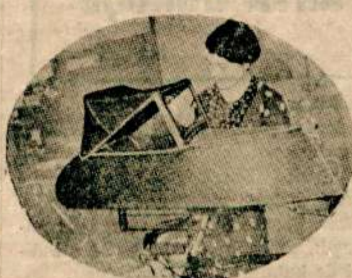
Güç mesele

Babamın yaşına geldiğim zaman, yaşım oğlumun yaşının beş misli olacaktır. O tarihte de oğlum benim yaşımdan 8 yaş büyük olacaktır. Bugün benimle babamın yaşı cem edilirse yüzdür.

Oğlum kaç yaşında?

Bu adamın oğlu 16 yaşındadır. Yapınız bakalım bu meseleyi.

Yeni biçim

Her şey son senelerde yeni birer biçim aldı. Otomobiller, vapurlar, motosikletler hep zırhlıya benziyor.

Resmimizde de yeni biçimde bir çocuk arabası görüyorsunuz. Çocuklar bu arabada hem rahat ediyorlarmış, hem de düşmeleri imkânı yokmuş.

Bulmaca

Rüzgârın kanadlarına biner mesafeler aşarım, önüme kimse geçemez, kimse bana engel olamaz; ben hiç çekinmeden her yerden geçerim. Bu böyle iken ne beni gören vardır, ne de geçtiğim yerlerde iz bırakırım.

Neyim ben?..

***

Amma çok düşündünüz; «Ses» im.

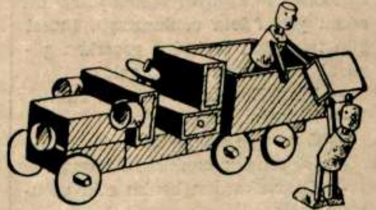
Arkadaş

Köpekle dolaşanlar malûmdur. Hele Avrupa şehirlerinde, bilhassa Londrada hemen hemen herkesin bir köpeği vardır ve bunlar sokağa köpeklerile beraber çıkarlar.

Resmimizde yanında köpek gibi küçük bir midilli gezdiren bir kadın görüyorsunuz... Bu da yeni bir moda!...

Elişi

Bir büyük iskarpin kutusu ile beş tane kibrit kutusu alınız ve resimde gördüğünüz kamyonu yapınız. Tekerlekler yuvarlak kesilmiş mukavva ile kibrittendir. Adamlar mantar ve kibritten yapılacaktır. Kamyonun fenerleri de mantardandır.

5 Kart biriktirenler

Hüseyin — Perran — Lemi

Saat kazanan

10 birinci teşrin 936 tarihli bilmecemizi doğru halleden Eyüp orta okul talebesi 491 numaralı Bedri birinci hediyemiz olan masa saatini kazanmıştır.

Bilmece

İsim: ——————

Çözümü: ——————

Tarih 28 — Teşrinisani 1936

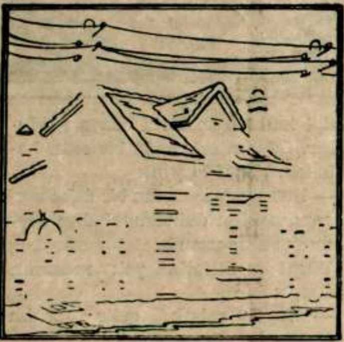
7 harfli bir Türk diyarıyım

1, 2, im «zaman» 3, 4, 6, ım «at yavrusu» 1, 5, 4, 6, ım «İstanbul vapurlarını işleten idare» 5, 4, 3, üm «tabaka». 3, 4, 2, 5 im «bir harp silâhı» 1, 2, 3 üm «yemin» 5, 4, 6, 7, im «taş» tır.

***

Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciye: «Altın uçlu masa kalemi», ikinciye: «Elektrik feneri», üçüncüye: «Asyadan bir güneş doğuyor eseri» ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

Resim

Bu resme düz, yukardan aşağı çizgiler çizerek tamamlayınız ve tıpkı şu alttaki resme benzesin, çizgileri

düşünerek temiz çiziniz, çizdikten sonra silmeyiniz, resim kirlenmesin.

Bombaseler

Bu ağaçlar yeryüzünün en büyük, en kalın gövdeli ağaçlarıdır. Tepelerindeki yeşillik kubbelerinin değirmileri 200 metre kalınlığındadır.

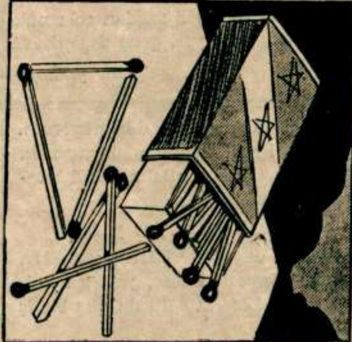
Senegaldeki cinsleri de 20 metre yüksekliktedir. Gövde değirmileri 20 metredir.

Yaprakları parlaktır. Büyük beyaz çiçek açarlar.

Denizin tuzu

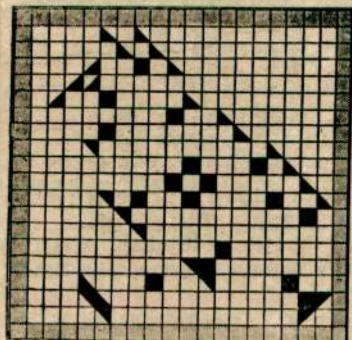
Baltık denizinde 1000 de 5, Karadenizde 1000 de 17,5, Atlantikte 1000 de 35,5, Akdenizde 1000 de 36,4, Şap denizinde 1000 de 40 tuz vardır.

Hendese

Altı kibrit çöpü ile birbirine müsavi dört müselles teşkil ediniz.

Eğlence

Dört köşelerin lâzım gelenlerini karalayınız, bakalım ne resmi olacak. Her halde çok iyi bildiğiniz bir hayvan resmi meydana çıkacaktır.

İstanbul belediyesi ilânları

	Senelik muhammen kirası Lira	İlk teminatı Lira
Kapalıçarşıda Yarım taşhan sokağında 1 No. lu kâgir dükkân,	12	0,90
Kadıköy hâl binasında 25/5 No. lu dükkân.	120	9,00

Yukarda semti senelik muhammen kiralarile teminatları yazılı olan mahaller teslim tarihinden itibaren 937 veya 938-939 seneleri Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuşlardır. Şartnameleri levazım müdürlüğünde görülebilir. İstekliler hizalarında gösterilen ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 8/12/936 salı günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (I) (3190)

★

Beher metre murabbaına 4 lira kıymet tahmin olunan Aksaray yangın yerinde 63 üncü adada 1 metre yüzlü 22 metre 44 santim murabbaı sahasındaki arsa satılmak üzere açık arttırmaya konulmuş ise de belli ihale gününde giren bulunmadığından pazarlığa çevrilmiştir. Şartnamesi levazm müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 675 kuruşluk ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 8/12/936 salı günü saat 14 de daimî encümende bulunmalıdırlar. (B.) (3187)

★

Vesaiti nakliye resminden olan borcundan dolayı haciz altına alınan ve ilk açık arttırmada satılmıyan Haçıya aid 2444 sayılı ve Esks markalı otomobil Taksim modern garajı içinde 30/11/936 günü saat 14 de 2 inci olarak açık arttırma ile satılacağı ilân olunur. (B.) (3271)

İstanbul Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinden:

Beyoğlu Vakıflar müdürlüğü tarafından Beyoğlunda Firuzağa Camii altında 29 numarada Ahmet ile İstanbul Balıkpazarında Nafıa hanında 6 numaralı lokanta müsteciri Kâzım aleyhine 936/278 dosya numarasile açılan alacak davasında oturduğu yer belli olmayan borçlulardan Kâzım ilânen yapılan tebligata rağmen mahkemeye gelmediğinden hakkında gıyap kararı verilerek kararname mahkeme divanhanesine asılmıştır. Müddeialeyh Kâzım muhakeme için tayin edilen 4/1/937 pazartesi günü saat 14 de mahkemeye gelmediği veya vekil göndermediği takdirde muhakemeye gıyabında devam edileceği ilân olunur. (3265)

İstanbul Belediyesi Sarıyer Bina ve arazi şubesi Memurluğundan:

Emirgânda Tokmak burnu Emirgân caddesinde 14 numaralı bir köşk bir ahır ve 356461 zıraında muhtelif ağaçları havi emlâkin tamamı ve 17,5 masora ve iki lüle taksim suyunun 1/3 hissesi vergi borcundan dolayı tahsil emval kanunu hükümlerine göre ipoteksiz olarak bilmüzayede satılacaktır. İsteklilerin katî ihale günü olan 3/12/936 tarihine müsadif perşembe günü saat on altıda Sarıyer kaymakamlığında müteşekkil idare heyetine baş vurmaları. (3231)

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonu ilânları

Muhtelif Elektrik Malzemeleri :

Tahmin edilen bedeli (35000) lira olan yukarıda cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü satınalma komisyonunca 11/1/937 tarihinde pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname bir lira (75) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (2625) lirayı havi teklif mektuplarını mezkür günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkür gün ve saatte komisyona müracaatları. (3098)

★

16 kalem muhtelif cins çelik

Tahmin edilen bedeli (15000) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî fabrikalar umum müdürlüğü satınalma komisyonunca 15/1/937 tarihinde cuma günü saat 15 de kapalı zarf ile ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyondan verilir. Taliplerin muvakkat teminat olan (1125) lirayı havi teklif mektuplarını mezkür günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle mezkür gün ve saatte komisyona müracaatları. (3145)

İktisat Vekâleti İç Ticaret Umum Müdürlüğünden:

30 İkinci Teşrin 1330 tarihli kanun hükümleri dairesinde iş yapmağa izinli bulunan ecnebi Şirketlerden (Er Frans Air France) Anonim Şirketi bu defa müracaatla Şirketin Türkiyedeki faaliyetine nihayet verildiğini bildirmiştir. Bu şirketle alâkası olanların İstanbul'da Yeşilköy Uçak İstasyonunda kâin Şirket merkezine ve icabında İktisat Vekâletine müracaat etmeleri ilân olunur.

Nafıa Bakanlığından:

Yüksek Mühendis Okulunun 934-935 mezunlarından olup bu kere askerlik hizmetlerini bitirmiş oldukları anlaşılan 639 diploma No. lu M. Ali ile 643 Emin, 647 Tevfik, 650 Refik, 651 Nezih, 657 Muzafferin mecburi hizmetlerini ifa etmek üzere hemen Bakanlığımıza müracaatları ilân olunur. (1850) (3128)

İstanbul Harici Askerî KITAATI İLÂNLARI

Vizenin 80,000 kilo sığır eti. İhalesi kapalı zarfla yapılacaktır. Muhammen bedeli 21,600 liradır. İlk teminatı 1620 liradır. İhalesi 15/Birincikânun/936 salı günü saat 15 de Vizede yapılacaktır. Şartname arzu edenlere hergün Vize satınalma komsiyonunda gösterilir. (502) (3216)

★

Trakyadaki kıtaat ihtiyacı için 3,745,000 kilo ekmeklik un kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır. Zarflar Çorludaki Kolordu satınalma komisyonunda 8/12/936 salı günü saat 15 e kadar alınacaktır. Mezkür unların evsaf ve şerait ve teslim yerleriyle ilk teminat miktarını öğrenmek üzere isteklilerin İstanbul, Ankara Levazım âmirliği satınalma komisyonu başkanlıklariyle Çorluda Tekirdağ, Edirne, Kırklareli, Lüleburgaz satınalma komisyonuna müracaatları teminatı 33806 lira 40 kuruştur. (499) (3173)

★

Kapalı zarfla 412500 kilo yulaf satın alınacaktır. Yulafın beher kilosuna beş kuruş elli santim biçilmiştir. İhalesi 1/12/936 salı günü saat 15 de Çanakkalede Müstahkem mevki satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin ihaleden bir saat evvel teminat akçaları olan 1702 lirayı ve ihale kanununun 2, 3 üncü maddelerindeki vesaik ile komisyona müracaat etmeleri. (464) (2930)

★

Kapalı zarfla 363000 kilo yulaf satın alınacaktır. Yulafın beher kilosuna beş kuruş 50 santim biçilmiştir. İhalesi 2/12/936 çarşamba günü saat 15 te Çanakkalede müstahkem mevki satınalma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler ihaleden bir saat evvel teminat akçaları olan 1498 lirayı ve ihale kanununun 2, 3 üncü maddelerindeki vesaik ile komisyona müracaat etmeleri. (463) (2931)

★

Kapalı zarfla 360000 kilo yulaf alınacaktır. Beher kilosunun muhammen fiatı beş kuruş olup tutarı 18000 liradır. İlk teminatı 1350 liradır. Şartnamesi her gün Tüm satınalma komisyonunda görülebilir. İhalesi 4/12/936 cuma günü saat 16 dadır. İstekliler kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesika, teminat makbuzlarını havi zarflarını belli gün ve saatten bir saat evvelisine kadar Kırklarelinde Tüm satınalma komisyonuna vermeleri. (468) (2957)

★

16000 lira muhammen bedelli ve 1, 40; 1, 43 beden yüksekliği 1,56:1,60 göğüs çevresi ve 4:8 yaşında 100 tane binek hayvanı 1/12/936 salı gününden itibaren birinci kânun sonuna kadar bir ay içinde pazarlıkla satın alınacaktır. Hayvan satacak olanların hayvanlarını pazarlık günlerinde Eskişehirde Askerî satınalma komisyonuna getirmeleri. (469) (2954)

★

467 bin kilo arpa kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 16680 liradır. İlk teminatı 1401 liradır. İstekliler şartnameyi her gün Merzifon Alım satım komisyonunda görebilirler. İhale 30/İkinciteşrin/936 pazartesi günü saat 16,30 da yapılacaktır. 2490 sayılı kanunun 2 inci maddesinde yazılı vasıfları haiz olan isteklilerin teminat makbuzlarını ve teklif mektuplarını muayyen zamanda komisyona vermeleri. (475) (2958)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum İdaresi İlânları

Derince limanına bir sene zarfında vurut edecek şartname ve mukavele projelerinde yazılı 12 türlü ameliye ile tahminen 228,227,040 ton maden, 5941,281 ton kok kömürü ve 31871,352 ton malzeme ve eşyanın tahmil ve tahliye işi 21/12/936 pazartesi günü saat 15 de Haydarpaşada Gar binası dahilindeki 1 inci işletme komisyonu tarafından ve 22910 lira 25 kuruş tahmin bedeli üzerinden kapalı zarfla ekslitmeye konmuştur. Bu işe girmek isteyenlerin 1718 lira 27 kuruş muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve resmî gazetenin 7/5/936 T. ve 3297 No. lu nüshasında intişar etmiş olan talimatname dairesinde alınmış vesika ve tekliflerini ayni gün saat 14 e kadar Haydarpaşada komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır. Teklif mektubunda 12 ameliyenin her birine ton ve cins itibarile ayrı ayrı fiat gösterilecek ve şartname ile mukavele projesinin tamamen okunup kabul edildiğine dair meşruhat verilecektir. Bu işe aid şartnameler parasız olarak Haydarpaşada komisyon kaleminden verilmektedir. (3204)

★

Muhammen bedellerile miktar ve vasıfları aşağıda yazılı (5) gurup malzeme her gurup ayrı ayrı ihale edilmek üzere 7/XII/936 pazartesi günü saat 10 da Haydarpaşada I inci işletme komisyonu tarafından açık eksiltme ile satın alınacaktır.

İsteklilerin malzeme hizalarında yazılı muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve kanunun 4 üncü maddesi mucibince işe girmeye manii kanunî bulunmadığına dair beyanname vermeleri lâzımdır. Bu işlere ait şartnameler komisyondan parasız olarak verilmektedir.

1 — 174 adet demir levha 7X1500 X 3000 ve 3 X 2000 X 1000 eb'adında muhammen bedeli 1312 lira 8 kuruş ve muvakkat teminatı 98 lira 50 kuruştur.

2 — 500 Kg. Bakır çıplak tel (10 ve 6 m/m2) muhammen bedeli 450 lira ve muvakkat teminatı 33 lira 75 kuruştur.

3 — 10 adet Lito taşı muhammen bedeli 950 lira ve muvakkat teminatı 71 lira 25 kuruştur.

4 — 100 adet meşe azmanı 3,3 X 0,30 X 0,30 muhammen bedeli 1069 lira 20 kuruş ve muvakkat teminatı 80 lira 19 kuruştur.

5 — 1220 adet muhtelif eb'atta dahilen tazyik vidalı su musluğu ile tevkif musluğu muhammen bedeli 649 lira 70 kuruş ve muvakkat teminatı 48 lira 75 kuruştur. (3028)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonu

1 — Tümenin senelik ihtiyacı için 20000 kilo patates ve 25000 kilo makarna ile 13800 kilo şehriye alınacaktır.

Bedelleri patatesin 1456 şehriyenin 2160,20 makarnanın da 5725 liradır.

2 — Şartnamelerle nümuneler hergün Selimiyede satınalma komisyonunda görülebilir.

3 — Patates ve şehriye eksiltmesi 16/12/936 çarşamba günü saat 11 de makarnanın da ayni günde saat 15 de Selimiye Askerlik dairesi binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Patates ve Şehriye açık eksiltme suretile Makarnada kapalı zarf usuliyle alınacaktır.

5 — İlk teminatlar: Patatesin 109 lira 20 kuruş şehriyenin 236 lira 2 kuruştur, Makarnanın da 429 lira 38 kuruştur.

6 — Patates ve şehriyenin eksiltmesine talip olacaklar teminatlarını vaktinde yatırmış olarak yanlarında istenen kanunî vesikaları bulunduracaklardır.

7 — Makarnaya iştirak edecekler teklif mektuplarını saat 14 de kadar satın alma komisyonuna vermiş olmaları şarttır. Bu saatten sonra mektup alınmaz.

Talipler istenen kanunî vesaiki teminatı konduğu zarf içerisine koyacaklardır. (3232)

Havayolları Devlet işletme idaresinden:

Günlerin kısalmasından 26/11/936 «Dahil»den itibaren yolcu tayyarelerimizin hareket saatleri aşağıda yazılı olduğu üzere olacaktır.

A — Her gün:

	Kalkış Saat D.	İstanbula varış Saat D.
Ankaradan —	9	10 50

	Kakış Saat D.	Ankaraya Varış Saat D.
İstanbuldan —	15 30	15 20

B — Yalnız Cumartesi günleri - Öğleden sonraki 2 inci seferimiz:

	Kalkış Saat D.	İstanbula Varış Saat D.
Ankaradan —	13 30	15 20

C — Ankarada:

Hergünkü - İstanbul yolcularımızı, Ankara meydanına nakil - edecek İdare otobüsü 26/11/936 «Dahil»den itibaren P. T. T. genel direktörlüğü binası önünden saat 8 ½ de hareket edecektir.

Ankarada:

Cumartesi günü öğleden sonraki 2 inci seferimiz ile İstanbula gidecek yolcularımızı - Ankara meydanına nakledecek İdare otobüsü P. T. T. genel direktörlüğü binası önünden saat 13 de hareket edecektir.

D — İstanbulda:

Her günkü - Ankara yolcularımızı Yeşilköye nakledecek idare otobüsü 26/11/936 «Dahil»den itibaren Karaköy P. T. T. şubesi önünden saat 12,30 da hareket edecektir.

C — İstanbulda:

Pazartesi günü sabah saat 7 de Ankaraya hareket edecek yolcu tayyaremizin hareket saatinde tebeddül yoktur.

Sayın yolcularımıza ilân olunur. (3182)

Türkiye Ziraat Bankası İstanbul Şubesinden:

Bankamıza Birinci derecede İpotekli ve tamamına 8000 lira kıymet takdir olunan Beyoğlunda Feriköy mahallesinde eski bahçe yeni İzzet paşa sokak eski 5, yeni 67 numaralı, 75 metre murabbaı arsa üzerinde kâin sağ tarafı 3 harita numaralı Andon Kasapyan ve Dirahi arsası sol tarafı bir harita numaralı Andon Kasapyan bahçesi, Furlâti hanesi bahçesi cephesi, İzzet paşa sokakla mahdut dört daireli, dört buçuk kattan ibaret apartımanın tamamı 1697 numaralı kanununun hükümlerine tevfikan açık arttırma suretiyle satılmasına karar verilmiş olduğundan mezkûr apartımanın 14/11/936 tarihinden itibaren bir buçuk ay müddetle satılığa çıkarılmış ve şartnamesi10/11/936 tarihinden itibaren Banka holünde herkesin görebileceği mahalle asılmıştır. Müzayede iştirak edeceklerin muhammenkıymetin % 7,5 nisbetinde pey akçasını müstahsiben müzayede günü olan 29/12/936 tarihine müsadif salı günü saat 13 den 15 e kadar bankada müteşekkil satış komisyonuna müracaat etmeleri ilân olunur. (2937)

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

Bursa İnhisarlar Başmüdürlüğü anbarlarından İstanbulda İnhisarlar, idaresinin göstereceği anbarların iskelelerine kadar nakledilecek olan artar ve eksilir bir milyon kilo İdare malı yaprak tütünlerin şartnamesine göre 25/11/936 gününden 15 gün müddetle kısa eksiltmeye konulmuştur. İstekliler şartnameyi her iş günü İstanbulda İnhisarlar Umum Müdürlüğü imalât Stok şubesinde, Bursada Başmüdürlükte görebilirler.

Bu eksiltme iğreti ihalesi 10/12/936 perşembe günü saat 14 de Bursa İnhisarlar Başmüdürlüğünde toplanan komisyonda yapılacağından isteklilerin tayin edilen gün ve saatte % 7,5 iğreti teminat akçalariyle müracaatları ilân olunur. (3255)

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Direktörlüğünden:

1/12/936 tarihinde başlamak üzere Okulumuzun orta ve meslekî sınıfları için açılan pansiyona paralı ve yatılı talebe alınacağınadn isteklilerin 66 lira 67 kuruş taksit bedeli, kayıt evrckı ve velilerile birlikte her gün Okul Direktörlüğüne müracaatları. (3252)

Istanbul Gayrimübadiller komisyonundan:

D.No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen K.
456	Kasımpaşa Hacı Ahmet	Eburriza dergâhı ve Hacı kalfa	E. 19-21 E. 7 Mü. ada 210	Üç arsa ve çiçek bahçesi ve içinde odalar	4600 T.L.
489	Büyükada Karanfil	Uzunyol ve Dereboyu	23,94,96 Parsel 3	597 metre arsa	600 »
707	Koca Mustafapaşa Hobyar	Haseki cad.	E. 81 Y. 101	Ahşap dükkânın 1/16 his.	20 »
1401	Fener Seferikoz	Fener cad.	E. 193 Y. 205	90 metre arsa	1000 »
1648	Yedikule Fatih Sultan Mehmet	İspitalya cad.	E. 34 Y. 5	7777 metre bostanın 1/2 his.	1200 »
1992	Kuzguncuk	E. Yahudi mektebi Y. Ayhan ve Yeni gül	1	69 metre arsanın 98/120 his.	100 »
2251	Yeşilköy	E.Kariye çeşmesi Mahallen Bademli	E. 7 Mü.	1226 metre arsa	500 »
3127	Bostancı	Bağdat cad. ve Yazmacı tariki	E. 8 Mü. Y. 10 Ada 7, Harita 77	304,50 metre arsa	500 »
3400	Kurtuluş	E. Despot Y. Kokoroz ve Kurtoğlu	2	420 metre arsa	650 »
3527	Aksaray Kâtip Kasım Y. Tülbentçi	E. Orta Y. Umran	E. 13 Y. 19	48 metre arsa	150 »
3564/1	Kadıköy Osmanağa	E. Yoğurthane Y. Mühürdar Fuat	E. 61 Harita 20	118,50 metre arsanın 4/6 his.	320 »
3564/2	» »	E. Yoğurthane Y. Mühürdar Fuat	63 Harita 19	118,25 metre arsanın 4/6 his.	320 »
3655	Yeniköy	Kasap	E. 18	Ahşap hanenin 6818/26880 his.	240 »
4036	Çengelköy	Kuleli cad.	E. 35 Y. 84/1-84/2-84/3	Kâgir deponun 1,5/4 his.	3800 »
4740	Kuzguncuk	Simitçi	E. 19-21 Y. 19-19/1	Bahçeli kâgir iki hanenin 2/6 his.	500 »
4943	Samatya İmrahor	İmrahor cad.	E. 124 Y. 138	125 metre arsanın 18/21 his.	1180 »
6305	Beyoğlu Hüseyinağa	Ziba	E. 40 Mü. Y. 56	40 metre arsa.	320 »
6974	Tarabya	E. Ziso Y. Mestanoğlu	E. 4-6 Y. 4	Ahşap hanenin 1/4 his.	100 »
7882	Kuzguncuk	Konciva ve Menteşbağ	E. 10	108,50 metre arsa	110 »
8060	»	»	E. 10	59,75 metre arsa	60 »
8061	»	»	E. 18	108.50 metre arsa	110 »
8315	Kumkapı Kürkçübaşı	Mektep	24	60 metre arsa	60 »

Yukarıda evsafı yazılı gayri menkuler 9/12/936 tarihine tesadüf eden çarşampa gününden itibaren on gün müddetle pazarlıkla satışa çıkarılmıştır. Pazarlık için talip olanların salı ve perşembe günleri saat 10 dan 12 ye ve 14 den 17 ye ve bu iki gündan maada her gün sabahları saat 10 dan 17 ye kadar müracaatları. Satış münhasıran gayri mübadile bonosiledir.

istanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu ilânları

Trakya ve İstanbulda bulunan birliklerin ekmeklik unları için 1350 ton kadar buğday kırdırılması 30/11/936 pazartesi günü saat 16 da Tophanede Satınalma komisyonunda kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Tahmin bedeli 8754 lira 41 kuruştur. İlk teminatı 656 lira 58 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (212) (2959)

★

Tophane Fırının keşfi mucibince tamirinin pazarlığı 3/12/936 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda yapılacaktır. Keşfi 137 lira 60 kuruştur. Teminatı 20 lira 64 kuruştur. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (240) (3286)

★

İdareleri İstanbul levazım âmirliğine bağlı müesseseler için 2500 liralık yulaf 1/12/936 salı günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Katî teminatı 375 liradır. Şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri.

(239) (3382)

★

İdareleri İstanbul levazım âmirliğine bağlı müesseseler için 2500 liralık arpa 1/12/936 salı günü saat 14,30 da Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Kat'î teminatı 375 liradır. şartname ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (241) (3284)

★

Âmirliğe bağlı müesseseler için 26500 kilo yulafa 2/12/936 çarşamba günü, saat 15 de Tophanede satınalma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 3643 lira 75 kuruştur. İlk teminatı 273 lira 28 kuruştur. Şartnamesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin belli saatte kanunî vesikalarile komisyona gelmeleri.

(242) (3285)

ZİYAEDDİN SAİD ERİM
Ticarethanesi
Nihad Conker

namındaki kimsenin ticarethane namına hiçbir suretle müracaat hakkı olmadığını ve ticarethaneye hiçbir nisbeti bulunmadığını ilân eder.

Sahibi Necmeddin Sadak
Umumî neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası

Zayi — İstanbul Gümrüğünce müseccel 24198 sayılı 18/11/1936 günlü beyannameyi kaybettiğimden yenisini çıkaracağım cihetle eskisinin hükmü yoktur.

Karagöz Mücellithanesi

Açık arttırma müazeyede ile satış

İkinci teşrinin 29 uncu pazar günü saat 10 da Beyoğlunda Rus Sovyet sefarethanesi civarında Asmalı Mesçid sokağında 13 No. lı hanede mevcut ve şehrimizde çok tanınmış bir aileye ait kıymetli eşyalar açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur. Rinesans usulü ceviz yemek oda takımı, İtalya mamulâtından oymalı salon takımı, İngiliz mamulâtından masif mahon şifonyer, dolap ve etajerler, salona ait eşyalar, masif meşe ağacından yapılmış yatak oda takımları, Avrupa mamulâtından mahon aynalı dolaplar, ceviz kanape ve etajerler, sandalyeler, yemek masası, portmanto, yaldızlı ayna konsollar, resimler, kolonlar, kanapeler, yazıhane, kütüphane, Salamandra sobası, muşambalar ve sair hayli lüzumlu eşyalar. Anadolu seccadeleri, 2 adet Saçuma Çin vazoları ve Hint kolonları. Pey sürenlerden 100 de 25 teminat alınır. Satış peşindir. (27768)

AÇIK ARTTIRMA

Pazar günü saat 10 da Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Rumeli Hanı karşısında 117 No. lı hanede mevcut eşyalar açık arttırma suretile satılacağı ilân olunur. İki tarafı vitrinli büfe, dresuar, otomatik kare masa ve meşin kaplı 6 sandalyeden mürekkep akaju asrî nefis yemek oda takımı, meşin kaplı bir kanape ve iki koltuktan ibaret yazıhane takımı, kadife kaplı 1 kanape 2 koltuktan ibaret salon takımı, aynalı dolap, lavabo, gece masası ve somyeli dubli karyoladan ibaret ceviz masif yatak oda takımı, aynalı dolap, yazıhane, yaldızlı aynalar, portmantolar, büfeler, masalar, kadrolar, bayüler, divanlar, biblolar ve sair eşyalar. (27769)

Istanbul 6 cı Icra Memurluğundan:

Hakkının Emniyet sandığına birinci derecede ipotek bulunan ve tamamına 1023 lira kıymet takdir edilen Ayvansarayda atik Mustafa paşa mahallesinin kayden Ayazma mahallesi Damlataşı sokağında eski ve yeni 18 No. lu mahallen bir tarafı Şeref evi, bir tarafı Venetye, evi ve bir tarafı Binnaz arsası, önü Damlataşı sokağiyle mahdut ve evsafı aşağıda yazılı bir evin satılmasına karar verilmiştir.

Binanın beden duvarları kârgir dahili aksamı ahşaptır. Ve üç katlıdır. Bodrum katında zemin kattan merdivenle inilen bu katta zemini karosimen taşlık arkada kömürlük ve haricen musakkaf aralıkta helâ ve gusulhane ve arkadaki aralığa bir kapı vardır. Zemin katında: Sokaktan girilen zemini karosimen taşlık ahşap döşemeli sofa; birinde yük olan iki oda ve odanın birinden bodrumu inilir. Birinci katında bir sofa üzerine bir oda ve sofada ve merdiven başında iki sabit dolap vardır. İçinde elektrik tesisatı mevcuttur. Umum mesahası 41,75 metre murabbaı olup 30,45 metre murabbaı bina zemini kalanı bahçe olan bir evin tamamı açık arttırmaya vazedilmiştir.

Arttırma peşindir. Arttırmaya iştirak edecek müşterilerin kıymeti muhammenin % 7,5 nisbetinde pey akçesi veya millî bir bankanın teminat mektubunu hamil olmaları icap eder. Müterakim vergi, tanzifat, tenviriye ve vakıf borçları borçluya aittir. Arttırma şartnamesi 1/1/937 tarihine müsadif cuma günü dairede mahalli mahsusuna talik edilecektir. Birinci arttırması 21/1/937 tarihine müsadif perşembe günü dairemizde saat 14 ten 16 ya kadar icra edilecek. Birinci arttırmada bedel, kıymeti muhammenenin % 75 ini bulduğu takdirde üste bırakılır. Aksi takdirde son arttırmanın teahhüdü bakı kalmak üzere arttırma on beş gün daha temdit edilerek 5/2/937 tarihine müsadif cuma günü saat 14 ten 16 ya kadar dairede yapılacak ikinci arttırma neticesinde en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. 2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ıncı maddesine tevfikan hakları tapu sicillerile sabit olmıyan ipotekli alacaklarla diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün zarfında evrakı müsbitelerile birlikte dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi, tenviriye ve tanzifiyeden ve dellâliye resminden ibaret olan Belediye rusumu ve Vakıf icaresi bedeli müzayededen tenzil olunur. 20 senelik vakıf icaresi tavizi bedeli müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak istiyenlerin 936/911 numaralı dosyada mevcut evrak ve mahallen haciz ve takdiri kıymet raporunu görüp anlayacakları ilân olunur. (3281)